

PILOTNÍ OVĚŘENÍ SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ V OTROKOVICÍCH

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

m ě s t o
OTROKOVICE

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

ANALÝZA DOSTUPNOSTI A STAVU SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Město Otrokovice

říjen 2017

Tato analýza vznikla jako součást projektu Pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a rozpočtem České republiky v rámci Operačního programu Zaměstnanost.

Seznam použitých symbolů, zkratek a jejich význam

aj.	a jiné
apod.	a podobně
APSS ČR	Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
kap.	kapitola
např.	například
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
resp.	respektive
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
popř.	po případě
pozn.	poznámka
RMO	Rada města Otrokovice
s.	strana
sv.	svaté
reg.	registrační
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
tab.	tabulka
tj.	to je
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaný
zák.	zákon
ZLK	Zlínský kraj

OBSAH

ÚVOD.....	2
1 SOCIÁLNÍ SLUŽBY V ČR.....	3
1.1 TYPOLOGIE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB DLE ZÁK. Č. 108/2006 SB.	3
1.2 ZÁKLADNÍ DRUHY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	3
1.2.1 Sociální poradenství.....	4
1.2.2 Služby sociální péče	5
1.2.3 Služby sociální prevence	9
1.3 TYPY SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR.....	15
1.4 ZÁKLADNÍ ČINNOSTI PŘI POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	17
1.5 ROZDĚLENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB DLE ZPŮSOBU ÚHRADY	18
2 SOCIÁLNÍ SLUŽBY V OTRKOVICÍCH.....	19
2.1 TERÉNNÍ PROGRAMY (6583408)	21
2.2 ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ (5261987)	21
2.3 RANÁ PÉČE (7118025)	22
2.4 ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ (7852178)	22
2.5 TLUMOČNICKÉ SLUŽBY (8437310)	23
2.6 SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY PRO SENIORY A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (7548484).....	23
2.7 OSOBNÍ ASISTENCE (6283429).....	23
3 SOCIÁLNÍ SLUŽBY DLE CÍLOVÝCH SKUPIN	24
3.1 SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO SENIORY	24
3.2 SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	25
3.3 SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO RODINY S DĚTMI.....	28
3.4 SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM	29
4 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	31
4.1 SENIOŘI	32
4.2 ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÍ.....	33
4.3 RODINY S DĚTMI	34
4.4 OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝMI JEVY.....	35
5 INFORMOVANOST	38
5.1 KATALOG SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NA OTROKOVICKU.....	38
5.2 KATALOG SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	39
ZÁVĚR.....	40
POUŽITÉ ZDROJE	42
SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ	43
SEZNAM PŘÍLOH	44

ÚVOD

Tento dokument je jedním z klíčových výstupů projektu „Pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích“ (registrační číslo: CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_128/0006182). Jedná se o projekt, jehož hlavním cílem je nastavení systému sociálního bydlení ve městě Otrokovice dle hlavních principů Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025, umožnit přístup k bydlení osobám v bytové nouzi a pomocí sociální práce zvýšit šanci na jeho udržení. Hlavní cílovou skupinou projektu jsou zejména jednotlivci a rodiny bez přístřeší či osoby ohrožené některou z forem bezdomovectví dle typologie bezdomovectví a vyloučení z bydlení ETHOS.

Obsahem tohoto dokumentu je analýza dostupnosti sociálních služeb na území města Otrokovice. Město Otrokovice má od roku 2005 zpracován strategický dokument s názvem „Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicu“, který je pravidelně každý rok aktualizován. Tento dokument nastavuje plánování sociálních služeb v rámci celého SO ORP Otrokovice vždy na určité období, tak aby byla tato oblast dostatečně pokryta.

Plánování sociálních služeb je velmi důležitým nástrojem, který umožňuje efektivní a adresný rozvoj sociálních služeb. Dle zákona o sociálních službách (zák. 108/2006 Sb.) jsou v § 2 vymezeny národní priority, které musí sociální služby naplňovat, tzn. zachovávat lidskou důstojnost, vycházet z individuálně určených potřeb, podporovat rozvoj samostatnosti, posilovat sociální začleňování, poskytovat pomoc a podporu v náležité kvalitě, zajišťovat dodržování lidských práv a základních svobod.

Cílem této analýzy je získat aktuální informace o dostupných sociálních a návazných službách v Otrokovicích. Analýza je jakýmsi kvantitativním zmapováním současné situace v oblasti sociálních a návazných služeb poskytovaných ve městě, avšak nehodnotí ani nepopisuje kvalitu poskytovaných služeb. Námi zjištěné informace budou jednak podkladem pro další plánování rozvoje sociálních a návazných služeb ve městě, ale především podkladem pro vytvoření Koncepce sociálního bydlení v Otrokovicích.

1 SOCIÁLNÍ SLUŽBY V ČR

Systém sociálních služeb je v České republice upraven zákonem č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

Sociální služby jsou poskytovány nejen jednotlivcům a rodinám, ale také skupinám obyvatel. Mezi nejpočetnější skupiny příjemců sociálních služeb patří především senioři, lidé se zdravotním postižením, lidé nezvládající péči o vlastní osobu, osoby v akutní životní krizi, rodiny s dětmi, lidé ohrožení trestnou činností, ale i lidé, kteří se z různých důvodů ocitli na okraji společnosti.

Sociální služby bychom proto mohli definovat jako služby, které pomáhají lidem žít běžným životem tzn., že jim umožňují starat se sám o sebe a o domácnost, navštěvovat školy, pracovat, nakupovat, účastnit se aktivit volného času apod. Snaží se lidem zachovávat co nejvyšší kvalitu a důstojnost jejich života, což ostatně deklaruje i Listina základních práv a svobod (Usnesení č. 2/1993 Sb.).

1.1 Typologie sociálních služeb dle zák. č. 108/2006 Sb.

Sociální služby jsou aplikačním nástrojem sociální politiky.

Rozlišujeme tyto formy sociálních služeb:

- **pobytové** - služby spojené s ubytováním v zařízení sociálních služeb, např. domovy pro seniory, chráněné bydlení či azylové domy,
- **ambulantní** - služby, za kterými osoba dochází nebo je doprovázena nebo dopravována do zařízení sociálních služeb a součástí služby není ubytování, např. poradny a denní centra,
- **terénní** - služby, které jsou osobě poskytovány v jejím přirozeném sociálním prostředí např. pečovatelská služba či osobní asistence.

1.2 Základní druhy sociálních služeb

Sociální služby poskytují organizace nebo jednotlivci, kteří mají k této činnosti oprávnění (oprávnění k poskytování sociálních služeb), vydané místně příslušným krajským úřadem, a také osoby blízké nebo asistenti sociální péče.

Druhy sociálních služeb:

1. **Sociální poradenství** (§ 37)
2. **Služby sociální péče** (§ 38-§ 52)
3. **Služby sociální prevence** (§ 53-§ 70)

1.2.1 Sociální poradenství

Sociální poradenství poskytuje osobám v nepříznivé sociální situaci potřebné informace přispívající k řešení jejich situace.

Základní sociální poradenství

Základní sociální poradenství poskytuje osobám potřebné informace přispívající k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Základní sociální poradenství je základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb; poskytovatelé sociálních služeb jsou vždy povinni tuto činnost zajistit. Tato služba je poskytována bezplatně.

Odborné sociální poradenství

Odborné sociální poradenství je poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, poradnách pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí a ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu; zahrnuje též sociální práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností.

Služba odborného sociálního poradenství obsahuje zejména tyto základní činnosti.

Při poskytování odborného sociálního poradenství se zajišťují v rozsahu tyto úkony:

- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- zprostředkování navazujících služeb,
- sociálně terapeutické činnosti,

- poskytnutí poradenství v oblastech orientace v sociálních systémech, práva, psychologie a v oblasti vzdělávání; tato základní činnost může být zajišťována poskytováním poradenství alespoň ve dvou z těchto oblastí,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí:
 - pomoc při vyřizování běžných záležitostí,
 - pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s přirozeným sociálním prostředím.

1.2.2 Služby sociální péče

Služby sociální péče napomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, s cílem podpořit život v jejich přirozeném sociálním prostředí a umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti, a v případech, kdy toto vylučuje jejich stav, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení. Každý má právo na poskytování služeb sociální péče v nejméně omezujícím prostředí.

Osobní asistence

Osobní asistence se poskytuje v přirozeném sociálním prostředí osobám se zdravotním postižením a seniorům, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby, a to v předem dohodnutém rozsahu a čase. Služba obsahuje pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Pečovatelská služba

Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní služba poskytována osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje ve vymezeném čase v domácnosti osob a v zařízeních sociálních služeb. Služba obsahuje pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů.

Služba se poskytuje za úhradu. Bez úhrady se poskytuje rodinám, ve kterých se narodily současně tři nebo více dětí, účastníkům odboje a pozůstalým manželům (manželkám) po účastnících odboje starším 70 let.

Tísňová péče

Tísňová péče je terénní distanční hlasová a elektronická komunikace s osobami, které jsou vystaveny stálému riziku ohrožení zdraví nebo života, popřípadě náhlého zhoršení zdravotního stavu. Služba se poskytuje za úhradu.

Průvodcovské a předčitatelské služby

Průvodcovské a předčitatelské služby jsou terénní nebo ambulantní služby poskytované osobám, jejichž schopnosti jsou sníženy z důvodu věku nebo zdravotního postižení v oblasti orientace nebo komunikace, a napomáhá jim osobně si vyřídit vlastní záležitosti. Služba obsahuje zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Tyto služby jsou poskytovány za úhradu.

Podpora samostatného bydlení

Podporované bydlení je terénní služba poskytovaná osobám se zdravotním postižením chronickým onemocněním, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby; služba se poskytuje v domácnosti osob. Služba obsahuje pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Odlehčovací služby

Odlehčovací služby jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které jinak pečuje osoba blízká v domácnosti. Cílem služby je umožnit pečující osobě nezbytný odpočinek. Služba obsahuje pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, zprostředkování

kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Centra denních služeb

Centra denních služeb poskytují ambulantní služby osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Cílem služby je posílit samostatnost a soběstačnost osob v nepříznivé sociální situaci, která může vést k sociálnímu vyloučení. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, prostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Denní stacionáře

Denní stacionáře poskytují ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služba obsahuje pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Týdenní stacionáře

Týdenní stacionáře poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování nebo pomoc při zajištění bydlení a výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

Domovy pro osoby se zdravotním postižením poskytují dlouhodobé pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domovy pro seniory

Domovy pro seniory poskytují dlouhodobé pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, aktivizační činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domovy se zvláštním režimem

Domovy se zvláštním režimem se poskytují dlouhodobé pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění, závislosti na návykových látkách, osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a další typy demencí, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby. Režim v těchto zařízeních při poskytování sociálních služeb je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob., Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Chráněné bydlení

Chráněné bydlení je pobytová služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Chráněné bydlení má formu skupinového, popřípadě individuálního bydlení. Služba obsahuje poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních poskytují pobytové sociální služby osobám, které již nevyžadují ústavní zdravotní péči, ale vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nejsou schopny obejít se bez pomoci jiné fyzické osoby a nemohou být propuštěny ze zdravotnického zařízení ústavní péče do doby, než jim je zabezpečena pomoc osobou blízkou či jinou fyzickou osobou nebo ambulantních sociálních služeb anebo pobytových sociálních služeb. Služba obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

1.2.3 Služby sociální prevence

Služby sociální prevence napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.

Raná péče

Raná péče je terénní služba, popřípadě doplněná ambulantní formou služby, poskytovaná dítěti a rodičům ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu. Služba je zaměřena na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Telefonická krizová pomoc

Telefonická krizová pomoc je terénní služba poskytovaná na přechodnou dobu osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života nebo v jiné obtížné životní situaci, kterou přechodně nemohou řešit vlastními silami. Služba se poskytuje bez úhrady. Služba obsahuje telefonickou krizovou pomoc a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů.

Tlumočnické služby

Tlumočnické služby jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované osobám s poruchami komunikace způsobenými především smyslovým postižením, které zamezuje běžné komunikaci s okolím bez pomoci jiné fyzické osoby. Služba obsahuje zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Tlumočnické služby jsou poskytovány bez úhrady.

Azylové domy

Azylové domy poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Služba obsahuje poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Domy na půl cesty

Domy na půl cesty poskytují pobytové služby zpravidla pro osoby do 26 let věku, které po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné

výchovy, popřípadě pro osoby z jiných zařízení pro péči o děti a mládež., a pro osoby, které jsou propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranné léčby. Způsob poskytování sociálních služeb v těchto zařízeních je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob. Služba obsahuje činnosti poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Kontaktní centra

Kontaktní centra jsou nízkoprahová zařízení poskytující ambulantní, popřípadě terénní služby osobám ohroženým závislostí na návykových látkách. Cílem služby je minimalizovat sociální a zdravotní rizika spojená se zneužíváním návykových látek. Služba obsahuje sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů a poskytnutí podmínek pro osobní hygienu. Služba se poskytuje bez úhrady.

Krizová pomoc

Krizová pomoc je terénní, ambulantní nebo pobytová služba na přechodnou dobu poskytovaná osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života, kdy přechodně nemohou řešit svojí nepříznivou situaci vlastními silami. Služba obsahuje poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Intervenční centra

Intervenční centra poskytují pomoc osobám ohroženým domácím násilím. Na základě zákonné povinnosti kontaktují osobu ohroženou, a to nejpozději do 48 hodin od doručení kopie úředního záznamu o vykázaní ze společného obydlí. Služba obsahuje sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Pokud je poskytována formou pobytových služeb obsahuje poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy. Součástí služby je zajištění spolupráce mezi intervenčními centry, poskytovateli jiných sociálních služeb, OSPOD, obcemi, útvary Policie ČR a obecní policie, jakož i ostatními orgány veřejné správy. Služba se poskytuje bez úhrady.

Nízkoprahová denní centra

Nízkoprahová denní centra poskytují ambulantní služby, popřípadě terénní služby pro osoby bez přístřeší. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. V nízkoprahových denních centrech hradí osoby úhradu za stravu ve výši stanovené poskytovatelem.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem a mládeži ohroženým sociálním vyloučením. Služba je určena dětem ve věku od 6 do 26 let, ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících s jejich způsobem života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky, aby v případě zájmu mohli řešit svoji nepříznivou sociální situaci. Služba může být poskytována osobám anonymně. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Noclehárny

Noclehárny poskytují ambulantní služby osobám bez přístřeší, které mají zájem o využití hygienického zařízení a přenocování. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí přenocování. Služba se poskytuje za úhradu ve výši stanovené poskytovatelem.

Služby následné péče

Služby následné péče jsou ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám s chronickým duševním onemocněním a osobám závislým na návykových látkách, které absolvovaly ústavní léčbu ve zdravotnickém zařízení, absolvovaly ambulantní léčbu nebo se jí podrobují, nebo osobám, které abstinují. Služba obsahuje sociálně terapeutické činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované rodině s dítětem, u kterého existují rizika ohrožení jeho vývoje, nebo je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě obtížné krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat a u kterého existují další rizika ohrožení jeho vývoje. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením jsou ambulantní, popřípadě terénní služby poskytované osobám v důchodovém věku nebo osobám se zdravotním postižením ohroženým sociálním vyloučením. Služba obsahuje zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Sociálně terapeutické dílny

Sociálně terapeutické dílny jsou ambulantní služby poskytované osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které nejsou z tohoto důvodu umísťitelné na otevřeném ani chráněném trhu práce. Jejich účelem je dlouhodobá a pravidelná podpora zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím pracovní terapie. Služba obsahuje činnosti pomoci při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoci při zajištění stravy, nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění a podpora vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností. Služba se poskytuje za úhradu.

Terapeutické komunity

Terapeutické komunity poskytují pobytové služby i na přechodnou dobu pro osoby závislé na návykových látkách nebo osoby s chronickým duševním onemocněním, které mají zájem o začlenění do běžného života. Služba obsahuje činnosti poskytnutí stravy,

poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

Terénní programy

Terénní programy jsou služby poskytované osobám, které vedou nebo jsou ohroženy rizikovým způsobem života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy. Služba je určena pro problémové skupiny osob, uživatele návykových látek a omamných psychotropních látek, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách a jiné sociálně ohrožené skupiny. Cílem služby je tyto osoby vyhledávat a minimalizovat rizika jejich způsobu života. Služba může být poskytována osobám anonymně. Služba obsahuje zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje bez úhrady.

Sociální rehabilitace

Jedná se o soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných činností pro samostatný život. Sociální rehabilitace se poskytuje formou terénních a ambulantních služeb, nebo formou pobytových služeb poskytovaných v centrech sociálně rehabilitačních služeb. Terénní a ambulantní služba obsahuje činnosti nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Forma pobytové služby v centrech sociálně rehabilitačních služeb obsahuje poskytnutí ubytování a stravy, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.

1.3 Typy sociálních služeb v ČR

V České republice je na základě zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách, s účinností od 1.1.2007 zřízen Registr poskytovatelů sociálních služeb. Sociální služby v ČR lze poskytovat jen na základě oprávnění k poskytování sociálních služeb, toto oprávnění vzniká rozhodnutím o registraci. O registraci rozhoduje krajský úřad příslušný podle místa trvalého nebo hlášeného pobytu fyzické osoby nebo sídla právnické osoby, popřípadě podle umístění organizační složky zahraniční právnické osoby na území České republiky; v případě, že zřizovatelem poskytovatele sociálních služeb je ministerstvo, rozhoduje o registraci toto ministerstvo.

Registr poskytovatelů sociálních služeb vede krajský úřad, do kterého zapisuje poskytovatele sociálních služeb, kterým bylo vydáno rozhodnutí o registraci, a právnické a fyzické osoby. Registr poskytovatelů sociálních služeb je veden v listinné a elektronické podobě. Krajský úřad je správcem listinné podoby registru a zpracovatelem elektronické podoby registru.

Dle Registru poskytovatelů sociálních služeb je v České republice zapsáno celkem 5 577 registrovaných služeb z toho je poskytováno 32 typů sociálních služeb. V rámci Zlínského kraje je registrováno 342 sociálních služeb a z toho je poskytováno 28 typů sociálních služeb. Ve městě Otrokovice je celkem registrováno 24 sociálních služeb a z toho je poskytováno 16 typů sociálních služeb.

Tabulka č. 1: **Počet poskytovatelů sociálních služeb**

Území	Počet soc. služeb	Počet typů soc. služeb
V rámci ČR	5 577	32
Ve Zlínském kraji	342	28
V Otrokovicích	24	16

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb - MPSV

Jednotlivé typy a sociálních služeb a jejich počty jsou podrobněji uvedeny v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: **Přehled počtů a jednotlivých typů sociálních služeb** (dle abecedy)

č.	Název typu registrované sociální služby	Počet ČR	Počet ZLK	Počet Otr.
1	Azylové domy	216	13	2
2	Centra denních služeb	84	6	/
3	Denní stacionáře	275	21	2
4	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	206	19	1
5	Domovy pro seniory	527	37	3
6	Domovy se zvláštním režimem	326	23	1
7	Domy na půl cesty	38	2	/
8	Chráněné bydlení	209	13	1
9	Intervenční centra	18	1	/
10	Kontaktní centra	60	4	/
11	Krizová pomoc	41	/	/
12	Nízkoprahová denní centra	62	5	/
13	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	256	15	1
14	Noclehárny	75	5	1
15	Odborné sociální poradenství	533	27	1
16	Odlehčovací služby	302	18	3
17	Osobní asistence	231	16	/
18	Pečovatelská služba	728	37	2
19	Podpora samostatného bydlení	61	5	1
20	Průvodcovské a předčitatelské služby	16	/	/
21	Raná péče	47	4	/
22	Služby následné péče	44	2	/
23	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	258	16	1
24	Soc. aktivizační služby pro seniory a osoby se zdr. postiž.	155	7	/
25	Sociálně terapeutické dílny	154	12	1
26	Sociální rehabilitace	284	16	1
27	Telefonická krizová pomoc	36	1	/
28	Terapeutické komunity	14	/	/
29	Terénní programy	222	11	2
30	Tísňová péče	15	/	/
31	Tlumočnické služby	27	2	/
32	Týdenní stacionáře	57	4	/

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb - MPSV

1.4 Základní činnosti při poskytování sociálních služeb

„Sociální služby jsou poskytovány lidem společensky znevýhodněným, a to s cílem zlepšit kvalitu jejich života, případně je v maximální možné míře do společnosti začlenit, nebo společensky chránit před riziky, jejichž jsou tito lidé nositeli. Sociální služby proto zohledňují jak osobu uživatelem, tak jeho rodinu, skupiny, do nichž patří, případně zájmy širšího společenství“ (Matoušek, 2007, s. 9).

Mezi základní činnosti při poskytování sociálních služeb patří:

- a) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- d) poskytnutí ubytování, popřípadě přenocování,
- e) pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- f) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- g) základní sociální poradenství,
- h) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- i) sociálně terapeutické činnosti,
- j) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- k) telefonická krizová pomoc,
- l) nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění,
- m) podpora vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností.

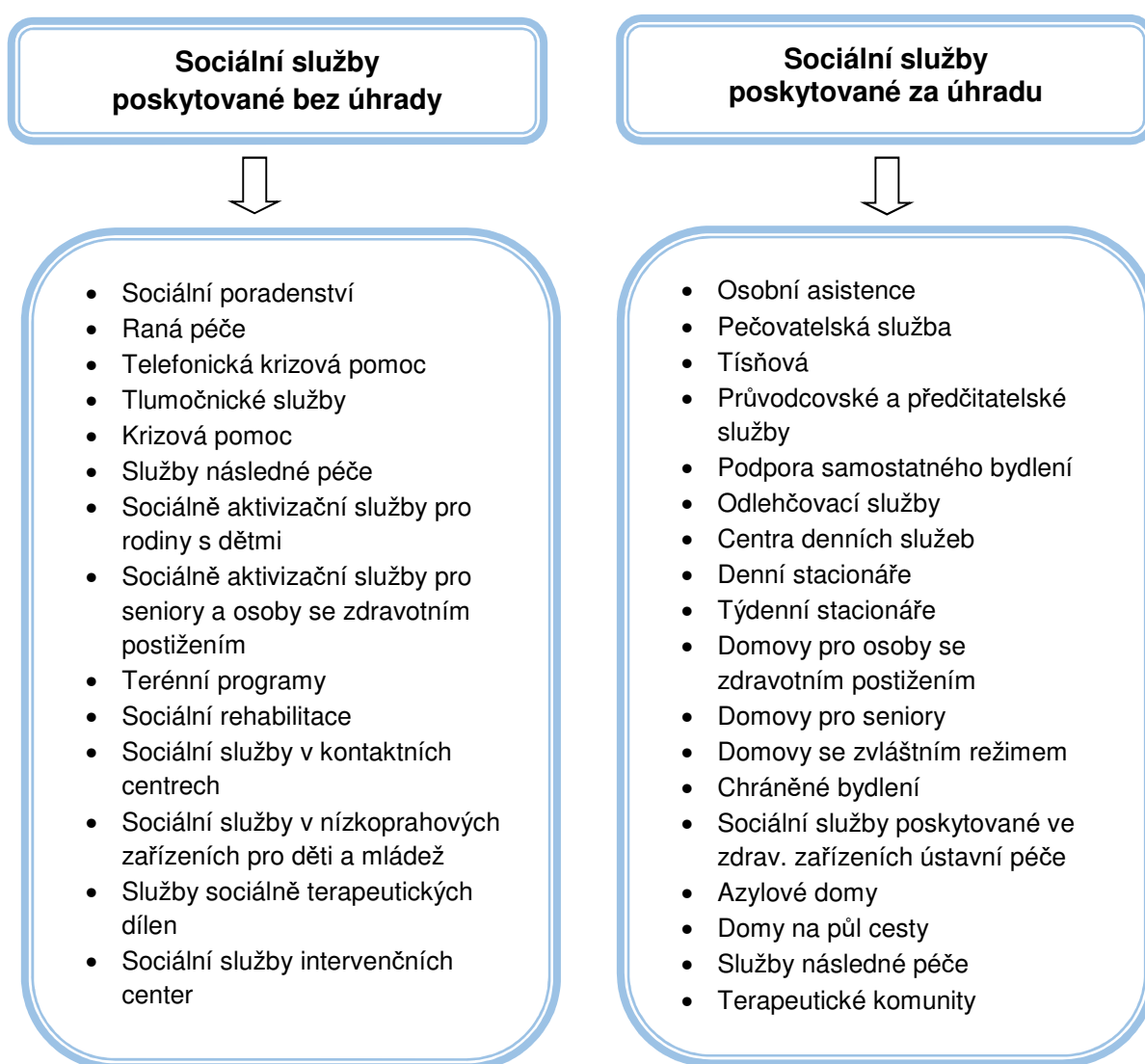
Rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb stanoví prováděcí právní předpis, což je Vyhláška 505/2006 Sb., jejíž účinnost nabyla dne 1.1.2007.

1.5 Rozdělení sociálních služeb dle způsobu úhrady

Sociální služby se poskytují osobám bez úhrady nákladů nebo za částečnou, popř. plnou úhradu nákladů. O povinnosti příjemce uhradit náklady za poskytnutou službu sociální péče rozhoduje příslušný státní orgán, který službu sociální péče poskytl.

Způsob a výši platby upravuje prováděcí vyhláška č. 505/2006 Sb.

Obrázek č. 1: Rozdělení sociálních služeb dle způsobu úhrady

Zdroj: zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

2 SOCIÁLNÍ SLUŽBY V OTROKOVICÍCH

V Otrokovicích je v rámci zajišťování dostupnosti a stavu sociálních služeb již od roku 2005 zpracován dokument nazvaný „Komunitní plánování sociálních služeb v Otrokovicích“. Smyslem tohoto dokumentu je zavést co možná nejefektivnější systém plánování rozvoje sociálních a návazných služeb, který svým občanům zajišťuje pomoc a podporu v jejich tíživé sociální situaci.

V současné době nabízí v Otrokovicích své služby celkem pět poskytovatelů sociálních služeb (seřazeny dle abecedy), kteří mají své sídlo, popř. pobočku v Otrokovicích.

- Centrum služeb a podpory Zlín, o.p.s.,

- Charita sv. Anežky Otrokovice,

- Naděje Otrokovice,

- Senior Otrokovice, příspěvková organizace,

- Unie Kompas.

Kromě výše vyjmenovaných poskytovatelů sociálních služeb působí pro občany Otrokovic dalších patnáct organizací. Tyto organizace nemají přímo svou pobočku v Otrokovicích, ale poskytují tzv. rozšířenou působnost a jejich sídlo je buďto v jiném kraji nebo v jiném městě a vykonávají svou činnost např. formou terénní služby, nebo je navštěvují občané v jejich pobočce mimo Otrokovice (seřazeny dle abecedy).

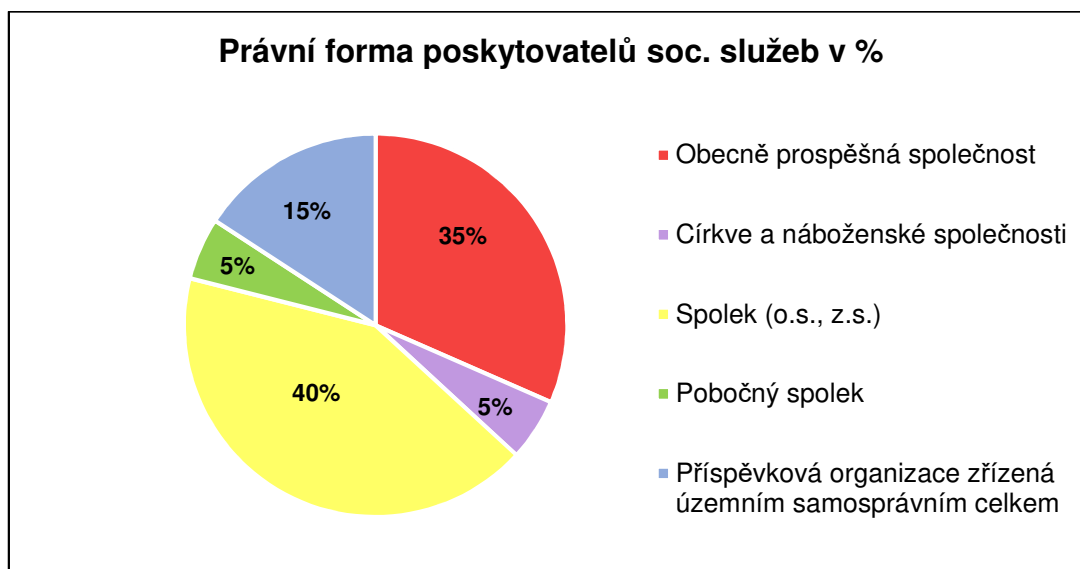
- ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s.,
- Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, p.o.,
- Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.,
- Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s.,
- Handicap Zlín, z.s.,
- Linka SOS Zlín, p.o.,
- Oblastní spolek Českého červeného kříže Zlín,

- ONYX Zlín o.p.s.,
- Podané ruce o.p.s.,
- Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, z.s.,
- STROP o.p.s.,
- Středisko rané péče EDUCO Zlín z.s.,
- Středisko rané péče SPRP Olomouc z.s.,
- Tyfloservis, o.p.s.,
- Za sklem o.s.

Právní forma organizací

Právní forma poskytovatelů sociálních služeb působících v Otrokovicích je různorodá, vše záleží na zřizovateli. Jsou zde zastoupeny organizace řízené státními či veřejnoprávními institucemi, ale i neziskové organizace nestátního sektoru.

Graf č. 1: **Právní forma poskytovatelů sociálních služeb v %**

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Tabulka č. 3: **Právní forma poskytovatelů sociálních služeb**

Právní forma	Počet
Obecně prospěšná společnost	7
Círky a náboženské společnosti	1
Spolek (o.s., z.s.)	8
Pobočný spolek	1
Příspěvková organizace zřízená územním samosprávním celkem	3

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Celkem v Otrokovicích působí dvacet poskytovatelů sociálních služeb z toho nejvíce z nich má právní formu „Spolek“ (8 poskytovatelů), dále jsou to „Obecně prospěšné společnosti“ (7 poskytovatelů), poté „Příspěvkové organizace zřízené územním samosprávním celkem“ (3 poskytovatelé) a po jednom jsou zde zastoupeny „Círky a náboženské společnosti“ a „Pobočný spolek“.

Poskytovatelé sociálních služeb nabízí občanům tyto konkrétní sociální služby:

2.1 Terénní programy (6583408)

Název poskytovatele:	Argo, společnost dobré vůle Zlín, z.s.
Zařízení poskytovatele:	Argo, společnost dobré vůle Zlín, z.s. (Nivy II 5358, 760 01 Zlín)
Formy poskytování:	terénní
Cílová skupina klientů:	etnické menšiny
Věková kategorie klientů:	bez omezení věku

2.2 Odborné sociální poradenství (5261987)

Název poskytovatele:	Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, příspěvková organizace
Zařízení poskytovatele:	Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy (U Náhonu 5208, 760 01 Zlín) (Burešov 3674, 760 01 Zlín)

Formy poskytování:	ambulantní, terénní
Cílová skupina klientů:	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, oběti domácího násilí, osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, osoby v krizi, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, rodiny s dítětem/děťmi
Věková kategorie klientů:	bez omezení věku

2.3 Raná péče (7118025)

Název poskytovatele:	Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.
Zařízení poskytovatele:	Raná péče pro Moravu a Slezsko (Jungmannova 25, 772 00 Olomouc 2)
Formy poskytování:	ambulantní, terénní
Cílová skupina klientů:	osoby s kombinovaným postižením, osoby se sluchovým postižením, rodiny s dítětem/děťmi
Věková kategorie klientů:	děti předškolního věku (1-6 let), mladí dospělí (19-26 let), dospělí (27-64 let), děti kojeneckého věku (do 1 roku)

2.4 Odborné sociální poradenství (7852178)

Název poskytovatele:	Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s.
Zařízení poskytovatele:	Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje (Gahurova 5265, 760 01 Zlín) (Školní 492, 760 01 Zlín)
Formy poskytování:	ambulantní, terénní
Cílová skupina klientů:	osoby se sluchovým postižením, osoby se zdravotním postižením
Věková kategorie klientů:	dorost (16-18 let), mladí dospělí (19-26 let), dospělí (27-64 let), mladší senioři (65-80 let)

2.5 Tlumočnické služby (8437310)

Název poskytovatele:	Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s.
Zařízení poskytovatele:	Tlumočnické centrum - Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje (Školní 492, 760 01 Zlín)
Formy poskytování:	ambulantní, terénní
Cílová skupina klientů:	osoby se sluchovým postižením,
Věková kategorie klientů:	bez omezení věku

2.6 Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (7548484)

Název poskytovatele:	Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s.
Zařízení poskytovatele:	Sociálně aktivizační služby pro lidi s postižením sluchu - Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s. (Burešov 4886, 760 01 Zlín)
Formy poskytování:	ambulantní
Cílová skupina klientů:	osoby se sluchovým postižením,
Věková kategorie klientů:	mladí dospělí (19-26 let), dospělí (27-64 let), mladší senioři (65-80 let), starší senioři (nad 80 let)

2.7 Osobní asistence (6283429)

Název poskytovatele:	Handicap Zlín, z.s.
Zařízení poskytovatele:	Osobní asistence (Padělký VI 1367, 760 01 Zlín)
Formy poskytování:	terénní
Cílová skupina klientů:	osoby s chronickým onemocněním, osoby s tělesným postižením, senioři
Věková kategorie klientů:	mladí dospělí (19-26 let), dospělí (27-64 let), mladší senioři (65-80 let), starší senioři (nad 80 let)

3 SOCIÁLNÍ SLUŽBY DLE CÍLOVÝCH SKUPIN

Základními činnostmi při poskytování sociálních služeb jsou pomoc při zvládnutí základních životních potřeb, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování nebo pomoc při zajištění bydlení, pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Výčet těchto základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb je stanoven zákonem č.108/2006 Sb., o sociálních službách, s účinností od 1.1.2007, obsah je uveden ve vyhlášce č.505/2006 Sb.

3.1 Sociální služby pro seniory

Sociální služby pro seniory jsou různorodé činnosti, které nabízí registrovaní poskytovatelé sociálních služeb a tyto služby lze přizpůsobit zdravotnímu stavu a potřebám každého seniora. Sociální služby pro seniory mají za úkol především na své uživatele působit aktivně a motivovat je k činnostem, které nezhoršují nebo neprodlužují jejich nepříznivou sociální situaci, čímž by se mělo zabránit jejich sociálnímu vyloučení.

Tabulka č. 4: **Sociální služby pro seniory**

DENNÍ STACIONÁŘE			
Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
SENIOR Otrokovice, p.o.	Denní stacionář SENIOR Otrokovice	Otrokovice	1,55

DOMOVY PRO SENIORY			
Poskytovatel	Název	Území	Počet lůžek
Charita sv. Anežky Otrokovice	Charitní domov Otrokovice	Otrokovice	46
SENIOR Otrokovice, p.o.	Domov pro seniory SENIOR Otrokovice	Otrokovice	54
SENIOR Otrokovice, p.o.	Domov pro seniory SENIOR Otrokovice	Otrokovice	70

DOMOVY SE ZVL. REŽIMEM - PRO OS. S ALZHEIMEROVOU CHOROBOU A JINÝMI TYPY DEMENCÍ			
Poskytovatel	Název	Území	Počet lůžek
SENIOR Otrokovice, p.o.	Domov se zvláštním režimem SENIOR Otrokovice	Otrokovice	24

ODLEHČOVACÍ SLUŽBY - POBYTOVÉ			
Poskytovatel	Název	Území	Počet lůžek
Charita sv. Anežky Otrokovice	Charitní domov Otrokovice	Otrokovice	2
SENIOR Otrokovice, p.o.	Odlehčovací služby SENIOR Otrokovice	Otrokovice	4
SENIOR Otrokovice, p.o.	Odlehčovací služby SENIOR Otrokovice	Otrokovice	4

OSOBNÍ ASISTENCE			
Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
Podané ruce o.p.s.	Podané ruce - osobní asistence	Zlínský kraj	5,74

PEČOVATELSKÁ SLUŽBA - TERÉNNÍ			
Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
Charita sv. Anežky Otrokovice	Charitní pečovatelská služba Otrokovice	Otrokovice	3,28
Oblastní spolek Českého červeného kříže Zlín	OS ČČK Zlín	Otrokovice, Zlín	2,50
SENIOR Otrokovice, p.o.	Pečovatelská služba SENIOR Otrokovice	Otrokovice, Zlín	6,10

Zdroj: Akční plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2017

Poznámka: *Počet podpořených přepočtených úvazků v přímé péči (ambulantní a terénní sociální služby)

3.2 Sociální služby pro osoby se zdravotním postižením

Sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením jsou pobytové, ambulantní, popřípadě terénní služby poskytované osobám se zdravotním postižením, které mohou být ohroženy sociálním vyloučením. Tato služba poskytuje tyto základní činnosti jako je např. zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti,

pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí dále asistenční či tlumočnické služby apod.

Tabulka č. 5: **Sociální služby pro osoby se zdravotním postižením**

DENNÍ STACIONÁŘE			
Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
NADĚJE, pobočka Otrokovice	Dům Naděje Otrokovice	Otrokovice	2,42

DOMOVY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM			
Poskytovatel	Název	Území	Počet lůžek
NADĚJE, pobočka Otrokovice	Dům Naděje Otrokovice	Otrokovice	35

CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ			
Poskytovatel	Název	Území	Počet lůžek
NADĚJE, pobočka Otrokovice	Dům Naděje Otrokovice	Otrokovice	24

ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ - AMBULANTNÍ			
Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s.	Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, pracoviště Zlín	Luhačovice, Otrokovice, Valašské Klobouky, Vizovice, Zlín	1,19
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, z.s.	Sociální poradna SONS ČR - Kroměříž; Sociální poradna SONS ČR - Vsetín; Sociální poradna SONS ČR - Zlín	Zlínský kraj	1,50

OSOBNÍ ASISTENCE			
Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
Handicap Zlín, z.s.	Osobní asistence	Otrokovice, Zlín	7,78

PODPORA SAMOSTATNÉHO BYDLENÍ

Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
NADĚJE, pobočka Otrokovice	Dům Naděje Otrokovice	Otrokovice	1,50

SOCIÁLNĚ TERAPEUTICKÉ DÍLNY

Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
NADĚJE, pobočka Otrokovice	Dům Naděje Otrokovice	Otrokovice, Uherské Hradiště	10,00

SOCIÁLNÍ REHABILITACE - AMBULANTNÍ

Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
Centrum služeb a podpory, o.p.s.	Horizont Zlín	Otrokovice, Vizovice, Zlín	7,20
NADĚJE, pobočka Otrokovice	Dům Naděje Otrokovice, sociální rehabilitace	Otrokovice	1,50

SOCIÁLNÍ REHABILITACE - POBYTOVÁ

Poskytovatel	Název	Území	Počet lůžek
Centrum služeb a podpory, o.p.s.	Centrum služeb a podpory, o.p.s.	Otrokovice, Vizovice, Zlín	7

SOCIÁLNÍ REHABILITACE - TERÉNNÍ

Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
Tyfloservis, o.p.s.	Tyfloservis, o.p.s. - Krajské ambulantní středisko Zlín	Zlínský kraj	1,50

TLUMOČNICKÉ SLUŽBY - TERÉNNÍ

Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s.	Tlumočnické služby - Centrum pro zdravotně postižené Zlínského kraje, o.p.s.	Zlínský kraj	2,00

Zdroj: Akční plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2017

Poznámka: *Počet podpořených přepočtených úvazků v přímé péči (ambulantní a terénní sociální služby)

3.3 Sociální služby pro rodiny s dětmi

Tyto služby jsou určeny rodinám s dětmi, u kterých je jich vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat, a také tam, kde existuje další riziko ohrožení jich vývoje. Služba je poskytována formou ambulantní, popřípadě terénní služby a nabízí rodičům poradenství v oblasti výchovy dětí, péče o dítě, volného času dětí, uspořádání denních aktivit v domácnosti a rodinného rozpočtu, doprovod při jednání na úřadech apod. Do této skupiny jsme zařadili i Nový domov Otrokovice, který poskytuje ubytování a podporu ženám, matkám, popř. i otcům s nezletilými dětmi, nezaopatřenými dětmi a těhotným ženám z Otrokovice a nejbližšího okolí, ale i z jiných obcí ČR, a to na přechodnou dobu.

Tabulka č. 6: **Sociální služby pro rodiny s dětmi**

AZYLOVÉ DOMY - PRO RODINY S DĚTMI			
Poskytovatel	Název	Území	Počet lůžek
Charita sv. Anežky Otrokovice	Nový domov Otrokovice	Otrokovice	20

INTERVENČNÍ CENTRA - AMBULANTNÍ			
Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, p.o.	Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy, příspěvková organizace	Zlínský kraj	4,90

NÍZKOPRAHOVÁ ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ - AMBULANTNÍ			
Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
Unie Kompas	ŠLIKR - nízkoprahový klub pro mládež	Otrokovice	2,90

RANÁ PÉČE - TERÉNNÍ			
Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.	Raná péče pro Moravu a Slezsko	Zlínský kraj	0,50
Středisko rané péče EDUCO Zlín z.s.	Středisko rané péče EDUCO Zlín z.s.	Zlínský kraj	5,75

Středisko rané péče SPRP Olomouc	Centrum pro podporu a provázení rodin dětí se zrakovým postižením - pracoviště Zlín	Bystřice pod Host., Holešov, Kroměříž, Otrokovice, Rožnov pod Radhošť, Val. Klobouky, Val. Meziříčí, Vsetín, Zlín	1,20
----------------------------------	---	---	------

SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY PRO RODINY S DĚTMI - AMBULANTNÍ

Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
Za sklem o.s.	Vzdělávací a aktivizační centrum pro rodiny s dětmi s PAS	Zlínský kraj	3,00

SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY PRO RODINY S DĚTMI - TERÉNNÍ

Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
Charita sv. Anežky Otrokovice	Terénní služba rodinám s dětmi	Otrokovice	4,00

Zdroj: Akční plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2017

Poznámka: *Počet podpořených přepočtených úvazků v přímé péči (ambulantní a terénní sociální služby)

3.4 Sociální služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

Osoby ohrožené sociálním vyloučením představují velmi různorodou skupinu obyvatel, nejčastěji se jedná o osoby např. s nízkým vzděláním, nezaměstnané, handicapované, příslušníky menšin a seniory. Zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, definuje sociální vyloučení jako vyčlenění osoby mimo běžný život společnosti a nemožnosti se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace, kterou je myšleno oslabení nebo ztráta schopnosti řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění.

Tabulka č. 7: **Sociální služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením**

AZYLOVÉ DOMY - PRO MUŽE A ŽENY BEZ PŘÍSTŘEŠÍ			
Poskytovatel	Název	Území	Počet lůžek
Charita sv. Anežky Otrokovice	Samaritán - služby pro lidi bez domova	Otrokovice	37

NOCLEHÁRNÝ			
Poskytovatel	Název	Území	Počet lůžek
Charita sv. Anežky Otrokovice	Samaritán - služby pro lidi bez domova	Otrokovice	4

ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ - AMBULANTNÍ			
Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
Charita sv. Anežky Otrokovice	Dluhové poradenství Samaritán	Otrokovice, Zlín	2,00
Společnost Podané ruce o.p.s.	Terapeutické centrum ve Zlínském kraji	Zlínský kraj	2,30
STROP o.p.s.	Občanská poradna STROP	Zlínský kraj	1,36

TELEFONICKÁ KRIZOVÁ POMOC - TERÉNNÍ			
Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
Linka SOS Zlín, p.o.	Linka SOS Zlín	Zlínský kraj	3,90

TERÉNNÍ PROGRAMY - PRO OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM			
Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s.	ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s.	Zlínský kraj	7,12
Charita sv. Anežky Otrokovice	Samaritán - služby pro lidi bez domova	Otrokovice, Zlín	2,00
Charita sv. Anežky Otrokovice	Dluhové poradenství Samaritán	Otrokovice, Zlín	2,00

TERÉNNÍ PROGRAMY - PRO OSOBY ZÁVISLÉ NA NÁVYKOVÝCH LÁTKÁCH			
Poskytovatel	Název	Území	*Počet úvazků v PP
ONYX Zlín o.p.s.	Streetwork Zlín	Otrokovice, Vizovice, Zlín	1,20

Zdroj: Akční plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2017

Poznámka: *Počet podpořených přepočtených úvazků v přímé péči (ambulantní a terénní sociální služby)

4 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Sociální služby jsou nebo mohou být pro mnohé z nás významnou oporou v různých životních situacích. Umožňují či pomáhají naplnit některé potřeby lidem, kteří z nějakého důvodu nemohou nebo nejsou schopni si je zajistit sami. Dle zákona o sociálních službách je povinností obce zjišťovat potřeby pro poskytování sociálních služeb pro obyvatele na svém území, a také zajišťovat o těchto službách dostupnost informací. K tomu všemu slouží proces komunitního plánování sociálních služeb.

Komunitní plánování je metoda, kterou lze např. na úrovni obcí nebo krajů plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifikům i potřebám jednotlivých občanů. V podstatě se jedná o zjištění stavu poskytování sociálních služeb v určité lokalitě a zároveň také potřeb, které nejsou dostatečně naplněny nebo zatím úplně chybí. Na základě těchto primárních kritérií a samozřejmě s dostatečným množstvím finančních prostředků, jenž jsou obcí na sociální služby vynakládány, lze toho dosáhnout.

Komunitního plánování sociálních služeb se účastní především: uživatelé, tedy ti, kteří sociální služby užívají, dále poskytovatelé a zadavatelé těchto sociálních služeb. Podstata metody komunitního plánování spočívá ve vzájemné a aktivní spolupráci těchto účastníků, kterých se daná oblast či téma bezprostředně týká.

Jak už jsme zmínili v úvodu, komunitní plánování sociálních služeb hraje velmi významnou roli v sociální politice nejen obcí a krajů, ale také na celostátní úrovni. Také město Otrokovice má zpracován dokument s názvem Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicích, jehož poslední aktualizace proběhla v roce 2015 a je určena pro období 2016-2017. V rámci Komunitního plánování sociálních služeb na Otrokovicích vznikly již v předchozích letech pracovní skupiny, které se dělí dle cílových skupin zaměřených na seniory, zdravotně postižené, osoby ohrožené sociálně patologickými jevy a na rodiny s dětmi. Na svých jednáních členové jednotlivých pracovních skupin sestavili tzv. SWOT analýzy čili jakýsi rozbor silných a slabých stránek, ohrožení a příležitostí. Tyto jednotlivé SWOT analýzy jsou jakýmsi souhrnným popisem, který vystihuje situaci u jednotlivých cílových skupin v současné době. Popisuje skutečný stav, potřebné změny, případná rizika a nastiňuje kroky nezbytné pro přeměnu slabých stránek do silných a eliminaci rizik. Při aktualizaci nejnovějších SWOT analýz se vycházelo ze SWOT analýz, které vznikaly v rámci realizace předchozích Komunitních plánů. Jednotlivá tvrzení byla přezkoumána z hlediska platnosti a vypořádána. Dalo by se říci, že spousta slabých stránek byla zredukována, a to z toho důvodu, že se podařily vyřešit.

4.1 Senioři

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Senioři.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- Kvalitní sociální práce pracovníků Města Otrokovice a Napajedla - Fungující kluby důchodců - Fungující pečovatelská služba - Fungující tísňové volání - Je k dispozici domácí ošetř. péče - Dostatek pobytových zařízení - Odlehčovací lůžka - Je dostupná domácí hospicová péče - Bezbariérové komunikace v městech a obcích - Bezbariérové veřejné budovy - Fungující a bezbariérová MHD - Dobrá informovanost o soc. službách - Převládá všeobecná spokojenost seniorů ve městě Otrokovice - Brožura Rady nejen pro seniory o bezpečnosti - Realizovány besedy Policie ČR se seniory na téma bezpečnosti - Odborné přednášky, cvičení paměti pro seniory v klubech důchodců - Bezplatné semináře pro osoby pečující o seniory či zdravotně postižené - Funguje Domovinka na DPS Hlavní - Dostupnost sociálních služeb je dobrá, doprava za službami do Otrokovic či Napajedel není problém - Vysoký počet občanů má přístup k internetu - Centrum pomoci SENIOR Otrokovice – kontakt. místo pro podporu rodin pečujících o osoby s Alzheimerovou nemocí + svépomocná skupina	- Lidé mají pocit osamocení nebo obavy ze své životní situace. - Málo osobního kontaktu uživatelů s pracovníky přímé péče, dobrovolníci v domácnostech v nefungují - Nedostatek dobrovolníků i v pobytových službách - Nejsou dostupné Odlehčovací služby pro lidi s demencí - Nedostatečná kapacita DZR pro osoby s demencí - Chybí geriatři, není lékař, který by zastřešil službu pro Charitní domov – lékaři nejsou ochotní přibrat nové pacienty - Nejsou dostupní rehabilitační pracovníci, je problém s vykazováním (účtováním) jejich práce - Novodobá sanitka nefunguje – není řidič, není možnost odvozu automobily PS do 9:00 - Je obtížné zajistit doprovody k lékaři – senioři nemají ZTP/P, je obtížné to zajistit z hlediska personálního - Není snadno dostupná domácí ošetřovatelská péče, lékaři ji nechtějí předepisovat, VZP ji nechce proplácet - Nedostatek kapacit na osvětu u pečujících osob (rodin) – péče o člověka upoutaného na lůžko, výživa seniorů, péče o umírající, péče o osobu s demencí ,... - Pozdější odchod do důchodu (nemožnost pečovat o přestárlé rodiče)
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
- Dokončení obchvatu Otrokovic (snížení zátěže obyvatel Kvítkovic hlukem a prachem) - Bezbariérové úpravy komunikací, monitoring bezbariér. veřejných budov - Větší podpora péče v rodině, v domácím prostředí - Asistenti pro práci s uživateli (i s takovými, kteří nemají uzavřenu smlouvu) na VPP – i osoba po 50	- Snižování životní úrovně seniorů, zdražování, nebudou moci si dovolit platit za služby - Změna politických priorit po volbách – menší důraz na sociální služby a KPSS

Zdroj: Aktualizace Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicku 2016-2017

4.2 Zdravotně postižení

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Zdravotně postižení.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- Komunitní plánování - Fungující sociální služby a sociální práce MěÚ Otrokovice a Napajedla - Dobrá informovanost o soc. službách - Pečovatelská služba dostupná o víkendech a odpoledne (flexibilita – služby se doplňují) - Poradna pro zdrav. postižené a seniory - Tísňové volání, tísňová tlačítka - Domovinka na DPS - Půjčovna kompenzačních pomůcek v Charitě sv. Anežky Otrokovice - Domácí ošetrovatelská péče ČČK Zlín - Je dostupná domácí hospicová péče - Lepší se integrace zdravotně postižených - Podpora klubu Stůňata (DDM + NADĚJE + město) - Hřiště pro zdravotně postižené děti u DPS - Podpora pečujících osob – město Otrokovice, Naděje - Zlepšuje se bezbariérovost budov i MHD - Fungující spolupráce s Městskou policií - Fungující zimní údržba Technických služeb Otrokovice (důraz na zimní údržbu včetně zapojení uživatelů Azylového domu Samaritán) - Označení vozů MHD pro zdravotně postižené	- Málo dobrovolníků - v Napajedlech nejsou, Adra má v zařízeních dobrovolníky - Malá kapacita odlehčovacích služeb pro děti ve Zlínském kraji - Chybí práce pro osoby se zdravotním postižením, zejména u osob s poruchou autistického spektra - Nedostatek služeb pro osoby s kombinovanými postiženími - Absence služeb pro osoby s duševním onemocněním - nemáme koncepci - Existence veřejných budov s bariérami - Malá kapacita chráněného bydlení - Nedostatečně fungující systém terénní ošetrovatelské péče - Nedostatečné kapacity přepravy s doprovodem v ranních hodinách (do 9:00) – nefunguje služba Novodobá sanitka
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
- Rozvoj služeb pro zdrav. postižené - chráněné bydlení + soc. terapeutické dílny + denní stacionář; pracovní i kulturní vyžití pro mladé lidi se zdravotním postižením - Zvýšení počtu dobrovolníků - Strukturovaný systém podpory pečujícím osobám - Komplexní systém podpory osob s duševním onemocněním - Podpora zaměstnávání zdrav. postižených (zvýšení možnosti zaměstnávání osob se zdravotním postižením) - Vybavení veřejných WC eurozámky a OZP euroklíči	- Nedostatek finančních prostředků na sociální služby ze státního rozpočtu – je třeba dofinancování samosprávou - Snížení politické podpory KPSS a sociálních služeb - Nebude dostatek kvalitního a dostatečně vzdělaného personálu

• Využití potenciálu uživatelů Azylové domu Samaritán ku pomoci zdrav. postiženým a celému městu – důraz na zimní úklid • Rozvoj sociálního podnikání • Další rozšíření chráněného bydlení - lidé s MP • Školit uživatele, aby byl schopen a nebál se definovat svou potřebu, školit personál v oblasti etiky a přístupu k uživatelům, zjišťovat dále spokojenost s péčí přes nezávislé tazatele, formou anonymních dotazníků.	
---	--

Zdroj: Aktualizace Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicích 2016-2017

4.3 Rodiny s dětmi

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Rodiny s dětmi.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• Volnočasové aktivity - DDM Sluníčko + Klub rodičů handicapovaných dětí Stůňata + jezdecký kroužek pro děti se zdravotním postižením + kroužek Modelář pro osoby s mentálním postižením + výlety pro osoby ze sociálně slabých rodin • NZDM Šlikr na Trávníkách v Otrokovicích + terénní program • Školní psychologové na všech třech ZŠ v Otrokovicích • Preventivní programy pro děti a mládež • Bezbariérové úpravy ZŠ a MŠ • Poradenský pohotovostní telefon OSPO pro osoby pověřené sociálně právní ochranou v obcích • Bezplatné výchovné poradenství Komunitního centra pro rodinu Domino • V rámci procesu KPSS dochází k navazování spolupráce mezi poskytovateli navzájem a poskytovateli a úřadem • Působení bezplatné sociálně aktivizační služby - Terénní služby rodinám s dětmi Charity sv. Anežky Otrokovice • Odpolední využití hřiště MŠ na Baťově pro rodiny s dětmi • Nová dětská hřiště a atraktivita v Otrokovicích • Klobouček - hlídání dětí, hlídání po dobu jednání na MěÚ	• Málo dobrovolníků • Malé povědomí o dávkách a službách – nejsou podchyceny rodiny s dětmi do 5 let – klienti sociálních služeb si žádají na větší částky MOP – škola v přírodě apod. menší částky takto řešit nelze. • SAS chybí místnost pro nácviky a další práci s rodinami (doučování, asistované kontakty, práci dobrovolníků) • Nedostatečné kapacity Azylového domu - Nový domov pro cílovou skupinu rodiče s dětmi • Chybí řešení zajištění bydlení pro rodiny, které jsou předlužené, a není pro ně k dispozici městský byt (nemají na kauci) • Špatná spolupráce rodičů se školou • Nedostatek dětských psychiatrů v ORP • Chybí skladové prostory na darovaný nábytek • Vysoká předluženost rodin • Málo pracovníků OSPOD a Oddělení sociální pomoci

PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• Činnost nových organizací, zájmových sdružení • Realizace Programu efektivního rodičovství • Stáže v cizině pro pedagogy a sociální pracovníky • Univerzita Tomáše Bati Zlín – nabídka praxí pro studenty v organizacích – praxe jsou nabízeny, zájem studentů není, je to i problematické z hlediska ochrany osobních údajů klientů • Čerpaní financí z EU • Zapojení Dětského parlamentu v Otrokovicích do komunikace s poskytovateli služeb pro rodiny • Zavedení psychologické poradny LOGOS při NZDM Šlikr Otrokovice • Vznik chráněného bydlení pro rodiny, kde rodiče jsou osoby s MP • Zvýšení kapacity dětských psychiatrů v ORP • Zavedení sociálního bydlení propojeného se sociální službou • Vznik potravinové banky v Otrokovicích • Vznik komunitního centra v Otrokovicích	• Snižování financí ve veřejných rozpočtech • Snadnější dostupnost drog • Špatný vliv dětí vyloučených ze středních škol na děti ze ZŠ • Větší výskyt „part“ s nevhodným chováním • Zvyšování zadlužení rodin

Zdroj: Aktualizace Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicích 2016-2017

4.4 Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy

SWOT analýza zpracovaná členy pracovní skupiny Osoby ohrožené sociálně patologickými jevy.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• Sociální práce pracovníků MěÚ • Psychologové ve všech třech ZŠ v Otrokovicích • NZDM Šlikr + terénní program + návštěvy na ZŠ • Terénní program ONYXu Zlín pro drogově závislé • Služba Dluhové poradenství Samaritánu • Poradenství pro osoby ohrožené závislostí od 15 let a jejich rodiče a partnery (K-centrum ONYX Zlín, Unie Kompas, SVP Domek, Krajská pedagogicko-psychologická poradna Zlín) • Programy Madia o.s. pro MŠ • Široká nabídka volnočasových aktivit • Dobrá spolupráce města	• Chybí pobytové zařízení pro lidi bez domova v seniorském věku + zdravotně postižené důchodce • Je nedostatečná prevence předlužení - obrovský nárůst předlužených lidí (100%/rok) • Nejsou zajištěny prostory pro Nízkoprahové denní centrum pro osoby bez přístřeší - zatím není v IPRÚ, je součástí SPRMO, záměr bude znovu ověřován z hlediska potřeb CS • Nedostatek odborných psychiatrů a psychiatrů pro děti • Malá kapacita azylového domu pro rodiče s dětmi a ženy - nevyhovující podmínky fungování • Snadná dostupnost alkoholu pro mládež • Školy nemají finance na Certifikované

- a neziskových organizací • Spolupráce OSPO se ZŠ a MěÚ v ORP • Preventivní programy a besedy se zástupci Městské policie Napajedla • Zvýšený počet a provádění kontroly u mladistvých na alkohol • Odborně kvalifikovaný personál • Vznik klubu pro mládež v Napajedlech • Rozvoj služby sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním • Rozvíjí se terénní služby • 94 % respondentů se v Otrokovicích cítí bezpečně • Dobrý proces KPSS - zapojení širokého spektra odborníků nejen z oblasti sociálních služeb • Relativně dost financí oproti jiným obcím • Nový dotační systém města • Město je iniciátorem rozvoje • Zřízení „sedárny“ v zimním období	preventivní programy, platili by to rodiče, kdyby to školy objednaly. Ale školy to neobjednají, protože by to bylo pro rodiče drahé. • Nedostatečná spolupráce Městské policie Otrokovice s OSPO a ONYX Zlín o.p.s. - chybí informování od Městské policie • Málo kontaktů terénních pracovníků s uživateli služeb Unie Kompas na Baťově • Není zabezpečena lékařská péče pro bezdomovce • Azylový dům pro páry není dostupný. • Přílišná administrativa provázející sociální práci, pro kterou na samotnou sociální práci s uživateli zbývá málo času • Předluženost uživatelů - podmínkou pro osobní bankrot v ČR je legální příjem ze zaměstnání, pro uživatele dlouhodobě nezaměstnané není řešení ani motivace k řešení. • Absence ubytování a s tím souvisejících služeb pro lidi s psychiatrickou diagnózou - trvá, ale posilují se služby o dostupnější terénní rehabilitaci pro osoby s duševním onemocněním • Stigmatizace navrátilců z výkonu trestu požadováním výpisu z rejstříku trestů zaměstnavateli i na místa, kde k tomu není důvod - vede to k práci na černo a demotivaci osob navracejících se z výkonu trestu • Není dostupný detox pro děti do 18 let • Chybí prostory pro potravinovou banku Zlínského kraje
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• Projekt navazující na Individuální projekt Zlínského kraje • Terénní práce Šlikru v Napajedlech (zavedení terénního programu do Napajedel) • Dětský parlament v Otrokovicích - upřesnění potřeb a názorů dětí • Vyšší efekt zapojení škol a odboru školství a kultury MěÚ Otrokovice do KPSS • Informovanost rodičů, aby požadovali preventivní programy na školách - viz forma programů Madia o.s. • Nové příležitosti financovat aktivity mimo stávající dotační systém (dluhové poradenství - banky) • Zapojení tiskové mluvčí města do komunikace • Zapojení studentů Fakulty humanitních studií UTB jako dobrovolníků u	• Nepokračování v Individuálních projektech Zlínského kraje • Zrušení obvodních oddělení Policie ČR • Nezájem o služby • Přenesení financování MPSV na kraje bez dostatečného projednání nastavení systému. • Změna politické sféry • Zvýšení fluktuace odborných pracovníků (poskytovatelů i MěÚ) • Zvyšování ekonomické efektivity sociálních služeb na úkor jejich kvality • Negativní postoj společnosti vůči sociálním službám pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby v krizi

poskytovatelů sociálních služeb (možní budoucí zaměstnanci) • Rozvoj sociálního podnikání • Podpora vzdělávání pracovníků poskytovatelů sociálních služeb • Vybudování azylového domu pro muže a ženy a páry • Rozvoj sociálního bydlení • Využívání potravinové banky Zlínského kraje	
--	--

Zdroj: Aktualizace Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicích 2016-2017

Přestože byla tato SWOT analýza původně zpracována kvůli aktualizaci Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicích, může být použita i v rámci naší analýzy v projektu „Pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích“. Cílové skupiny zapojené do projektu totiž korespondují s cílovými skupinami Komunitního plánování, a proto bylo možné tuto analýzu využít, aniž bychom zatěžovali respondenty stejnými dotazy.

Díky Komunitnímu plánování sociálních služeb na Otrokovicích a vytvořeným pracovním skupinám můžeme snadněji odhalit a definovat, co je třeba do budoucna primárně řešit či případně v rámci sociálních služeb vylepšit.

5 INFORMOVANOST

Dostupnost sociálních služeb závisí zejména také ve velké míře na dobré informovanosti. Informovanost o poskytovaných sociálních službách je velmi důležitá z pohledu stran uživatelů, ale i osob, kteří zatím žádnou z těchto služeb dosud nevyužili. Lidé, kteří se nachází v tíživé životní situaci, a nedokážou ji sami řešit, často marně hledají informace o službě, co jim pomůže. Je totiž někdy velmi složité se v jednotlivých typech sociálních služeb vyznat a v některých případech lidé ani nerozumí prospěšnosti určité služby.

V současné době je jedním z nejčastěji používaných způsobů informovanosti zejména využívání sociálních sítí nebo sdílení informací na webových stránkách jednotlivých poskytovatelů. Tento způsob podávání informací je relativně pohodlný a dokáže být velmi operativní, ale pro starší generaci občanů mnohdy stále málo dostupný.

Někteří poskytovatelé sociálních služeb se snaží v rámci osvěty pořádat různé akce zaměřené zejména pro svou cílovou skupinu, jejich blízké, ale i pro širokou veřejnost. Jsou to např. tematické besedy, jarmarky, koncerty pro veřejnost, dílny, festivaly, výstavy, dny otevřených dveří atd.

Další účinnou formou, jak rozšířit povědomí občanů o poskytovaných sociálních službách jednotlivých organizací je distribuce brožur a letáků prostřednictvím ordinací praktických lékařů. I tato forma podávání informací se jeví relativně účinná, i když stále vyvstává problém s tím, že občan se v jednotlivých typech sociálních služeb nedokáže vyznat.

5.1 Katalog sociálních služeb na Otrokovicku

Katalog sociálních služeb na Otrokovicku byl poprvé vydán v květnu 2006 (obálka viz příloha č. 1) v rámci projektu Komunitní plánování sociálních služeb na Otrokovicku. Cílem projektu bylo zlepšení systému sociálních služeb na Otrokovicku. A protože součástí dobře fungujícího systému je i dostatečná informovanost o sociálních službách, byl vytvořen katalog, který mapuje sociální a jim podobné služby, poskytované občanům měst a obcí Mikroregionu Otrokovicko (Bělov, Halenkovice, Karlovice, Komárov, Kurovice, Lhota, Machová, Napajedla, Nová Dědina, Oldřichovice, Otrokovice, Pohořelice, Spythněv, Tlumačov, Žlutava). Katalog informuje zejména o službách pro cílové skupiny projektu – pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením a pro nezaměstnané občany. V první části katalogu jsou zařazeny služby poskytované přímo v Mikroregionu Otrokovicko – podle jednotlivých poskytovatelů, ve druhé části služby mimo region – podle jednotlivých typů služeb, ve třetí části služby pro nezaměstnané a ve čtvrté části jsou uvedeny nejdůležitější

kontakty na pomoc v krizových situacích. Během let se katalog pravidelně aktualizoval a dle požadavků rozšířil.

Katalog sociálních služeb na Otrokovicu je dostupný na:

<http://www.otrokovice.cz/katalog-socialnich-sluzeb-na-otrokovicku-mon/ds-1049>

5.2 Katalog sociálních služeb ve Zlínském kraji

Proces plánování rozvoje sociálních služeb na krajské úrovni se odvíjí především na spolupráci kraje a obcí, což je dáno zákonem o sociálních službách. Proto na základě této spolupráce začal od března 2014 fungovat elektronický katalog sociálních služeb tzv. Krajský informační systém sociálních služeb (KISSOS). Tento elektronický katalog je určen především široké veřejnosti, a to zejména uživatelům sociálních služeb jejich rodinným příslušníkům a osobám blízkým. Dále také pracovníkům na obcích, ale i lékařům a poskytovatelům sociálních služeb. Zejména odborní pracovníci mohou tento katalog využít jako nástroj pro poskytnutí kvalitního základního sociálního poradenství určeným potencionálním uživatelům sociálních služeb.

Hlavním cílem tohoto katalogu je nabídnout co možná nejvhodnější řešení složité životní situace pro konkrétního občana či jeho blízké. Elektronické verze umožňuje vyhledat vhodnou sociální službu prostřednictvím čtyř základních indikátorů (Životní situace, Potřeba řešit, Aktuální témata, Fulltextové vyhledávání). Dále tato aplikace obsahuje různé filtry, které umožňují zúžit oblast či upřesnit požadavky na sociální službu. Je zde také důležitá záložka, kde je podrobně popsáno, jak s katalogem pracovat.

Katalog sociálních služeb ve Zlínském kraji je dostupný na:

<http://www.socialnisluzbyzk.cz/>

Důležité však je, aby kvalitní a dostatečná informovanost podpořená získanými zkušenostmi přispěla k rozvoji partnerských vztahů mezi poskytovateli a uživateli sociálních služeb.

ZÁVĚR

Je snad samozřejmostí, že v každé vyspělé zemi zaujímá sociální politika významné místo v rámci celospolečenského systému. Sociální politika, její nástroje, funkce a cíle se nevytváří odděleně, ale vytváří se v souladu s jinými sférami jako jsou např. sféry ekonomické, kulturní, politické, vědecko-technické či ekologické.

Dle Masarykova naučného slovníku (1932, s. 1132) se sociální politika vymezuje jako „*snaha uspořádati společenský řád tak, aby zájmy jedinců v lidské společnosti byly uspokojovány způsobem trvale prospěšným celku*“.

Město Otrokovice se snaží reagovat na potřebnost jednotlivých sociálních služeb ve městě tím, že jednou za dva roky zpracovává Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicku, který navazuje na Střednědobý plán sociálních služeb Zlínského kraje. Tento střednědobý plán je významný strategickým dokumentem kraje směřující k naplnění vize a cílů pro sociální oblast, v souladu se zákonem o sociálních službách. Na základě střednědobého plánu jsou sociální služby rozděleny do čtyřech kategorií podle cílových skupin uživatelů.

Závěrem lze konstatovat, že na území obce a potažmo i kraje jsou zastoupeny téměř všechny typy sociálních služeb. Teritoriální pokrytí však není stejnoměrné, ale dalo by se říci, že je poměrně dobře přizpůsobeno poptávce. Velmi významnou roli zde hraje zejména spádové krajské město Zlín. Zde jsou soustředěny poradny, které tvoří nedílnou součást celé sítě sociálních služeb nejen pro obyvatele našeho města. Díky probíhajícím procesům Komunitního plánování sociálních služeb na Otrokovicku, ale i v celém Zlínském kraji se podařilo zlepšit informovanost o službách i jejich vzájemnou koordinaci. Přesto všechno je v této oblasti stále co zlepšovat.

Po vyhodnocení aktuální situace a všech relevantních informací lze konstatovat, že prioritou je, aby obyvatelé obce měli zabezpečeny kvalitní sociální a návazné služby v souladu se svými potřebami. Současné pokrytí obce a potažmo i kraje všemi typy sociálních služeb je v současné době uspokojivé a v tomto ohledu se jeví zatím jako relativně dostačující jejich udržení. Do budoucna však budeme muset počítat s významnějším nárůstem podílu seniorů a připravit se na to v dostatečném předstihu, abychom byly schopni naplňovat potřeby intenzivní péče, a to zejména v důsledku postupného či náhlého zhoršení zdravotního stavu, který vlivem nárůstu podílu stárnoucí populace nastane.

K tomu všemu je proto nutná vzájemná koordinace, ale i informovanost, která by měla být zastřešena především krajem, obcemi, a to samozřejmě v úzké spolupráci s místními aktéry v rámci procesu komunitního plánování.

POUŽITÉ ZDROJE

- [1] Akční plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro rok 2017. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/akcni-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-ve-zlinskem-kraji-pro-rok-2017-cl-3568.html>.
- [2] Aktualizace Komunitního plánu sociálních služeb na Otrokovicích 2016-2017. Dostupné z: <http://www.otrokovice.cz/komunitni-planovani-socialnich-sluzeb/ms-2718/p1=2718>.
- [3] Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR. Dostupné z: <http://www.apsscr.cz/>.
- [4] ČESKO. Usnesení č. 2/1993 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 25. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>.
- [5] ČESKO. Zákon č. 108/2006 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 10. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>.
- [6] ČESKO. Vyhláška č. 505/2006 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 20. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-505>.
- [7] Masarykův slovník naučný: lidová encyklopedie všeobecných vědomostí. Praha: Československý kompas, 1932. 6 sv.
- [8] Katalog sociálních služeb na Otrokovicích. Dostupné z: <http://www.otrokovice.cz/katalog-socialnich-sluzeb-na-otrokovicku-mon/ds-1049>.
- [9] Katalog sociálních služeb ve Zlínském kraji. Dostupné z: <http://www.socialnisluzbyzk.cz/>.
- [10] MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9.
- [11] Registr poskytovatelů sociálních služeb. Dostupné z: http://iregistr.mpsv.cz/socreg/rozsirene_hledani_sluzby.do?zn=&zao=otrokovice&pic=&zak=&spd=&spo=&zaok=&sbmt=Vyhledat&zau=&pn=&si=&srp=pdaz&SUBSESSION_ID=1500880654323_2.

SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Tabulka č. 1: Počet poskytovatelů sociálních služeb	15
Tabulka č. 2: Přehled počtů a jednotlivých typů sociálních služeb (dle abecedy)....	16
Tabulka č. 3: Právní forma poskytovatelů sociálních služeb	21
Tabulka č. 4: Sociální služby pro seniory.....	24
Tabulka č. 5: Sociální služby pro osoby se zdravotním postižením	26
Tabulka č. 6: Sociální služby pro rodiny s dětmi	28
Tabulka č. 7: Sociální služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením	29
Obrázek č. 1: Rozdělení sociálních služeb dle způsobu úhrady	18
Graf č. 1: Právní forma poskytovatelů sociálních služeb.....	20

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Obálka - Katalog sociálních služeb na Otrokovicích.....	45
---	----

Příloha č. 1: Obálka - Katalog sociálních služeb na Otrokovicích

DŮLEŽITÁ TELEFONNÍ ČÍSLA

Senior telefon „Život 90“, tel.: 800 157 157
Pomoc seniorům v těžké životní situaci (24 hod. denně, 7 dní v týdnu).

Lékařská pohotovost Zlín, tel.: 577 214 445, 577 214 446
Lékařská pohotovost Kroměříž, tel.: 573 331 104, 573 331 107
Lékařská pohotovost Uherské Hradiště, tel.: 572 554 235

Linka SOS Zlín, tel.: 577 431 333
E-mail: sos@zlin.cz
Pomoc všem lidem v krizi.

Rodičovská linka, tel.: 283 852 222

Linka bezpečí, tel.: 800 155 155
Internetová linka: lb@linkabezpeci.cz
Pomoc dětem.

Linka vzkaz domů, tel.: 800 111 113
Pomoc dětem.

DONA linka, tel.: 251 511 313
Pomoc obětem domácího násilí.

Bílý kruh bezpečí, tel.: 257 317 100
Pomoc obětem domácího násilí.

Městská policie Otrokovice
Telefon: 577 922 159

Městská policie Napajedla
Telefon: 577 100 944

Městská policie Tumačov
Telefon: 577 929 030

Integrovaný záchranný systém: 112
Hasiči: 150
Záchranná služba: 155
Policie: 158

Katalog sociálních služeb na Otrokovicích byl vydán v květnu 2006 v rámci projektu Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicích. Projekt probíhá od října 2005 do července 2007 a jeho cílem je zlepšení systému sociálních služeb na Otrokovicích. Součástí dobře fungujícího systému je i dostatečná informovanost o sociálních službách, a proto byl vytvořen katalog mapující sociální a jim podobné služby, které jsou poskytovány občanům měst a obcí Mikroregionu Otrokovic (Bělov, Halenkovice, Karlovice, Komárov, Kurovice, Lhota, Machová, Napajedla, Nová Dědina, Oldřichovice, Otrokovice, Pohořelice, Spytlířův, Žlutava) a obce Tumačov. Katalog informuje zejména o službách pro cílové skupiny projektu – pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením a pro nezaměstnané občany. V první části katalogu jsou zařazeny služby poskytované přímo v Mikroregionu Otrokovic – podle jednotlivých poskytovatelů, ve druhé části služby mimo region – podle jednotlivých typů služeb, ve třetí části služby pro nezaměstnané a ve čtvrté části jsou uvedeny nejdůležitější kontakty na pomoc v krizových situacích.

Věříme, že Vám katalog bude nápomocen při hledání sociální služby, kterou potřebujete.

Realizátoři projektu

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

STRUKTURÁLNÍ A DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA BYDLENÍ V OTROKOVICÍCH

Město Otrokovice

říjen 2017

Tato analýza vznikla jako součást projektu Pilotní ověření sociálního bydlení
v Otrokovicích, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a rozpočtem České republiky v rámci Operačního programu Zaměstnanost.

Seznam použitých symbolů, zkratek a jejich význam

aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
dr.	Doktor
GAC	Ivan Gabal Analysis & Consulting
kap.	kapitola
např.	například
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky
resp.	respektive
SLDB 2011	Sčítání lidí, domů a bytů 2011
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
popř.	po případě
pozn.	poznámka
s.	strana
sv.	svaté
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
Tab.	tabulka
tis.	tisíc
tj.	to je
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaný
ZLK	Zlínský kraj

OBSAH

ÚVOD.....	3
1 HISTORIE MĚSTA	4
2 STRUKTURA OBYVATEL	6
2.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEL V OTROKOVICÍCH	7
2.1.1 Struktura obyvatel dle pohlaví a věku	8
2.1.2 Přirozená měna obyvatel v Otrokovicích.....	9
2.1.3 Predikce věkové struktury obyvatelstva Zlínského kraje (2016-2050).....	10
2.1.4 Populační prognóza vývoje počtu obyvatel Zlínského kraje	11
2.1.5 Sňatečnost a rozvodovost v Otrokovicích	11
2.2 VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA OBYVATEL	14
3 EKONOMICKÁ STRUKTURA OBYVATEL	17
3.1 EKONOMICKÁ STRUKTURA OBYVATEL DLE POHLAVÍ A VĚKU	17
3.2 EKONOMICKÁ STRUKTURA DLE ODVĚTVÍ	18
3.3 NEZAMĚSTNANOST.....	19
3.3.1 Míra nezaměstnanosti	20
3.4 POMOC V HMOTNÉ NOUZI.....	22
3.5 STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA.....	23
4 SOUČASNÁ BYTOVÁ SITUACE	25
4.1 CELKOVÝ POČET DOMŮ A BYTŮ V OTROKOVICÍCH	25
4.2 POČET OSOB S ADRESOU V SÍDLE OHLAŠOVNY	26
4.3 POČET UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ NA ÚZEMÍ MĚSTA OTROKOVICE	27
4.3.1 Noclehárny	27
4.3.2 Azylové domy	28
4.3.3 Ubytovny	29
4.4 AKTUÁLNÍ BYTOVÝ FOND V MAJETKU MĚSTA OTROKOVICE	33
4.4.1 Členění bytového fondu v majetku města.....	34
4.4.2 Stávající podmínky pro přidělení jednotlivých typů bytů	35
5 CÍLOVÉ SKUPINY	36
5.1 CÍLOVÉ SKUPINY DLE KONCEPCE SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ ČESKÉ REPUBLIKY 2015-2025	36
5.2 BEZDOMOVECTVÍ, SOCIÁLNÍ VYLOUČENÍ SPOJENÉ S ABSENCÍ BYDLENÍ	37
5.3 PROSTOROVÁ SEGREGACE BYDLENÍ	41
5.4 SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY	42
5.4.1 Sociálně vyloučená lokalita 1.....	43
5.4.2 Sociálně vyloučená lokalita 2.....	43

6	KRIMINALITA.....	46
6.1	ZJIŠTĚNÉ TRESTNÉ ČINY V OTROKOVICÍCH	46
6.2	OBJASNĚNÉ TRESTNÉ ČINY V OTROKOVICÍCH	47
7	ŠKOLSTVÍ.....	49
7.1	PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	49
7.2	ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	51
7.3	STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	52
7.4	VYSOKOŠKOLSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ	52
8	VYJÍŽDKA - DOJÍŽDKA ZA PRACÍ A DO ŠKOL	53
	ZÁVĚR.....	54
	POUŽITÉ ZDROJE	55
	SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ	57
	SEZNAM PŘÍLOH.....	59

ÚVOD

Tato analýza mapuje stávající sociálně demografickou situaci v Otrokovicích, společenské jevy a trendy sociálního vývoje z nich vyplývajících. Níže získané informace poslouží jako podpůrný materiál pro tvorbu Koncepce sociálního bydlení v Otrokovicích.

Bydlení je celkově vnímáno jako jedna ze základních lidských potřeb a plní celou řadu specifických funkcí jak v životě jednotlivců, tak v rámci celé společnosti. Má nejen významné sociální aspekty, ale i značný vliv na hospodářský rozvoj a politickou stabilitu země. Je také velmi významným činitelem při rozvoji sídel v populačním vývoji společnosti.

Lidé si často bydlení spojují s pocitem jistoty a bezpečí, a proto jeho ztráta může vyvolat stav hmotné nouze a dostat člověka do situace, ze které se jen velmi těžko dostává. Proto dostupnost bydlení je nutné regulovat prostřednictvím bytové politiky, a to jak ze strany státu, krajů či obcí.

Z hlediska tvorby koncepce rozvoje sociálního a dostupného bydlení v Otrokovicích jsou podstatné demografické údaje o počtu, ale i charakteristice obyvatel žijících ve městě dále analýza ubytovacích kapacit, které jsou v majetku města, ale i ubytovacích kapacit, jenž nabízí neziskové organizace či soukromé subjekty. V neposlední řadě jsme se zaměřili na oblast vzdělávání, která je také velmi důležitá a na strukturu zaměstnanosti a situaci na trhu práce.

Ke zpracování této analýzy a hlavními informačními prameny dokumentu byly využity zdroje, které poskytli především Český statistický úřad, Městský úřad Otrokovice, Úřad práce ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo zdravotnictví ČR, Ministerstvo vnitra ČR, Krajský úřad Zlín. Ostatní použité zdroje jsou uvedeny na straně 51.

Musíme však brát v potaz, že zjišťování některých dat probíhá pouze jednou za určité období, a proto mohou být některé prezentované výsledky zkreslené či zastaralé.

Předkládaný dokument byl vytvořen v rámci projektu Pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a rozpočtem České republiky v rámci Operačního programu Zaměstnanost. Doba realizace projektu je 1.2.2017 - 31.1.2020.

1 HISTORIE MĚSTA

Město Otrokovice leží 10 km jihozápadně od Zlína na soutoku řek Moravy a Dřevnice na rozhraní tří moravských národopisných regionů - Slovácka, Valašska a Hané. A tak se také i v povaze jejich obyvatel snoubí hanácká rozvážnost s valašsky tvrdou pracovitostí a slováckým temperamentem. Společně se sousedním Zlínem jsou Otrokovice centrem ekonomického rozvoje regionu s největší nabídkou pracovních příležitostí ve Zlínském kraji.

První písemná zmínka o Otrokovicích je obsažena v listině olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka, jenž se datuje do roku 1141. Avšak archeologické nálezy objevené v katastru města svědčí o tom, že toto území bylo osídleno již v mladší době kamenné.

Někdy kolem roku 1576 byla v Otrokovicích postavena tvrz, která se stala centrem menšího panství vyděleného z Malenovic, ale toto panství ve 2. polovině 17. století zaniklo.

V roce 1841 byla vybudována železniční trať, která směřovala z Vídně přes Břeclav na Ostravsko až do Bochni, což je v dnešním Polsku. Vlak Otrokovicemi dlouhá léta pouze projížděl, až teprve v roce 1882, byla v obci vybudována železniční zastávka. Na tuto hlavní trať v roce 1899 navázala přípojná lokální trať Otrokovice - Zlín - Vizovice, která je v provozu dodnes.

Největší rozvoj obce začal ve třicátých letech 20. století výstavbou Baťových závodů, který bohužel zastavila 2. světová válka. Po válce byly Baťovy závody znárodněny a v plánované výstavbě se již nepokračovalo.

V roce 1960 se obec Otrokovice spojila s obcí Kvítkovice a poté byly Otrokovice v roce 1964 povýšeny na město.

Výraznou dynamiku město opět nabralo v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století v souvislosti vybudováním nové pneumatikárny, jež do života města vynesla velký zásah. V důsledku mohutné bytové výstavby podstatně vzrostl počet obyvatel, dokonce více než dvojnásobně. Z Otrokovic se stalo dvacetitisícové město.

Velkou ranou pro město, byly povodně, které přišly naprosto nečekaně v létě roku 1997. Nejprve se z břehů vylila řeka Dřevnice a poté i řeka Morava. Během červencové povodně tehdy protéklo územím Otrokovic asi 1,1 miliardy kubíků vody. Část obce, zvláště ta vybudovaná za Bati, byla zaplavena vodou a velká řada firem musela svou činnost ukončit, nebo aspoň na čas omezit. I přesto všechno se život v Otrokovicích

nezastavil a lidé se znovu pustili do oprav svých obydlí. Také v areálu bývalých Baťových závodů se opět obnovil podnikatelský ruch a lidé zde našli práci v nejrůznějších oborech.

V současné době jsou Otrokovice se svými téměř 18 tisíci obyvateli šestým největším městem Zlínského kraje a také centrem mikroregionu zahrnujícího obce s celkovým počtem takřka 35 000 obyvatel.

Díky své poloze jsou Otrokovice vstupní branou Zlínského kraje a významným silničním a železničním dopravním uzlem, a to zejména prostřednictvím železniční trati č. 330 vedoucí ve směru Přerov – Břeclav. Velmi významné je i napojení silnice R55 na dálniční komunikaci D1.

2 STRUKTURA OBYVATEL

Otrokovice jsou správním, průmyslovým, kulturním a dobře ekonomicky se rozvíjejícím městem. Město Otrokovice má velmi širokou občanskou vybavenost a tyto služby poskytují i občanům ze spádových oblastí. Otrokovice jsou obcí s rozšířenou působností pro obce Bělov, Halenkovice, Komárov, Napajedla, Oldřichovice, Pohořelice, Spythněv, Tlumačov a Žlutava.

Lidé, žijící na určitém území jsou charakterizováni vlastnostmi, podle kterých je možné obyvatelstvo jako celek dále členit a strukturovat. Ne jinak je tomu i v Otrokovicích. Mezi ty nejzákladnější patří především pohlaví, věk, rodinný stav, bydlení a také vzdělání.

Obrázek č. 1: **Obecně-geografická mapa SO ORP Otrokovice**

Zdroj: ČSÚ

2.1 Vývoj počtu obyvatel v Otrokovicích

Jak vyplývá z následující tabulky i grafu celkový počet obyvatel Otrokovic má za posledních pět let, tedy v letech 2012-2016, klesající tendenci. Město zažívá sestupný trend co do počtu obyvatel a dle prognóz ČSÚ bude tato nepříznivá situace i nadále pokračovat. Dosud nejvyšší počet obyvatel město dosahovalo v 90. letech minulého století, kdy např. v roce 1991 ve městě žilo 20 267 obyvatel.

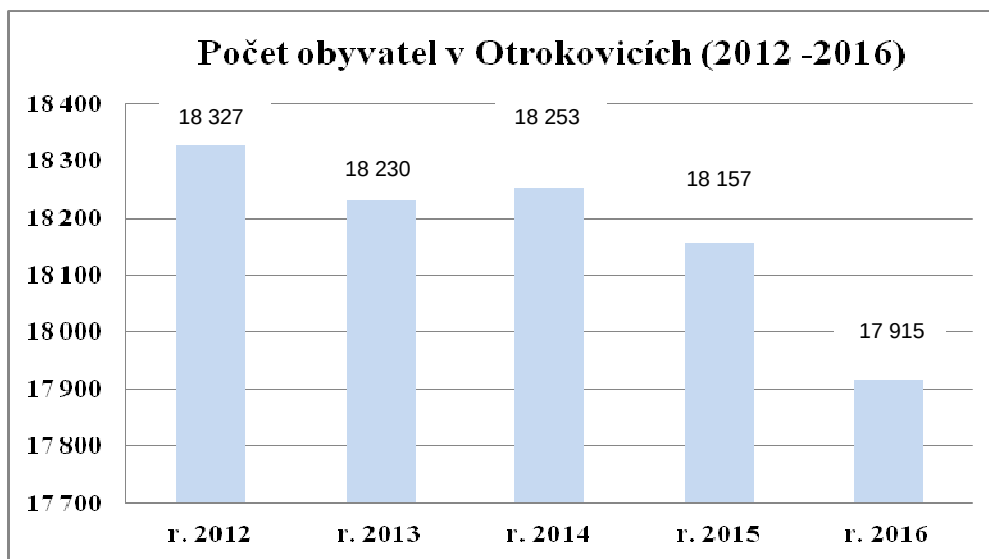
K úbytku obyvatel nedochází jenom v Otrokovicích, ale je to celorepublikový trend. Důvodem je přirozený úbytek tzn., více lidí zemřelo, než se narodilo. Tento úbytek obyvatel nezastavila ani ona obávaná migrace. Do naší země se sice přistěhovalo více lidí, než se odstěhovalo, ale celkový výsledek ani zdaleka nedorovnal pokles obyvatel přirozeným způsobem.

Tabulka č. 1: **Počet obyvatel Otrokovic (2012-2016) k 31.12.**

Rok	2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvatel	18 327	18 230	18 253	18 157	17 915

Zdroj: ČSÚ, Výroční zprávy MěÚ Otrokovice

Graf č. 1: **Počet obyvatel Otrokovic (2012-2016)**

Zdroj: ČSÚ, Výroční zprávy MěÚ Otrokovice

2.1.1 Struktura obyvatel dle pohlaví a věku

Následující tabulka nám mapuje strukturu obyvatel Otrokovic rozdělenou dle pohlaví a věku. Největší podíl tvoří populace v produktivním věku 15-64 let, což je z celkového počtu obyvatel 66,1 %. Dále je zde zastoupená populace osob ve věku 65 let a více, což představuje 19,9 % dle celkového počtu obyvatel Otrokovic. Nejmenší podíl populace města tvoří skupina osob ve věku 0-14 let, a to celých 14 %.

Když se zaměříme na výsledky počtu obyvatel rozdělené dle pohlaví, tak nám početnější skupinu obyvatel tvoří ženy a to 9 303 (51,2 %), mužů je v Otrokovicích o 449 méně, což je 8 854 (48,8 %). Obdobná situace je v celém Zlínském kraji, a také na celorepublikové úrovni.

Zvyšující se počet stárnoucí populace se projevuje i na průměrném věku obyvatel. Občan Otrokovic dosáhl v roce 2016 průměrného věku (43,3 let), z toho muži tradičně dosahují nižší úrovně (41,4 let) než ženy (45,3 let). Tato situace odpovídá i stavu ve Zlínském kraji, kde průměrný věk obyvatel je (42,6 let), z toho muži dosahují (40,8 let) a ženy (44,1 let). V rámci celé České republiky je to obdobné, průměrný věk obyvatel ČR (41,9 let), z toho muži dosahují (40,4 let) a ženy (43,3 let). Dle predikce ČSÚ by se měl tento věkový průměr v roce 2050 zvýšit až na (50,2 let).

Tabulka č. 2: **Struktura obyvatel dle pohlaví a věku ke dni 1.1.2016**

		Celkem	% Celkem	Muži	Ženy	% Muži	% Ženy
Počet obyvatel Otrokovic		18 157		8 854	9 303	48,8	51,2
v tom ve věku (let)	0-14	2 540	14	1 370	1 170	53,9	46,1
	15-64	12 006	66,1	6 043	5 963	50,3	49,7
	65 a více	3 611	19,9	1 441	2 170	39,9	60,1
Průměrný věk (let)		43,3		41,1	45,3		
Zlínský kraj		584 676		286 156	298 520	48,9	51,1
Průměrný věk ZLK (let)		42,6		40,8	44,1		
Celá ČR		10 553 843		5 186 330	5 367 513	49,1	50,9
Průměrný věk ČR (let)		41,9		40,4	43,3		

Zdroj: ČSÚ

2.1.2 Přirozená měna obyvatel v Otrokovicích

Přirozená měna obyvatel se skládá ze dvou základních demografických ukazatelů, což je proces úmrtnosti a proces porodnosti, ty předurčují vývoj populace bez ohledu na migraci.

Jak ukazuje následující tabulka, počet zemřelých osob v Otrokovicích v loňském roce byl o 54 osob více než byl počet narozených. Co se týká počtu přistěhovalých a vystěhovalých občanů nám tabulka ukazuje, že počet přistěhovalých byl o 94 obyvatel méně než počet vystěhovalých. Přírůstek migrací nám ukazuje také o 94 obyvatel méně, což v celkovém součtu činí o 148 obyvatel méně, než tomu bylo v roce minulém.

Když porovnáme celkový přírůstek obyvatel za posledních deset let, tak zjistíme, že kromě roku 2007 a 2014 počet obyvatel Otrokovic neustále klesá.

Počet obyvatel Otrokovic ke dni 30.9.2017 je 17 694 obyvatel.

Tabulka č. 3: **Přirozená měna obyvatel Otrokovic (2007-2016)**

Rok	Stav k 31.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přirozený přírůstek	Přírůstek migrací	Přírůstek celkový
2007	18 545	216	164	522	573	52	-51	1
2008	18 538	173	165	469	484	8	-15	-7
2009	18 518	177	166	436	467	11	-31	-20
2010	18 469	184	193	388	428	-9	-40	-49
2011	18 456	161	170	372	403	-9	-31	-40
2012	18 327	158	223	328	392	-65	-64	-129
2013	18 230	159	203	372	425	-44	-53	-97
2014	18 253	173	195	407	362	-22	45	23
2015	18 157	157	202	403	454	-45	-51	-96
2016	17 915	161	215	387	481	-54	-94	-148

Zdroj: ČSÚ

I přes důležitost demografického vývoje přirozenou měnou, lze zejména na regionální úrovni konstatovat, že o celkovém počtu obyvatel budou ve vyšší míře rozhodovat spíše migrační toky. Do budoucna zřejmě tento význam ještě vzroste, protože všechny regiony se budou potýkat s demografickým stárnutím a s poklesem počtu obyvatel přirozenou měnou. Proto migrační zisky by tak mohli být jedním ze způsobů, jak tento negativní trend zvrátit, i když je na zvážení, zda to pomůže problém vyřešit. Koneckonců stejně při migraci v rámci České republiky se vlivem nepatrných regionálních rozdílů v demografickém chování stěhují lidé s velmi podobnou plodností i úmrtností.

2.1.3 Predikce věkové struktury obyvatelstva Zlínského kraje (2016-2050)

Významným faktorem, který podmiňuje celkový socioekonomický vývoj státu je změna složení obyvatelstva zejména podle věku. Obvykle se rozlišují tři základní kategorie obyvatelstva, a to obyvatelstvo ve věku 0-14 let (předproduktivní), 15-64 let (produktivní), 64 a více let (poproduktivní).

Dle podkladů ČSÚ bylo v roce 2016 evidováno ve Zlínském kraji 84 263 dětí do 14 let. V průběhu let se bude tento počet snižovat a na základě prognóz bude ve Zlínském kraji v roce 2050 o více než 25 tisíc dětí do 14 let méně, než tomu bylo v roce 2016.

Stejný sestupný trend můžeme očekávat i u obyvatel ve věku 15-64 let. V roce 2016 bylo ve Zlínském kraji 388 635 obyvatel ve věku 15-64 let. Dle prognózy ČSÚ se počet obyvatel v této věkové kategorii v roce 2050 sníží až na 269 403, což je asi o 119 tisíc méně, než v roce 2016.

Co se týká věkové struktury obyvatelstva Zlínského kraje u osob starších 65 let, je dle predikce zřejmé, že se počet těchto osob výrazně navýší a tento nárůst lze očekávat i nadále. Jak je patrné z tabulky č. 4, počet osob starších 65 let bylo v roce 2016 evidováno 110 286 a dle prognóz ČSÚ stoupne tento počet v roce 2050 až na 170 442, což je více než o 60 tisíc.

Trend stárnutí populace se projeví i na zvyšování průměrného věku. Zatímco k 1. 1. 2016 byl průměrný věk obyvatel ve Zlínském kraji 42,6 let, v roce 2050 se průměr dle predikce zvýší na 50,2 let.

Tabulka č. 4: **Predikce věkové struktury obyvatelstva Zlínského kraje (2016-2050)**

Věk	2016	2020	2025	2030	2040	2050
0-14 let	84 236	83 043	75 666	68 495	60 527	59 214
15-64 let	388 635	371 582	358 283	345 180	310 239	269 403
65+	110 286	121 939	133 208	142 270	158 177	170 442
Prům. věk	42,6	43,7	45,2	46,6	48,9	50,2

Zdroj: ČSÚ

2.1.4 Populační prognóza vývoje počtu obyvatel Zlínského kraje

Při zjišťování vývoje počtu obyvatel a dalších charakteristik je třeba vycházet z predikce ČSÚ, který je realizován na úrovni krajů. Tato predikce v sobě nezahrnuje vliv vnitřní ani zahraniční migrace obyvatel, ale je založena čistě na přirozené změně obyvatel. Na základě současné verze projekce (viz tabulka č. 5) se počet obyvatel ve Zlínském kraji bude postupně snižovat. Zatímco počet obyvatel kraje v roce 2016 činil 583 157 osob, dle prognózy by se tento stav měl v roce 2050 snížit o více jak 84 tis. obyvatel, tzn. na cca 499 000 obyvatel.

Tabulka č. 5: **Populační prognóza vývoje počtu obyvatel Zlínského kraje (2016-2050)**

Pohlaví	2016	2020	2025	2030	2040	2050
Muži	285 253	282 027	277 258	271 552	258 400	244 187
Ženy	297 904	294 537	289 899	284 393	270 543	254 872
Celkem	583 157	576 564	567 157	555 945	528 943	499 059

Zdroj: ČSÚ

Výsledky projekce tedy ukazují, že po celé predikované období budou počty zemřelých osob vyšší než odpovídající počty narozených a růst úbytku obyvatelstva přirozenou změnou bude nabírat na intenzitě.

2.1.5 Sňatečnost a rozvodovost v Otrokovicích

Sňatečnost a rozvodovost, to jsou pojmy, které mají také vliv na demografický proces celé společnosti. Tito ukazatelé, odráží změny názorů a hodnot společnosti a ovlivňují též jiné demografické procesy, jako je například porodnost a potratovost.

V následujících tabulkách č. 6 a č. 7 si zobrazíme, jaká je bilance sňatků a rozvodů za posledních 10 let v Otrokovicích a v rámci celé ČR. Dále si zde také znázorníme, jak je to s porodností a potratovostí.

Tabulka č. 6: Sňatečnost, rozvodovost, porodnost a potratovost v Otrokovicích

Rok	Sňatky	Rozvody
2007	96	56
2008	88	78
2009	75	67
2010	89	58
2011	76	56
2012	84	51
2013	57	35
2014	77	45
2015	66	45
2016	87	36

Rok	Porodnost	Potratovost
2007	216	58
2008	173	60
2009	177	75
2010	184	62
2011	161	69
2012	158	78
2013	159	63
2014	173	77
2015	157	59
2016	161	57

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 7: Sňatečnost, rozvodovost, porodnost a potratovost v rámci celé ČR

Rok	Sňatky	Rozvody
2007	57 157	31 129
2008	52 457	31 300
2009	47 862	29 133
2010	46 746	30 783
2011	45 137	28 113
2012	45 206	26 402
2013	43 499	27 895
2014	45 575	26 764
2015	48 191	26 083
2016	50 768	24 996

Rok	Porodnost	Potratovost
2007	114 632	40 917
2008	119 570	41 446
2009	118 348	40 528
2010	117 153	39 273
2011	108 673	38 864
2012	108 576	37 733
2013	106 751	37 687
2014	109 860	36 956
2015	110 764	35 761
2016	112 663	35 921

Zdroj: ČSÚ

Sňatek neboli vznik manželství uzavírají dva lidé opačného pohlaví, jehož hlavním účelem je založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc (více viz Občanský zákoník zákon č. 89/2012 Sb.). V rámci celé ČR bylo v roce 2016 uzavřeno 50,8 tisíce sňatků (tabulka č. 7), což je nejvíce za posledních osm let. Velmi podobně jsou na tom i Otrokovice, kdy oproti roku 2015 stoupl počet sňatků v roce 2016 o 21. Jak ale vidíme v tabulce č. 6, tak největší počet uzavřených sňatků byl za posledních 10 let zaznamenán v roce 2007, kdy bylo uzavřeno v Otrokovicích 96 sňatků a nejmenší počet sňatků vykazuje rok 2013, což čítá 57 uzavřených sňatků.

Do této kategorie bychom mohli zařadit i uzavření **registrovaného partnerství**. Registrované partnerství je trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným zákonem č. 115/2006 Sb. Zákon o registrovaném partnerství je v České republice účinný od 1.7.2006. Do 31.12.2016 uzavřelo registrované partnerství v České republice celkem 2 510 párů a z toho v Otrokovicích 5 párů (více tabulka č. 8).

Rozvodovost je demografický proces, který se zabývá rozpadem manželství a rodin. Rozvod je tedy oficiální ukončení manželství podložené zákonem. Co se týká rozvodovosti v Otrokovicích je z tabulky patrné, že největší počet rozvedených manželství byl v roce 2008 (78), naopak nejméně rozvodů bylo zaznamenáno v roce 2013, což bylo 35 rozvodů. Soudy České republiky vydaly v roce 2016 necelých 25 tisíc rozhodnutí o rozvodu, a to bylo o 1,1 tisíce rozvodů méně než v roce 2015.

Předběžné výpočty ČSÚ uvádějí, že v roce 2016 vzrostla v ČR úhrnná **porodnost** nad úroveň 1,6 dítěte na jednu ženu, tzn. celkem se živě narodilo 112,7 tisíce dětí, a to nejvíce za posledních šest let. Také v Otrokovicích jsme zaznamenali mírné zvýšení oproti roku 2015 a to o 4 narozené děti více, tedy 161 živě narozených dětí.

Potratovost je demografický proces, který se váže k oběma základním procesům lidské reprodukce, a to k porodnosti i k úmrtnosti. Statisticky bývá potratovost rozlišována na potraty indukované, samovolné, ukončení mimoděložního těhotenství a ostatní. Podle předběžných výsledků ČSÚ bylo v ČR v roce 2016 evidováno 35,9 tisíce potratů, což je o 160 více než v roce 2015. V Otrokovicích má tento trend lehce klesající tendenci, protože v roce 2016 bylo evidováno o 2 potraty méně než v roce 2015, což je nejméně za posledních 10 let. Naopak nejvíce potratů bylo zaznamenáno v roce 2012 (78).

Tabulka č. 8: Počet registrovaných partnerství v ČR a v Otrokovicích

ČR			Otrokovice		
Rok	Ženy	Muži	Rok	Ženy	Muži
2006*	58	177	2006*	-	2
2007	77	175	2007	-	-
2008	68	160	2008	-	-
2009	72	131	2009	1	-
2010	51	144	2010	-	-
2011	70	107	2011	-	1
2012	78	128	2012	-	-
2013	79	122	2013	-	-
2014	85	148	2014	-	-
2015	97	147	2015	-	-
2016	140	196	2016	1	-
Celkem	2 510		Celkem	5	

Zdroj: ČSÚ a MěÚ Otrokovice, evidence obyvatel

* Účinnost zák. č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství od 1.7.2006

2.2 Vzdělanostní struktura obyvatel

Vzdělání je jedním z primárních faktorů vývoje každé společnosti, a proto by mělo patřit mezi hlavní priority na cestě k úspěchu. Úroveň vzdělanosti je velice vhodným ukazatelem při stanovení vyspělosti jednotlivých osob na určitém území.

Pokud jde o absolutní počty osob s jednotlivými dosaženými stupni vzdělání, je třeba brát v úvahu také celkový vývoj počtu obyvatel. Populace 15letých a starších (včetně nezjištěného věku), za kterou se údaj o vzdělání ve sčítáních sledoval, početně neustále rostla, byť rozdílným tempem, především s ohledem na zvyšování naděje dožití a výkyvy v počtech narozených. Údaje, které poskytuje ČSÚ o nejvyšším ukončeném vzdělání, od prvního poválečného sčítání v roce 1950, vypovídají, že se úroveň vzdělanosti obyvatelstva žijícího na území České republiky stále zvyšuje (více tabulka č. 9 a č.10).

V posledním sledovaném období mezi roky 2001 až 2011 jsou ve vývoji vzdělanostní struktury patrné určité změny oproti dlouhodobým trendům předchozích desetiletí. Nejvíce ze sledovaných úrovní vzdělání vzrostly počty osob s vysokoškolským vzděláním, kterých bylo v roce 2011 sečteno téměř o polovinu více než v roce 2001. Pravděpodobně to bude způsobeno tím, že se ve školském systému začalo od roku 1999 uplatňovat bakalářské studium, které dosud žádná z vysokých škol nenabízela.

Tabulka č. 11 prezentuje vzdělanostní strukturu obyvatel Otrokovic, která vyplynula ze šetření SLDB 2011. Pro srovnání jsme také zařadili i údaje v rámci ORP Otrokovice, dále v rámci Zlínského kraje i celé České republiky.

Tabulka č. 9: **Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel 15letých a starších podle údajů sčítání v letech 1950-2011 (ČR)**

Nejvyšší ukončené vzdělání	Rok sčítání						
	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Zákl. vč. neukonč.	5 606 019	5 743 688	4 086 749	3 511 734	2 696 065	1 975 109	1 571 602
Střední vč. vyučení	660 949	546 852	2 225 013	2 566 916	2 878 645	3 255 400	2 952 112
Úplné stř. všeobec.	141 528	205 352	260 111	278 303	342 506	430 982	610 759
Úplné stř. odborné	194 872	437 473	773 997	1 047 780	1 515 339	1 703 935	1 814 305
Jiné	-	-	9 828	11 798	9 138	296 254	365 048
Vysokoškolské	69 914	156 412	263 127	393 524	582 849	762 459	1 114 731
Bez vzdělání	21 673	24 478	22 226	20 061	27 778	37 932	42 384
Nezjištěno	62 802	28 707	59 942	49 794	85 459	113 127	476 691
Celkem	6 757 757	7 142 962	7 700 993	7 879 910	8 137 779	8 575 198	8 947 632

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Tabulka č. 10: **Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel 15letých a starších podle údajů sčítání v letech 1950-2011 v % (ČR)**

Nejvyšší ukončené vzdělání	Rok sčítání						
	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Zákl. vč. neukonč.	83,0	80,4	53,1	44,6	33,1	23,0	17,6
Střední vč. vyučení	9,8	7,7	28,9	32,6	35,4	38,0	33,0
Úplné stř. všeobecné	2,1	2,9	3,4	3,5	4,2	5,0	6,8
Úplné stř. odborné	2,9	6,1	10,1	13,3	18,6	19,9	20,3
Jiné	-	-	0,1	0,1	0,1	3,5	4,1
Vysokoškolské	1,0	2,2	3,4	5,0	7,2	8,9	12,5
Bez vzdělání	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5
Nezjištěno	0,9	0,4	0,8	0,6	1,1	1,3	5,3

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Ve vyspělých zemích se pro hodnocení struktury obyvatelstva podle vzdělání využívá kritérií - nejvyššího dosaženého stupně vzdělání. Rozlišují se tyto základní kategorie:

- základní vzdělání,
- střední vzdělání (s maturitou × bez maturity),
- vysokoškolské vzdělání,
- bez vzdělání (nedokončené základní vzdělání).

Tabulka č. 11: **Vzdělanostní struktura obyvatel v %**

Územně správní celek	Podíl obyvatel s VŠ vzděláním (%)	Podíl obyvatel se SŠ vzděláním (%)	Podíl obyvatel se zákl. vzděláním (%) vč. neukončeného	Podíl obyvatel bez vzdělání (%)	Index vzdělanosti*
Otrokovice	10,5	55	22,3	0,4	52,1
ORP Otrokovice	9,6	67,3	19,3	0,3	49,2
Zlínský kraj	11,2	66,2	19	0,4	52,9
Česká republika	12,5	64,2	17,6	0,5	56,1

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

*Pozn.: *Index vzdělanosti (součet podílu obyvatel se středoškolským s maturitou, nadstavbové a vyšší odborné studium) a dvojnásobku podílu s vysokoškolským vzděláním k celkovému počtu obyvatel starších 15 let (včetně nezjištěných). Vyšší vzdělanost zvyšuje možnost uplatnění na trhu práce a potenciál lidských zdrojů v území.*

Jak je patrné z tabulky č. 11, mezi obyvateli Otrokovic nejvíce převládá středoškolské vzdělání (55%) a následně pak základní vzdělání vč. vzdělání neukončeného (22,3%).

Index vzdělanosti v Otrokovicích je ve srovnání s celým Zlínským krajem velmi vyrovnaný, ale v porovnání v rámci celé České republiky, tam tedy mírně zaostáváme.

3 EKONOMICKÁ STRUKTURA OBYVATEL

Demografická struktura obyvatelstva města významně ovlivňuje také socioekonomické prostředí ve městě. Proto je důležité vytvořit si přehled o tom, kolik ekonomicky aktivních obyvatel zde žije, jaký je vývoj na trhu práce a jaké odvětví je zde nejvíce zastoupeno. Neméně důležité je i zjištění, kolik občanů je závislých na některé z dávek, kterou poskytuje Úřad práce ČR.

Nejen v Otrokovicích, ale i v celé České republice, je stále aktuálnější problematika stárnutí populace. Současný demografický vývoj a z něj odvozené populační prognózy napovídají, že se neustále zvyšuje podíl lidí v důchodovém věku, a tím pádem i růst počtu ekonomicky neaktivních osob. Počet ekonomicky neaktivních osob přibývá nejen na straně rostoucího počtu seniorů, ale také na straně studujících, u nichž se neustále prodlužuje průměrná délka vzdělávání.

3.1 Ekonomická struktura obyvatel dle pohlaví a věku

Stupeň ekonomické aktivity obyvatelstva závisí na mnoha faktorech, mezi nejdůležitější činitele patří velikost skupiny osob v produktivním věku (15-64 let) a také věková skladba této skupiny. Dále také velmi záleží na věkové skladbě žen ve fertilním věku a na úrovni plodnosti, stejně tak jako na počtu osob připravujících se na budoucí povolání. Z tabulky níže tedy vyplývá, že v produktivním věku je 12 006 obyvatel, což činí 66,1% všech občanů Otrokovic a 2 540 (14%) obyvatel v předproduktivním věku, čili osob, které se připravují na budoucí povolání.

Tabulka č. 12: **Struktura obyvatel dle pohlaví a věku ke dni 1.1.2016**

Kategorie		Celkem	% Celkem	Muži	Ženy	% Muži	% Ženy
Počet obyvatel Otrokovic		18 157	100	8 854	9 303	48,8	51,2
v tomto věku (let)	0-14	2 540	14,0	1 370	1 170	53,9	46,1
	15-64	12 006	66,1	6 043	5 963	50,3	49,7
	65 a více	3 611	19,9	1 441	2 170	39,9	60,1

Zdroj: ČSÚ

3.2 Ekonomická struktura dle odvětví

Mezi další doplňující faktory, ovlivňující stupeň ekonomické aktivity je skladba subjektů, které jsou ve městě registrovány a v jakém oboru podnikatelské činnosti působí.

Město Otrokovice společně s městem Zlín jsou největším centrem pracovních příležitostí v rámci celé zlínské aglomerace. Vzhledem k výborné dopravní obslužnosti, zvláště pak mezi Otrokovicemi a Zlínem je nabídka pracovních míst velmi rozmanitá. Jak vypovídá tabulka č. 13, nejvíce se mohou lidé uplatnit převážně v odvětví, které se zabývá velkoobchodem a maloobchodem, opravami a údržbou motorových vozidel, v průmyslu, a to zejména gumárenském a také v profesní, vědecké a technické činnosti.

Tabulka č. 13: **Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti (k 31.12.2016)**

Kód	Odvětví činnosti	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
A	Zemědělství, lesnictví, rybářství	70	37
B-E	Průmysl celkem	590	324
F	Stavebnictví	366	183
G	Velko a maloobchod; opravy a údržba motor. vozidel	946	378
H	Doprava a skladování	88	49
I	Ubytování, stravování a pohostinství	201	88
J	Informační a komunikační činnosti	74	48
K	Peněžnictví a pojišťovnictví	166	47
L	Činnosti v oblasti nemovitostí	222	58
M	Profesní, vědecké a technické činnosti	436	217
N	Administrativní a podpůrné činnosti	58	31
O	Veřejná správa a obrana; povinné soc. zabezpečení	3	2
P	Vzdělávání	53	37
Q	Zdravotní a sociální péče	59	53
R	Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	93	35
S	Ostatní činnosti	352	165
Celkem		3 989	1 775

Zdroj: ČSÚ

3.3 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost patří bezesporu ke klíčovým činitelům prezentující ekonomickou úroveň města. Nezaměstnanost je stav na trhu práce, kdy určitá skupina obyvatelstva není schopna nebo ochotna si najít placené zaměstnání.

Tuto problematiku se snaží řešit zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, který zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje zabezpečování státní politiky zaměstnanosti, jejímž cílem je dosažení plné zaměstnanosti a ochrana proti nezaměstnanosti.

Zaměstnaní, ekonomicky aktivní obyvatelé totiž představují zdroj pracovní síly v obci a dostatečný počet vhodných kvalitních pracovníků dává příležitosti k příchodu nových investorů do města. Zaměstnaní občané také disponují s vyššími finančními prostředky, které mohou dále utratit v místě svého bydliště a tím přímo podporují místní ekonomiku a služby. Naopak nezaměstnaní občané jsou často odkázáni na sociální pomoc a mohou se u nich projevovat různé patologické jevy.

V České republice jsou zjišťovány dva ukazatele míry nezaměstnanosti, což je míra nezaměstnanosti obecná a registrovaná. **Obecná míra nezaměstnanosti** je ukazatel zjišťovaný ČSÚ. Tato míra je vypočítávána na základě výběrového šetření pracovních sil, která vychází z reprezentativního vzorku společnosti. **Registrovaná míra nezaměstnanosti**, ta je v gesci MPSV a zpracovává data, která poskytuje Úřad práce ČR.

Dle metodiky Mezinárodní organizace práce se za nezaměstnaného považuje osoba, která:

- je starší patnácti let,
- aktivně hledá práci,
- je připravena k nástupu do práce do 14 dnů.

Za velmi vážný ekonomický problém je považována dlouhodobá nezaměstnanost, tzn. kdy nezaměstnaný nemá práci déle než 1 rok. V takovém případě je návrat zpět do práce velmi obtížný.

3.3.1 Míra nezaměstnanosti

Velmi významným ukazatelem, který může ovlivňovat potřebnost sociálního a dostupného bydlení, je míra zaměstnanosti a nezaměstnanosti. Ke dni 31. 12. 2016 bylo evidováno Úřadem práce ČR (dále jen ÚP ČR), kontaktní pobočka v Otrokovicích, celkem 475 uchazečů o zaměstnání (tabulka č. 14). Ve srovnání se stejným obdobím loňského roku to je o 180 osob méně.

K 31.8. 2017 bylo evidováno na ÚP ČR, kontaktní pobočka v Otrokovicích celkem 335 uchazečů o zaměstnání.

Tabulka č. 14: **Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP a podíl nezaměstnaných osob vždy k 31.12.**

Obec	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Otrokovice	792	766	784	822	655	475

Zdroj: ČSÚ, pramen MPSV

V následující tabulce je možné srovnat, jak je to s uchazeči o zaměstnání v rámci SO ORP Otrokovice.

Tabulka č. 15: **Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP a podíl nezaměstnaných osob k 31.12.2016 (SO ORP Otrokovice)**

Obec	Uchazeči o zaměstnání		Podíl nezaměstnaných osob v %		
	celkem	dosažitelní	celkem	muži	ženy
Bělov	2	2	0,98	-	1,98
Halenkovice	44	43	3,50	3,09	3,95
Komárov	9	8	3,54	3,25	3,88
Napajedla	149	143	2,96	2,54	3,40
Oldřichovice	9	9	3,20	2,74	3,70
Otrokovice	475	437	3,64	3,66	3,62
Pohořelice	18	18	3,04	1,92	4,27
Spytihněv	38	35	3,02	2,80	3,27
Tlumačov	81	75	4,61	4,18	5,07
Žlutava	16	15	1,98	2,02	1,93
SO ORP Otrokovice	841	785	3,43	3,23	3,63

Zdroj: ČSÚ, pramen MPSV

Tabulka č. 16: **Míra zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity**
na celém území ČR (2016-část 2017)

Rok/měsíc		Míra zaměstnanosti 15-64 letých (v %)			Obecná míra nezaměstnanosti 15-64 letých (v %)			Míra ekonomické aktivity 15-64 letých (v %)		
		celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
2016	M 01	71,1	78,7	63,2	4,4	3,7	5,3	74,4	81,7	66,8
	M 02	71,6	79,2	63,6	4,3	3,6	5,2	74,8	82,2	67,2
	M 03	71,7	79,2	63,9	4,1	3,5	4,9	74,8	82,1	67,2
	M 04	71,8	79,0	64,4	4,1	3,6	4,8	74,9	81,9	67,6
	M 05	71,9	79,2	64,4	4,1	3,5	4,8	75,0	82,1	67,7
	M 06	71,7	79,0	64,2	4,2	3,6	4,9	74,8	81,9	67,5
	M 07	72,0	79,0	64,7	4,2	3,5	4,9	75,1	81,9	68,0
	M 08	72,2	79,5	64,7	3,9	3,4	4,6	75,2	82,3	67,8
	M 09	72,3	79,7	64,8	3,9	3,3	4,7	75,3	82,4	68,0
	M 10	72,5	79,5	65,3	3,8	3,3	4,4	75,4	82,2	68,3
	M 11	73,0	80,1	65,6	3,7	3,1	4,4	75,8	82,7	68,6
	M 12	73,0	80,1	65,7	3,6	3,1	4,3	75,7	82,6	68,7
2017	M 01	73,2	80,3	65,9	3,5	2,8	4,4	75,9	82,7	68,9
	M 02	73,4	80,5	65,9	3,4	2,7	4,4	76,0	82,8	69,0
	M 03	73,3	80,8	65,6	3,4	2,5	4,5	75,9	82,8	68,7
	M 04	73,4	80,7	65,8	3,3	2,5	4,4	75,9	82,8	68,9
	M 05	73,5	80,7	65,9	3,0	2,4	3,6	75,7	82,8	68,4
	M 06	73,3	80,8	65,8	2,9	2,4	3,5	75,5	82,7	68,2

Zdroj: ČSÚ, ÚP ČR

Míra zaměstnanosti 15-64letých (podíl zaměstnaných k populaci v této věkové skupině) očištěná od sezónních vlivů dosáhla v květnu letošního roku 73,5 % a oproti květnu 2016 se zvýšila o 1,6 procentního bodu. Míra zaměstnanosti mužů po sezónním očištění činila 80,7 %, míra zaměstnanosti žen 65,9 %. Míra zaměstnanosti osob ve věku 15-29 let očištěná od sezónních vlivů činila 49,2 %, ve věku 30-49 let 87,4 % a ve skupině osob 50-64letých 71,6 %.

Obecná míra nezaměstnanosti 15-64letých (podíl nezaměstnaných k ekonomicky aktivním, tj. součtu zaměstnaných a nezaměstnaných) očištěná od sezónních vlivů dosáhla v květnu letošního roku 3,0 % a meziročně se snížila o 1,1 procentního bodu. Míra nezaměstnanosti mužů očištěná od sezónních vlivů dosáhla 2,4 %, míra nezaměstnanosti žen 3,6 %.

Míra ekonomické aktivity 15-64letých (podíl ekonomicky aktivních k populaci v této věkové skupině) očištěná od sezónních vlivů dosáhla v květnu letošního roku 75,7 % a proti květnu 2016 se zvýšila o 0,7 procentního bodu.

3.4 Pomoc v hmotné nouzi

V hmotné nouzi se nachází taková osoba či rodina, která nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost. Podrobněji to však upravuje zák. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi, kde je přesně definováno, kdo je a kdo v hmotné nouzi není.

Základním předpokladem dobrého hospodaření domácnosti je zapojení jejích členů na trhu práce. S tím samozřejmě souvisí vyšší příjmová úroveň domácnosti a následně nižší riziko hmotné deprivace. Bohužel, ne v každé domácnosti tomu tak je.

Důsledkem prohlubování sociálních rizik a jejich dopadů na problematiku bydlení je neustálé navyšování počtu vyplácených dávek. Mezi dávky v systému **pomoci v hmotné nouzi** můžeme zahrnout: příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, tyto dávky jsou měsíčně opakující a dále je to mimořádná okamžitá pomoc, která je dávkou jednorázovou. Náklady na tyto dávky hradí stát.

Pomoc v hmotné nouzi

- Upravuje zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.
- Forma pomoci osobám s nedostatečnými příjmy, motivující tyto osoby k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojení životních potřeb.
- Je jedním z opatření, kterými Česká republika bojuje proti sociálnímu vyloučení.
- Vychází z principu, že každá osoba, která pracuje, se musí mít lépe než ta, která nepracuje, popřípadě se práci vyhýbá.

Orgány pomoci v hmotné nouzi jsou Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Nedílnou součástí systému pomoci v hmotné nouzi je i sociální práce s klienty. V rámci sociální práce některé úkoly kromě Úřadu práce ČR vykonávají rovněž pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady, které mají k občanům blíže, a proto mohou tak v rámci sociální práce efektivněji reagovat na jejich problémy. Tuto činnost vykonávají pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a újezdní úřady v rámci přenesené působnosti.

Tabulka č. 17: **Počet dávek vyplácených ÚP ČR, kontaktní pracoviště Otrokovice**

Název dávky/ období	1.1. - 30.6.2017
Příspěvek na živobytí	38
Doplatek na bydlení	33
Mimořádná okamžitá pomoc	127
Celkem	198

Zdroj: ÚP ČR, Kontaktní pobočka Otrokovice

Tabulka č. 17 nám znázorňuje orientační počet dávek pomoci v hmotné nouzi vyplácených ÚP ČR, kontaktním pracovištěm v Otrokovicích za 1. pololetí roku 2017. Jedná se o data ve správním obvodu Otrokovice. Do tohoto správního obvodu patří kromě obcí Bělov, Halenkovice, Komárov, Napajedla, Oldřichovice, Otrokovice, Pohořelice, Spytihněv, Tlumačov, Žlutava, které jsou součástí SO ORP Otrokovice, také obce Hostišová, Machová, Mysločovice a Sazovice.

3.5 Státní sociální podpora

Dalším nástrojem, který může pomoci osobám v tíživé životní situaci je systém vyplácení dávek **státní sociální podpory**. Mezi tyto dávky řadíme, příspěvek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné a pohřebné. Státní sociální podpora se ve stanovených případech poskytuje v závislosti na výši příjmu a náklady na státní sociální podporu hradí stát.

Orgány státní sociální pomoci jsou Úřad práce České republiky – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Státní sociální podpora

- Upravuje zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.
- Státní sociální podporou se stát podílí na krytí nákladů na výživu a ostatní základní osobní potřeby dětí a rodin a poskytuje ji i při některých dalších sociálních situacích.
- Dávky státní sociální podpory vyplácí Úřad práce ČR.

Tabulka č. 18: **Počet dávek vyplacených ÚP ČR, kontaktní pracoviště Otrokovice**

Název dávky/ období	1.1. - 30.6.2017
Přídavek na dítě	32
Příspěvek na bydlení	253
Rodičovský příspěvek	229
Porodné	28
Pohřebné	3
Celkem	545

Zdroj: ÚP ČR, Kontaktní pobočka Otrokovice

Tabulka č. 18 nám znázorňuje opět orientační počet dávek státní sociální podpory vyplacených ÚP ČR, kontaktním pracovištěm v Otrokovicích za 1. pololetí roku 2017. Jedná se o data ve správním obvodu Otrokovice. Do tohoto správního obvodu patří kromě obcí Bělov, Halenkovice, Komárov, Napajedla, Oldřichovice, Otrokovice, Pohořelice, Spytihněv, Tlumačov, Žlutava, které jsou součástí SO ORP Otrokovice, také obce Hostišová, Machová, Mysločovice a Sazovice.

4 SOUČASNÁ BYTOVÁ SITUACE

Stálé bydlení je jakousi jistotou každého člověka, který se chce plnohodnotně začlenit do společnosti. Právě samotné bydlení zabezpečuje řadu primárních lidských potřeb a to zejména přístřeší, bezpečí a soukromí.

Ne každý si však dokáže z vlastních prostředků adekvátní bydlení obstarat, a proto využívá možností, které se v dané problematice nabízí. Ve většině případů to jsou nájemní byty, jenž poskytují vlastníci za nemalé peníze.

Podle výsledků SLDB 2011 zahrnoval bytový fond ČR celkem 4 756 572 bytů, z toho bylo 4 104 635 obydlených bytů, z nichž 43,7 % v rodinných domech a 55 % v bytových domech. Představovalo to 456 všech bytů (obydlených i neobydlených) na 1000 všech obvykle v ČR bydlících obyvatel (v bytech i mimo byty), resp. 393 obydlených bytů na 1000 všech obvykle v ČR bydlících obyvatel (v bytech i mimo byty).

4.1 Celkový počet domů a bytů v Otrokovicích

Tabulka č. 19: Bytový fond v Otrokovicích

Byty	Byty celkem	Z toho		Počet osob	
		v rodinných domech	v bytových domech	celkem	z toho v rodinných domech
Byty celkem	8 385	2 024	6 211	17 740	4 692
obydlené	7 664	1 752	5 855	1 740	4 692
z toho právní důvod užívání bytu:					
ve vlastním domě	1 451	1 442	6	4 040	4 021
v osobním vlastnictví	3 728	2	3 726	8 490	6
nájemní	1 512	76	1 413	3 139	192
družstevní	365	1	364	908	5
neobydlené	721	272	356	x	x
z toho důvod neobydlenosti:					
změna uživatele	21	8	12	x	x
slouží k rekreaci	12	12	-	x	x
přestavba	31	17	14	x	x
nezpůsobilé k bydlení	13	8	3	x	x

Zdroj: ČSÚ - SLDB 2011

V Otrokovicích je dle posledních známých výsledků SLDB 2011 celkem 8 385 bytů. Z tohoto obydlených bytů bylo 7 664 a 721 neobydlených bytů. Obydlené byty podle právního důvodu užívání vykazují v Otrokovicích následující charakteristiky: nejvíce obydlených bytů bylo v osobním vlastnictví (3 728), dále to byly byty nájemní (1 512), byty ve vlastním domě (1 451) a byty družstevní (365). Zato byty neobydlené byly nejčastěji z důvodů přestavby (31), změny uživatele (21), dále z důvodu nezpůsobilosti k bydlení (13) nebo byty či domy sloužící k rekreaci (12). Podrobněji tabulka č. 19.

4.2 Počet osob s adresou v sídle ohlašovny

Občané České republiky mohou mít pouze jedno místo trvalého pobytu na našem území a to v objektu, který je určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci a označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním. Jedinou výjimkou jsou osoby s adresou v místě ohlašovny.

Již několik let je trendem mít v občanském průkaze zapsaný trvalý pobyt v sídle ohlašovny. Podle odhadu MVČR je v ČR kolem 70 tisíc lidí bez domova, ale na úřadech má bydliště hlášeno přes 380 tisíc lidí. Většina z nich nejsou bezdomovci, jen nemají na adrese, kde opravdu žijí, hlášeno trvalé bydliště. Na ohlašovnach by měli být přihlášení jen ti lidé, kteří nemají opravdu kde bydlet, aby se s takovými občany mohlo pracovat.

Příčiny ztráty trvalého bydliště a přihlášení se na ohlašovnu městského úřadu jsou různé. Nejčastějšími důvody jsou především zadluženost, ztráta zaměstnání, nebo také situace způsobené změnou zdravotního stavu. Mezi další příčiny ztráty trvalého bydliště může být i rozpad rodiny, nebo také návrat osob z výkonu trestu, či jiného zařízení, popř. propuštění dětí z dětských domovů po dovršení plnoletosti.

Jaké důvody zvyšují počet lidí s úřední adresou?

- exekuce a ztráta trvalého pobytu
- rozvody - jeden z partnerů ztratí trvalý pobyt
- práce v zahraničí - po návratu z několikaletého pobytu v cizině často lidé mívají bydliště dočasně hlášené na radnici
- děti, jejichž jeden rodič je cizinec
- lidé bez domova

Tabulka č. 20: Počet osob s adresou v sídle ohlašovny v Otrokovicích (2012-2016)

Rok	2012	2013	2014	2015	2016
Počet osob	826	856	885	908	888

Zdroj: Výroční zprávy MěÚ Otrokovice

4.3 Počet ubytovacích zařízení na území města Otrokovice

Vzhledem k tomu, že je město Otrokovice průmyslovým městem, nachází se na jeho území několik komerčních ubytoven a zařízení podobného typu, které spolu s městskými byty slouží k ubytování naší cílové skupiny.

Dle průzkumů terénních pracovníků je počet osob bez domova na území obce v rozmezí mezi 40-50 lidmi, avšak celkový počet může být i větší.

V posledních letech dochází k neustálému prohlubování sociálních rizik, jejichž dopady se v oblasti bydlení projevují každoročním nárůstem počtu osob, které se ocitají v bytové nouzi.

4.3.1 Noclehárny

Noclehárny jsou dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách zařízení, poskytující ambulantní služby osobám bez přístřeší, které mají zájem o pomoc při osobní hygieně spojené s běžnými úkony osobní hygieny a přenocování.

Tato sociální služba má pomoci osobám bez přístřeší zmírnit jejich krizovou životní situaci, minimalizovat zdravotní a sociální rizika spojená s jejich způsobem života, podporovat uživatele k řešení krizové životní situace směřující k sociálnímu začlenění.

V Otrokovicích tuto sociální službu, nabízí **Charita sv. Anežky Otrokovice - Noclehárna Samaritán**, jejímž posláním je poskytnout okamžitou pomoc a podporu mužům v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení, kteří mají zájem o přenocování a využití hygienického zařízení. Služba umožňuje další spolupráci zaměřenou na dosahování příznivých změn v životě uživatele. Uživatel služby má k dispozici lůžko a praktické zázemí, má možnost i povinnost provádět osobní hygienu a v případě potřeby je mu poskytnuto i ošacení.

Služba je poskytována za úhradu od uživatele, částka je stanovena na 30 Kč/den a v této ceně je zahrnuta i teplá polévka. Kapacita noclehárny je 4 lůžka.

4.3.2 Azylové domy

Azylové domy poskytují dle zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách, pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Kromě již zmíněného ubytování patří mezi nabízené služby azylových domů také poskytnutí nebo pomoc při zajištění stravy a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a obstarávání osobních záležitostí.

Ubytovací služby na přechodnou dobu pro osoby v nepříznivé sociální situaci v Otrokovicích poskytuje Charita sv. Anežky Otrokovice, která je provozuje ve dvou svých zařízeních:

1. **Nový domov Otrokovice** - tato služba je zde poskytována formou pobytové služby a je určena zejména osobám, které se staly obětí domácího násilí, osobám bez přístřeší, osobám v krizi, osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy a pro rodiny s dětmi. Věková kategorie cílové skupiny je děti předškolního věku (1-6 let), mladší děti (7-10 let), starší děti (11-15 let), dorost (16-18 let), mladí dospělí (18-26 let), dospělí (27-64 let) a děti kojeneckého věku (do 1 roku).

Cílem služby je tedy pomoci matkám či otcům s nezletilými, nezaopatřenými dětmi, těhotným ženám a ženám bez dětí překlenout jejich nepříznivou životní situaci spojenou se ztrátou bydlení a podpořit je v soběstačnosti a aktivitě tak, aby dokázali sami řešit své problémy a přiblížit se co nejvíce k běžnému životu. Tato služba je klientům poskytována na přechodnou dobu 6 měsíců, avšak ve zvláštních případech to může být i déle (např. hospitalizace nebo živelná pohroma). Kapacita azylového domu Nový domov Otrokovice čítá 5 bytových jednotek s celkovým počtem 20 lůžek. Cena ubytování je 90 Kč/den za matku, 60 Kč/den za dítě a 120 Kč/den za samotnou ženu.

2. **Samaritán - služby pro lidi bez domova** - tato služba je také poskytována formou pobytové služby a je určena zejména mužům bez přístřeší. Věková kategorie cílové skupiny je mladí dospělí (18-26 let), dospělí (27-64 let), mladší senioři (65-80 let) a starší senioři (nad 80 let). Služby azylového domu Samaritán Otrokovice

jsou klientům poskytovány na základě smlouvy o poskytování sociálních služeb, jenž se uzavírá na dobu 3 měsíců. Tato smlouva může být opakovaně prodlužována, ovšem maximální délka pobytu v azylovém domě je omezena, zpravidla na 1 rok. Kapacita azylového domu Samaritán je v současné době 11 pokojů se 37 lůžky. Cena ubytování je stanovena na 3 050 Kč/měsíc, popř. 100 Kč/den.

Výhodou bydlení v azylových domech, na rozdíl od komerčních ubytoven, je doprovázeno aktivním sociálním programem sociálních pracovníků a je podmíněno daleko přísnějšími povinnostmi klientů. Na smlouvy o poskytnutí sociálních služeb v azylovém domě lze také získat doplatek na bydlení, pokud však orgán pomoci v hmotné nouzi vyhodnotí situaci jako případ hodný zvláštního zřetele.

Avšak jednou a zásadní **nevýhodou** bydlení v azylových domech bývá jejich zaměření na určité skupiny uživatelů, a ty jsou většinou rozděleny podle pohlaví. V některých případech může být ubytování v azylových domech pouze pro matky s dětmi nebo naopak pouze pro muže znamenat i totální rozpad rodiny. S rozpadem rodiny může také souviset další prohlubování sociálních problémů rodiny, protože vzájemné odloučení tomu jen napomáhá. Tento fakt vede k tomu, že tyto rodiny dávají přednost raději bydlení na komerčních ubytovnách před bydlením v azylových domech. Následkem toho je, že se osoby, které se nachází v tíživé životní situaci tak mnohdy dostávají mimo dosah působení sociálních programů, a proto návrat k nájemní formě stálého bydlení se stává pro ně často nepravděpodobným. Proto bydlení v ubytovacích zařízeních pak pro tyto osoby mnohdy představuje přijatelnější alternativu.

4.3.3 Ubytovny

Legislativní vymezení pojmu ubytovna dle Vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby a Vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, se rozumí, že je stavbou ubytovacího zařízení nebo její částí, kde je poskytováno ubytování a služby s tím spojené. Stavbou ubytovacího zařízení není rodinný a bytový dům a stavby pro rodinnou rekreaci. Ubytovací zařízení se zařazují podle druhu do kategorií: hotel, motel, penzion a ostatní ubytovací zařízení.

Ubytovny se v současné době staly velmi vyhledávaným zdrojem levného bydlení. Hlavními důvody pro dlouhodobé využívání patří především nedostatek finančních

prostředků, neschopnost dodržovat podmínky nájemního bydlení, vysoká zadluženost či četná nezaměstnanost.

Díky neuspokojivé ekonomické situaci sociálně slabých osob se s komerčními ubytovny doslova roztrhl pytel. Majitelé ubytoven tuto příležitost okamžitě využili a nabízejí své ubytování, protože vyplácení doplatek na bydlení poskytuje majitelům ubytoven jakousi jistotu, že osoby sociálně vyloučené budou schopny poskytované ubytování hradit. Dále k tomu velkou měrou přispívá i situace na trhu s byty, kdy výstavba nových bytů téměř neprobíhá a byty nabízené k prodeji jsou velmi předražené a s tím samozřejmě souvisí i výše nájemného v nájemních bytech. Proto vzhledem k absenci jiných možností přijmou sociálně slabé osoby ubytování i nižšího stupně bydlení, které mnohdy kritéria dlouhodobého bydlení ani nesplňují.

Pro zhodnocení, zda podmínky k bydlení na ubytovně vyhovují jako dlouhodobé bydlení, můžeme využít charakteristiku různých typů bydlení, kterou používá FEANTSA ve své definici a typologii bezdomovectví. V definici kategorií jednotlivých typů bydlení se posuzují tyto tři tzv. domény:

- **fyzická doména** - posuzuje se, zda existuje fyzicky prostor pro bydlení, který naplňuje základní potřeby dané osoby a její rodiny,
- **právní doména** - posuzuje se, zda existuje nějaký právní nárok zajišťující určitou jistotu užívání obývaného prostoru,
- **sociální doména** - posuzuje se, zda obývaný prostor poskytuje dostatek soukromí, bezpečí a možnost udržování sociálních vztahů.

Na základě naplnění těchto tří výše uvedených domén, lze i tento obývaný prostor chápat jako domov. Pokud osoba obývá prostor, jenž ji z některé z výše uvedených oblastí vylučuje, se taková osoba dle FEANTSy považuje za bezdomovce, a to zjevného, žije-li na ulici, tzn. bez jakékoliv střechy nad hlavou (vyloučení z fyzické domény), nebo skrytého, pokud místo k bydlení nenaplňuje některou z ostatních dvou domén, např. nelegálně obsazené obydlí (právní doména), rezidenční sociální služby (sociální doména). Pokud bychom měli posoudit ubytovnu sloužící pro dlouhodobé bydlení podle výše uvedené typologie, lze ve většině případů konstatovat, že bydlení na ubytovně naplňuje všechny tři domény, byť i v nižší kvalitě.

Ubytovny poskytují:

- prostor pro bydlení, který vyhovuje hygienickým požadavkům, tzn. přímo osvětlený, větratelný prostor s možností vytápění, se zajištěným přístupem k hygienickému zařízení a k pitné vodě - **fyzická doména**,
- právní jistotu tzn. užívání prostoru na základě uzavřené smlouvy o ubytování, byť i s omezenou ochranou ve srovnání s nájemním vztahem - **právní doména**,
- možnost udržování sociálních vztahů, byť omezenou např. ubytovacím řádem. Ubytovací jednotka však poskytuje jak soukromí, tak bezpečí - **sociální doména**.

Přehled komerčních ubytoven v Otrokovicích

V Otrokovicích ubytování v komerčních ubytovnách nabízí na 12 poskytovatelů. V současné době je na ubytovnách ve městě ubytováno přes 900 osob. Tyto osoby však nelze jednoznačně označit za osoby sociálně vyloučené či osoby ohrožené ztrátou bydlení, protože ubytování na komerčních ubytovnách často využívají i osoby, které zde přijeli za prací a svoje bydliště mají jinde.

Ubytovny, které jsou na území města Otrokovice, můžeme jednoduše rozdělit na ubytovny se schváleným provozním řádem (více § 21a, zákona č.258/2000 Sb., zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů) a na ubytovny bez schváleného provozního řádu. Rozdíl mezi těmito dvěma typy ubytoven je pouze v tom, že osoby ubytované na ubytovně se schváleným provozním řádem mohou požádat ÚP ČR o doplatek na bydlení.

Ubytovny se schváleným provozním řádem v Otrokovicích

1. **Ubytovna Artex - Lidická 268, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže. V objektu je 10 dvoulůžkových pokojů, sociální zařízení i kuchyňka jsou společné. Cena za ubytování je 3 500 Kč/měsíc.
2. **Ubytovna Astorie - Moravní 937, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže. Ubytovna nabízí třílůžkové a dvoulůžkové pokoje v ceně 3 500 Kč/měsíc.
3. **Ubytovna Jezerka, Tř. T. Bati 1241, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže i ženy. Ubytovna nabízí 10 dvoulůžkových, 32 třílůžkových a 2 čtyřlůžkové

- pokoje. V tomto zařízení je 10 pokojů pro osoby v tísni. Cena za ubytování je při obsazenosti 2-3 osob na pokoji 3 500 Kč/měsíc.
4. **Ubytovna Morava, Moravní 958, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže i ženy. Cena za ubytování od 15 a více nocí 184 Kč/noc, méně nocí 299 Kč /noc. Sociální zařízení i kuchyňka společná na patře.
 5. **Ubytovna S. Jančíka, Dr. Stojana 506, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže. Ubytovna nabízí 13 jednolůžkových pokojů a jeden dvoulůžkový pokoj. Cena za ubytování se liší od velikosti a vybarvení pokoje a to od 4 500 do 6 000 Kč/měsíc.
 6. **Ubytovna S. Jančíka, Školní 904, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže. Ubytovna nabízí 20 jednolůžkových pokojů s umývadlem, sociální zařízení i kuchyňka jsou společné na chodbě. Cena za ubytování je 4 200 Kč/měsíc.
 7. **Ubytovna SPŠ, Tř. Tomáše Bati 1266, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže i ženy. Ubytovna nabízí 72 dvoulůžkových pokojů. Při obsazenosti jedné osoby na pokoji 2 900 Kč/měsíc, dvě osoby na pokoji 4 300 Kč/měsíc.
 8. **Ubytovna FC Viktoria, Zlínská 240, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže. Ubytovna nabízí ubytovací kapacitu 26 lůžek ve 2-3 lůžkových pokojích. Cena je 3 682 Kč/měsíc.

Ubytovny bez schváleného provozního řádu

9. **Ubytovna Gerža, Olbrachtova 1169, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže i ženy. Ubytovací zařízení nabízí kapacitu 48 bytů, menší byt za cenu 3 800 Kč/měsíc + záloha na elektřinu, větší byt 4 900 Kč/měsíc + záloha na elektřinu.
10. **Ubytování (nájemní byty), J. Jabůrkové 1422, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže i ženy. Ubytovací kapacita je 13 jednopokojových bytů za cenu 8 000 Kč/měsíc a 6 dvoupokojových bytů za cenu 9 000 Kč/měsíc.

11. **Ubytovna Moravský rybářský svaz, o.s., Štěrkoviště 1610, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytování pro muže výjimečně i pro ženy. Ubytovna nabízí 9 dvoulůžkových pokojů, sociální zařízení a kuchyňka společná na chodbě. Cena ubytování je 120 Kč /noc - provoz jen v letním období. Zařízení neubytovává občany pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi.
12. **Ubytovna Oáza, Moravní 959, Otrokovice** - zařízení poskytuje ubytovací služby spíše pro muže, po dohodě i pro ženy. Ubytovna nabízí 74 pokojů v ceně za 1-7 nocí 1 osoba 340 Kč/noc, 2 osoby 580 Kč/noc, 8-22 nocí 1 osoba 310 Kč/noc, 2 osoby 530 Kč/noc, 22 a více nocí 1 osoba 230 Kč/noc, 2 osoby 280 Kč/noc.

Je více než jisté, že ubytovny určené pro dlouhodobé bydlení jsou jako jedna z forem sociálního bydlení velmi potřebné. Existují totiž skupiny osob, které z různých důvodů hledají ubytování právě mimo nájemní bydlení. Takový druh bydlení poskytuje těmto osobám nejen střechu nad hlavou a prostor pro sociální kontakty, ale i určitou právní ochranu.

4.4 Aktuální bytový fond v majetku města Otrokovice

Město Otrokovice má ve svém portfoliu 435 městských bytů určených pro různé skupiny obyvatel. Tyto byty se dělí dle účelu na byty pro příjmově vymezené osoby, byty sociální, byty v domech zvláštního určení, ostatní byty, byty školnické a byty či domy určené k prodeji (více viz. tabulka č. 21).

Tabulka č. 21: **Bytový fond města Otrokovice ke dni 1.1.2017**

Bytový fond města Otrokovice		
A	Byty pro příjmově vymezené osoby	33
B	Byty sociální	24
C	Byty v domech zvláštního určení	166
D	Ostatní nájemní byty	187
E	Byty školnické	3
	Byty/domy určené k prodeji	22

Zdroj: MěÚ Otrokovice, odbor majetko-právní

4.4.1 Členění bytového fondu v majetku města

Jak již bylo zmíněno, město Otrokovice disponuje 435 byty určenými pro jednotlivé skupiny klientů. Dělí se na:

- A. Byty pro příjmově vymezené osoby** - byty jsou určeny k pronajímání pro příjmově vymezené osoby v souladu s nařízením vlády č. 146/2003 Sb., o použití prostředků Státního fondu rozvoje bydlení ke krytí části nákladů spojených s výstavbou bytů pro příjmově vymezené osoby, ve znění pozdějších předpisů. V objektu se nachází celkem 33 bytů z toho je 27 bytů o velikosti 1 + kk (40-48 m²) a 6 bytů o velikosti 2 + kk (62 m²).
- B. Byty sociální** - byty jsou určeny k pronajímání pro osoby s nízkými příjmy, osoby sociálně vyloučené nebo osoby ohrožené sociálním vyloučením. V objektu se nachází celkem 27 bytů o velikosti 1 + 0 (27 m²).
- C. Byty v domech zvláštního určení - v domech s pečovatelskou službou** - byty jsou určeny k pronajímání zejména seniorům, osobám se zdravotním postižením, osobám chronicky nemocným, včetně rodin s nezletilými dětmi se zdravotním postižením jako i osobám s omezenou soběstačností, které však nevyžadují péči v sociálním zařízení pobytových sociálních služeb. Tyto byty se nachází ve třech domech, které jsou umístěny v různých částech města. Celkem se jedná o 166 bytů o velikosti 1 + 0 (22-33 m²), 1 + 1 (33-66 m²), 2 + 0 (47 m²), 2 + 1 (50-101 m²). Tyto byty se dále dělí na standardní a bezbariérové.
- D. Ostatní nájemní byty** - byty jsou určeny k pronajímání zejména rodinám s nezletilými dětmi, osobám bez rodinného zázemí po ukončení ústavní výchovy nebo pěstounské péče a osamělým osobám. Byty, které jsou pronajímány žadatelům do věkové hranice 30 let nebo společně žadatelům, z nichž alespoň jeden splňuje uvedenou věkovou hranici, se považují za byty startovací. Tyto byty se nachází v pěti domech, které jsou umístěny v různých částech města. Celkem se jedná o 187 bytů o velikosti 1 + 1 (30-40 m²), 2 + kk (43 m²), 2 + 1 (52-59 m²).

- E. Byty školnické** - tyto byty jsou umístěny v budovách základních škol města a určené k pronajímání zaměstnancům základních škol na dobu výkonu práce nájemce jako školníka dané základní školy. Celkem se jedná 3 byty v různých částech města o velikosti 2 + 1 (62 m²), a dva byty 3 + 1 (63-80 m²).

4.4.2 Stávající podmínky pro přidělení jednotlivých typů bytů

Městské byty jsou přidělovány na základě Usnesení Rady města Otrokovice. Rada města se schází pravidelně dvakrát do měsíce, kde na návrh odboru majetko-právního je o návrhu rozhodnuto. Žadatel o byt se navrhuje na základě bodového hodnocení, které je součástí žádosti. Na základě usnesení (č. RMO/735/11/11), které Rada města Otrokovice schválila dne 28.11.2011 a v souladu s ustanovením § 102, odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, pravidla pro pronajímání bytů města Otrokovice, žádosti vyhoví, popř. nevyhoví. Žádosti o pronájem bytů jak pro příjmově vymezené osoby, nebo na byty sociální, popř. na ostatní byty vč. startovacích viz příloha č. 1 a 2.

5 CÍLOVÉ SKUPINY

Cílové skupiny osob, které budou zapojeny do systému sociálního bydlení vychází jednak z Evropské typologie bezdomovství ETHOS a také je zde přidána i skupina osob či domácností, které vynakládají na bydlení nepřiměřeně vysokou část svých disponibilních příjmů, a to více než 40 %. Předmětem posouzení bude přiměřenost obývaného bytu, jeho lokalita a vybavení domácnosti.

Jako klíčovým dokumentem, který vymezuje směr budování systému sociálního bydlení pro osoby v bytové nouzi v České republice je Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025. Tato koncepce předchází zákonu o sociálním bydlení, a skládá se z několika částí např. úvod a koncepční východiska, analytická část, strategická část a také příloha.

5.1 Cílové skupiny dle Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025

Tyto cílové skupiny, jež jsou definovány v dokumentu Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025 jako skupina osob, která má, nebo bude mít nárok na vstup do systému sociálního bydlení, vychází převážně z Evropské typologie bezdomovectví ETHOS.

Jedná o tyto cílové skupiny:

- osoby ohrožené sociálním vyloučením,
- samoživitelky/samoživitelé,
- rodiny s dětmi,
- senioři,
- osoby se zdravotním postižením,
- oběti domácího násilí,
- osoby opouštějící instituce,
- osoby opouštějící pěstounskou péči nebo ústavní zařízení pro děti (po dovršení osmnácti let).

5.2 Bezdomovectví, sociální vyloučení spojené s absencí bydlení

Do sociálního vyloučení se vlivem socioekonomického vývoje naší společnosti propadá stále více obyvatel České republiky. Proto bezdomovectví, sociální vyloučení spojené s absencí bydlení, je jedním z problémů, kterého se týká Strategie sociální ochrany a začleňování EU. Prevence bezdomovectví a reintegrace osob bez domova jsou otázkami, které vyžadují dobré pochopení procesů a mechanismů, které vedou do situací absence či ztráty domova.

Na základě výzkumu MPSV v roce 2016 se celkový počet osob bez domova nyní odhaduje dokonce až na 68,5 tisíce osob. Také počet osob, které jsou bezprostředně ohroženy ztrátou bydlení je alarmující a dle tohoto výzkumu je to bezmála 120 tisíc lidí. Tzn., že v ČR podle těchto odhadů tak na ulici žije 6,7 osoby v přepočtu na tisíc obyvatel.

Velká část sociálních pracovníků uvádí, že obcím schází především krizové ubytování a nízkonákladové bydlení se sníženým nájemem. Dále obcím chybí pobytové zařízení pro osoby bez domova, kteří vzhledem k jejich zdravotnímu stavu a věku potřebují zajištění sociálních služeb. Týká se to především osob s různými závislostmi, s duševním onemocněním, bez jakéhokoliv příjmu, bez nároku na výplatu důchodu a také lidí, kteří jsou vedeni na úřadech práce.

Sociální vyloučení je společenský jev projevující se u obyvatel, kteří mají z různých příčin ztížené šance na zapojení se na trhu práce, přístup k institucím a službám. V řadě případů je znakem sociálního vyloučení prostorová izolace, tzn. segregace od okolní společnosti, dále sociální, ekonomická, kulturní a symbolická izolace. Sociální vyloučení vzniká většinou z několika kumulovaných příčin.

Osoby sociálně vyloučené jsou osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách. Jsou to osoby závislé na sociálních dávkách, osoby s vysokými dluhy, osoby akutně bydlící v přeplněných nevyhovujících bytech, osoby bez přístřeší a další. Návrat těchto osob do běžného života je velmi problematický. Pro tuto skupinu obyvatel je typický život v chudobě, bez účasti na trhu práce (u mladých lidí bez účasti na systematickém vzdělávání), bez přiměřeného bydlení, bez dostatečného příjmu, obvykle v izolaci či v malé skupině podobně deprivovaných lidí pohybujících se na okraji společnosti.

Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Jedná se o skupinu obyvatel, kteří mají znesnadněný nebo zamezený přístup ke zdrojům a příležitostem zapojení do společenských, ekonomických a politických aktivit většinové společnosti. Do skupiny, která je nejvíce ohrožena sociálním vyloučením, lze zařadit nízkopříjmové skupiny (senioři, matky samoživitelky, mladé rodiny s dětmi apod.), osoby po výkonu trestu, drogově závislé, mladistvé, kteří opouštějí ústavy, osoby se zdravotním postižením, oběti přírodních a jiných katastrof. Často se jedná o osoby závislé na sociálních dávkách.

Bezdomovectví lze dělit dle vnějších znaků (celkový životní styl a způsob vystupování na veřejnosti) do tří skupin:

1. **Bezdomovectví zjevné** - osoby žijící ve veřejných prostorech nebo venku (na ulicích, na nádražích, ve squatech, přespávající ve sklepích, domech určených k demolici, ve starých automobilech, kontejnerech, výměnících, ve stanech, v kanálech či v lesích) a osoby, které vyhledávají ubytování v noclehárnách a v azylových domech.
2. **Bezdomovectví skryté** - do této kategorie byly zařazeny pouze osoby, případně rodiny, ve veřejných ubytovnách s krátkodobým ubytováním, které nemají vlastní bydlení.
3. **Bezdomovectví potenciální** - osoby v nevyhovujícím bydlení, žijící v nejistých podmínkách. Jedná se např. o osoby žijící ve vyloučených lokalitách, ve kterých je nutné počítat s řešením nenadálých situací (např. hromadné odpojení energií, vody, vystěhování vlastníkem bytových domů), které mohou vést k výraznému nárůstu počtu bezdomovců. Dále se jedná také o osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody nebo mladé lidi, kteří vycházejí z dětských domovů.

Společnost FEANTSA (Evropská federace národních sdružení pracujících s bezdomovci) vytvořila typologii bezdomovectví a vyloučení z bydlení, nazvanou ETHOS. Typologie ETHOS vychází z principu, že pojetí domova lze chápat ve třech oblastech,

jejichž absence může vést k bezdomovectví. Mít domov může být chápáno jako: mít přiměřené bydlení, které může osoba a její rodina výlučně užívat (fyzická oblast); mít prostor pro vlastní soukromí s možností sociálních vztahů (sociální oblast); mít právní důvod k užívání (právní oblast). Z toho vyplývají čtyři formy vyloučení z bydlení:

1. bez střechy,
2. bez bytu,
3. nejisté bydlení,
4. nevyhovující bydlení.

Všechny tyto situace ukazují na absenci bydlení. ETHOS tedy člení osoby bez domova podle jejich životní situace nebo situace jejich bydlení. Tyto koncepční kategorie se dále člení na **13 operačních (pracovních) kategorií**, v rámci realizovaného národního projektu Strategie sociální inkluze bezdomovců v ČR byl vytvořen soubor národních subkategorií.

Operační kategorie:

1. **Osoby přežívající venku** - osoby spící venku (např. ulice, pod mostem, nádraží, letiště, veřejné dopravní prostředky, kanály, jeskyně, odstavené vagony, stany, garáže, prádelny, sklepy a půdy domů, vraky aut).
2. **Osoby v noclehárně** - osoby v nízkoprahové noclehárně, osoby sezonně užívající k přenocování prostory zařízení bez lůžek.
3. **Osoby v ubytovnách pro bezdomovce** - muži v azylovém domě, ženy v azylovém domě, matky s dětmi v azylovém domě, otcové s dětmi v azylovém domě, úplné rodiny v azylovém domě, osoby v domě na půli cesty, osoby ve veřejné komerční ubytovně, osoby v přístřeší po vystěhování z bytu.
4. **Osoby v pobytových zařízeních pro ženy** - ženy ohrožené domácím násilím pobývajících na skryté adrese, ženy ohrožené domácím násilím pobývajících v azylovém domě.
5. **Osoby v ubytovnách pro imigranty** - žadatelé o azyl v azylových zařízeních, migrující pracovníci – cizinci ve veřejné komerční ubytovně.

6. **Osoby před opuštěním instituce** - osoby před opuštěním věznice, osoby před opuštěním zdravotnického zařízení, osoby před opuštěním dětské instituce, osoby před opuštěním pěstounské péče.
7. **Uživatelé dlouhodobější podpory** - muži a ženy v seniorském věku nebo invalidé dlouhodobě ubytované v azylovém domě.
8. **Osoby žijící v nejistém bydlení** - osoby přechodně bydlící u příbuzných nebo přátel, osoby v podnájmu, osoby bydlící v bytě bez právního důvodu, osoby v nezákonně obsazené budově, osoby na nezákonně obsazeném pozemku (zahrádkářské kolonie, zemnice).
9. **Osoby ohrožené vystěhováním** - osoby, které dostaly výpověď z nájemního bytu, osoby ohrožené vystěhováním z vlastního bytu.
10. **Osoby ohrožené domácím násilím** - policejně zaznamenané případy - oběti.
11. **Osoby žijící v provizorních a neobvyklých stavbách** - osoby žijící v mobilním obydlí (např. maringotka, karavan, hausbót, osoby žijící v budově, která není určena k bydlení, např. osoby žijící na pracovišti, v zahradních chatkách se souhlasem majitele, osoby žijící v provizorních stavbách nebo v budovách např. bez kolaudace.
12. **Osoby žijící v nevhodném bydlení** - osoby žijící v nevhodném objektu - obydlí se stalo nezpůsobilým k obývání (dříve mohlo být obyvatelné)
13. **Osoby žijící v přelidněném bytě**

Zdroj: FEANTSA (Evropská federace národních sdružení pracujících s bezdomovci)

5.3 Prostorová segregace bydlení

Prostorová segregace neboli oddělení určitých skupin obyvatelstva, se objevuje snad ve všech kulturách s určitou minimální mírou společenské diferenciace. Již od pradávna lidské společnosti rozdělovaly své členy v prostoru podle sociálních, ekonomických, etnických či náboženských hledisek. Prostorové vyloučení je velmi závažným společenským problémem, který zásadně narušuje sociální soudržnost, toto pak vede k rozdělení společnosti a k rozšiřování propasti mezi vyloučenými jedinci a zbytkem společnosti. Důsledky tohoto procesu jsou závažné, poněvadž ve vyloučených lokalitách dochází k přenosu této polarizace, protože mladí lidé jsou již v tomto prostředí socializováni.

Dle slovníku MPSV se za sociálně vyloučenou lokalitou považuje území nebo oblast obývanou významnou měrou osobami, které jsou sociálně vyloučené nebo jsou ohrožené sociálním vyloučením. Sociálně vyloučené lokality se velice často vyznačují velmi specifickými územními a sociálními charakteristikami. Může se jednat např. o některé z těchto charakteristik:

- **vyšší míra nezaměstnanosti**, větší počet dlouhodobě nezaměstnaných osob, osob obtížně uplatnitelných na trhu práce apod.,
- **nedostatek pracovních příležitostí** a legálních možností obživy, málo kvalifikovaná a špatně placená pracovní místa, nepříznivá příjmová situace jednotlivců a rodin a jejich závislost na příjmech ze systému sociálního zabezpečení,
- **celkově nižší úroveň vzdělanosti**, častější problémy se školní docházkou, vyšší počet dětí, které nedokončí základní vzdělání,
- **vyšší kriminalita** a častější výskyt společensky nežádoucích jevů, narušené rodinné či sousedské vztahy,
- **nevyhovující nebo havarijní stav obytných objektů**, nefungující trh s bydlením, bydlení v nevyhovujících prostorách, v ubytovnách apod.,
- **horší dostupnost veřejných či jiných služeb** a obtížný přístup ke službám,
- **špatné dopravní spojení** s jinými oblastmi a regiony, izolovanost území, nedostatek vnějších kontaktů nebo přímo nepřátelství ze strany osob žijících v blízkosti sociálně vyloučené lokality,
- **potřeba realizace podpůrných programů** nebo specificky zacílených programů apod.

5.4 Sociálně vyloučené lokality

Za sociálně vyloučenou lokalitu můžeme také označit prostor (dům, ulici, čtvrť) kde se koncentrují lidé, u nichž je možné identifikovat znaky spojené se sociálním vyloučením. Tato místa jsou okolními obyvateli negativně vnímána a označována jako „špatná adresa“ či „problémové místo“.

Sociální vyloučení definujeme jako postupnou a stupňující se exkluzi z plné participace na sociálních, materiálních i symbolických zdrojích produkovaných, sdílených a konzumovaných širokou společností k zajištění dobrých životních podmínek, organizace sociálního života a účasti v rozhodování.

Základní charakteristikou sociálního vyloučení je souběh faktorů, které výrazně omezují možnosti k:

1. **přístupu na otevřený trh práce,**
2. **přístupu k veřejným službám,** včetně sociálních služeb či vzdělávání,
3. **kontaktu se sociálním okolím**
4. **řešení osobní krize (zadlužení, nemoc apod.)**
5. **politické participaci** či omezují schopnosti a dovednosti těchto možnosti využívat. Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje **etnicita**.

Zdroj: www.esfcr.cz

Sociálně vyloučené lokality v Otrokovicích

Na základě výsledků Analýzy sociálně vyloučených lokalit ČR zveřejněné v roce 2015, která byla na podnět MPSV zpracována společností GAC spol. s r. o., byly v Otrokovicích identifikovány celkem dvě sociálně vyloučené lokality s počtem obyvatel 0-100. Jedná se především o městské části, které jsou tvořeny bytovými domy, avšak žádná z těchto sociálně vyloučených lokalit nevykazuje výrazné známky „vlastní samosprávy“ a ani nebylo zaznamenáno, že by zde fungovala silná společenská komunikace.

Pro potřeby této analýzy budeme z pochopitelných důvodů rozlišovat a nazývat tyto sociálně vyloučené lokality jako Sociálně vyloučená lokalita 1 a Sociálně vyloučená lokalita 2.

5.4.1 Sociálně vyloučená lokalita 1

Tato sociálně vyloučená lokalita, která vyplynula z Analýzy sociálně vyloučených lokalit ČR zveřejněné v roce 2015, se nacházela v obydlené části Otrokovic, v jejichž blízkosti sídlí největší zaměstnavatel v Otrokovicích a možná i v celém Zlínském kraji. Stavba z 30. let 20. století, která byla postavena původně jako dočasné zařízení staveniště. Od roku 1991 sloužila tato stavba jako bytový dům pro sociálně slabé občany. Pozemek měl celkovou výměru 2 326 m², přičemž zastavěná plocha byla 520 m². V objektu se nacházely byty s lokálním vytápěním na tuhá paliva. Celkem zde bylo 10 bytů s užitnou plochou 63,5 m² (2 byty) a 42,2 m² (8 bytů). Obvodové stěny objektu byly z keramických desek Hurdis, příčky byly z plných pálených cihel, střecha sedlová s dřevěnými krovy. Obyvatelé bytového domu měli uzavřenu nájemní smlouvu a to 3 nájemníci na dobu neurčitou a 7 nájemníků na dobu určitou. Nájemné včetně služeb spojených s bydlením činilo cca 2 000 Kč/měsíc (nájemné za podlahovou plochu činilo 30 Kč/m²).

Na základě Usnesení Rady města Otrokovice č. RMO/220/04/15, ze dne 22.4.2015 bylo rozhodnuto o ukončení provozu bytového domu k datu 30.6.2016. Tento objekt již nesplňoval hygienické, kapacitní a dispoziční požadavky, byť i jako bydlení sociálního typu. Vzhledem k tomu, že na základě vypracovaného posudku se rekonstrukce jevila zcela neekonomická, byl bytový dům v sociálně vyloučené lokalitě 1 v roce 2016 zbourán. Pozemek byl na náklady města vyčištěn a lidé, kteří tuto lokalitu obývali, byli přestěhováni do náhradních bytů.

V současné době Město Otrokovice zvažuje, jak s pozemkem naloží, zda opět vybuduje na stejném místě ubytování pro osoby s nízkými příjmy, které jsou ohroženy sociálním vyloučením nebo využije tento pozemek pro komerční účely.

5.4.2 Sociálně vyloučená lokalita 2

Druhá sociálně vyloučená lokalita, která vyplynula z Analýzy sociálně vyloučených lokalit ČR zveřejněné v roce 2015, také nevykazuje prvky typové o geograficky vyloučené lokality bez návaznosti na infrastrukturu. Ba naopak, jde o lokalitu, v jejíž blízkosti se nachází obytné domy, zdravotnické zařízení, sportovní areál i obchod. V této lokalitě je vystavěno celkem 24 bytů o velikosti 1 + 0 s plochou cca 27 m².

Tento nouzový bytový dům byl postaven v roce 1997 jako reakce na nedostatek sociálního bydlení v důsledku povodní, které ve stejném roce postihly město Otrokovice.

Bytový dům je tvořen sestavou 48 buněk ve dvou podlažích, z nichž je 24 prodloužených o 1,6 m, což tvoří středovou chodbu. Byt je složen vždy ze dvou buněk s vlastním hygienickým zázemím. Vchod do objektu je umístěn ze západní strany, se vstupem do středové chodby. Přístup do 2 patra je zajištěn vnějšími schodišti.

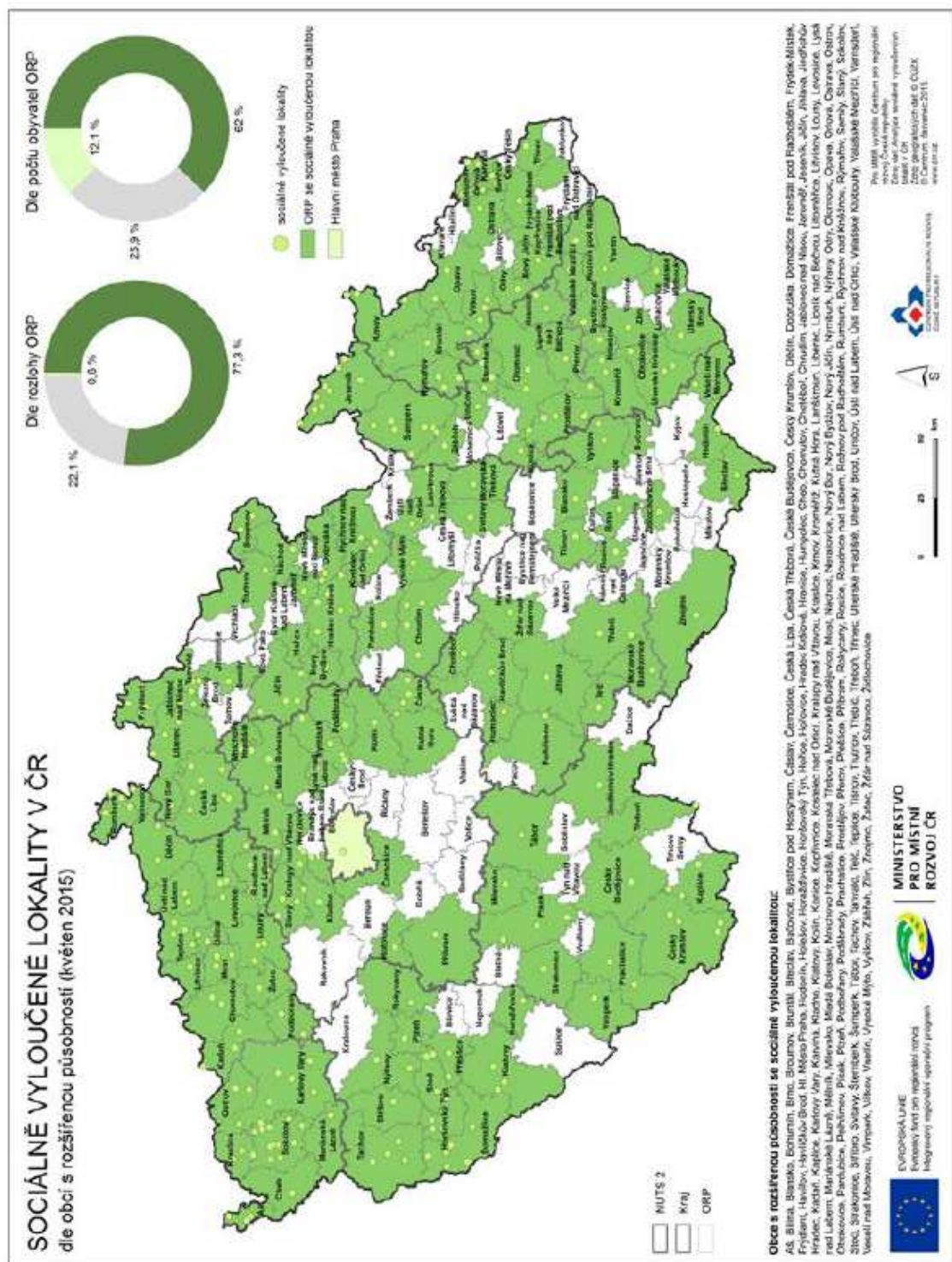
Dům má sedlovou střechu s malým sklonem se svodem dešťové vody. Stavba je napojena na vodu, kanalizaci a přívod elektrické energie. Tento bytový dům byl zkolaudován dne 29.12.1997 na dobu určitou a to do 12/2017. Dle předběžných informací pracovníků odboru majetko-právního MěÚ Otrokovice by měl být bytový dům na podzim letošního roku opět zkolaudován, a i nadále bude vhodně sloužit svému účelu.

Není žádným tajemstvím, že se počet sociálně vyloučených lokalit v rámci celé republiky za posledních 10 let zdvojnásobil a bez zavedení účinných opatření bude tento nepříznivý trend pravděpodobně pokračovat.

Segregace a separování sociálně slabších a rasově či etnicky determinovaných skupin obyvatel, ke které často nedošlo z vlastní vůle, vytváří bariéry rozvoje životních šancí, neboť cesta zpět je velmi obtížná, dokonce mnohdy již nemožná. Tyto bariéry mají klima chátrajícího prostředí, bydlení v nestandardně vybavených a poškozených bytech. Velmi často se jedná o oblasti s nedostatečně rozvinutými službami a obsluhností. Děti žijící v těchto oblastech navíc obvykle navštěvují školy nevalné úrovně, což samozřejmě způsobuje neustálý přenos nerovností.

V těchto vyloučených lokalitách se často objevují znaky kriminality, deviantního chování, rozšířená je zde také konzumace drog a jiných omamných a návykových látek. Dalo by se tedy říci, že lidé žijící ve vyloučených lokalitách jsou tímto poznamenáni.

Obrázek č. 2: Mapa sociálně vyloučených lokalit v ČR

Zdroj: Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR (2015)

6 KRIMINALITA

Kriminalita je nejnebezpečnějším sociálně patologickým jevem. Je to jev dynamický, jehož obsah i rozsah se mění v závislosti na čase a prostoru, který jde vždy ruku v ruce s dalšími, z hlediska společnosti méně nebezpečnými, sociálně patologickými jevy.

Kriminalita je soubor činů uvedených v trestním zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.) obvykle popisovaných podle prostoru, času, rozsahu, struktury a pohybu. V obecném slova smyslu je to zločinnost, tedy společenský jev, kterým se rozumí souhrn trestné činnosti.

6.1 Zjištěné trestné činy v Otrokovicích

Z následující tabulky je patrné, že celkový počet trestných činů spáchaných na území města Otrokovice rok od roku mírně klesá, např. v roce 2016 to bylo o 40 trestných činů méně než v roce 2015. Věřme, že tento mírně sestupný trend bude i nadále pokračovat a nebude to zapříčiněno pouze vlivem změny vykazování kriminální statistiky Policie ČR, ke kterému došlo v roce 2016.

Tabulka č. 22: Zjištěné trestné činy v Otrokovicích

Zjištěné trestné činy	2013	2014	2015	2016	2017*
Vraždy	3	1	1	0	0
Znásilnění	0	2	1	0	0
Fyzické útoky	18	18	22	29	10
Loupeže	4	2	0	0	0
Vloupání do obydlí	10	7	7	3	4
Vloupání do chat a chalup	3	3	2	2	0
Krádeže automobilů	4	4	4	4	2
Krádeže věcí z automobilů	17	24	15	8	1
Krádeže jízdních kol	21	29	13	17	3
Výroba, držení a distribuce drog	7	3	10	6	6
Řízení pod vlivem	34	19	29	40	32
Všechny zbývající činy	322	309	258	218	87
Celkem	443	421	362	327	145
**Index kriminality	189,5	180,1	154,9	139,9	62,0

Zdroj: MAPAKRIMINALITY.CZ

*Za rok 2017 jsou poskytnuté informace pouze za měsíce leden - červen

****Index kriminality** (dříve také označován jako koeficient kriminality) bývá užíván pro kvantitativní vyjádření intenzity kriminality neboli zamoření určitého území kriminalitou. Představuje počet evidovaných trestných činů, v našem případě na 10 tis. obyvatel, trvale žijících na hodnoceném území.

6.2 Objasněné trestné činy v Otrokovicích

Tabulka č. 23: **Objasněné trestné činy v Otrokovicích**

Objasněné trestné činy	2013	2014	2015	2016	2017*
Vraždy	3	1	1	0	0
Znásilnění	0	2	0	0	0
Fyzické útoky	13	13	21	26	7
Loupeže	2	2	0	0	0
Vloupání do obydlí	2	4	4	1	0
Vloupání do chat a chalup	0	2	0	2	0
Krádeže automobilů	3	1	0	2	1
Krádeže věcí z automobilů	3	5	2	0	0
Krádeže jízdních kol	7	12	1	4	1
Výroba, držení a distribuce drog	6	3	5	2	3
Řízení pod vlivem	33	18	24	39	18
Všechny zbývající činy	172	185	157	142	53
Celkem objasněných	244	248	215	218	83
Objasněných v %	53,0	59,0	59,0	67,0	57,0

Zdroj: MAPAKRIMINALITY.CZ

*Za rok 2017 jsou poskytnuté informace pouze za měsíce leden - červen.

Také celková objasněnost spáchaných trestných činů na území města Otrokovice stoupá, což je jistě příznivá informace pro všechny občany. Nicméně po srovnání tabulky trestných činů a tabulky objasněnosti je patrné, že některé trestné činy jako jsou např. krádeže věcí z automobilů, krádeže jízdních kol a také všechny zbývající činy se objasňují pravděpodobně poněkud hůře.

Tabulka č. 24: **Zjištěné trestné činy v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR**

Zjištěné trestné činy	2013	2014	2015	2016	2017*
Celkem Otrokovice	443	421	362	327	145
Celkem ve ZLK	9 197	8 807	7 964	7 398	3 716
Celkem v ČR	325 366	288 660	247 628	217 927	104 277

Zdroj: MAPAKRIMINALITY.CZ

*Za rok 2017 jsou poskytnuté informace pouze za měsíce leden - červen.

Tabulka č. 25: Index kriminality v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR

Index kriminality	2013	2014	2015	2016	2017*
Celkem Otrokovice	189,5	180,1	154,9	139,9	62,0
Celkem ve ZLK	155,9	149,3	135,0	125,4	63,0
Celkem v ČR	310,3	275,3	236,2	207,8	99,4

Zdroj: MAPAKRIMINALITY.CZ

*Za rok 2017 jsou poskytnuté informace pouze za měsíce leden – červen.

Tabulka č. 26: Objasněné trestné činy v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR

Objasněnost	2013	2014	2015	2016	2017*
Celkem Otrokovice	244	248	215	218	83
Celkem ve ZLK	4 997	5 067	4 702	4 528	2 115
Celkem v ČR	129 181	126 237	112 139	101 642	45 022

Zdroj: MAPAKRIMINALITY.CZ

*Za rok 2017 jsou poskytnuté informace pouze za měsíce leden – červen.

Tabulka č. 27: Objasněné trestné činy v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR v %

Objasněnost v %	2013	2014	2015	2016	2017*
Celkem Otrokovice	53,0	59,0	59,0	67,0	57,0
Celkem ve ZLK	34,0	58,0	59,0	61,0	57,0
Celkem v ČR	40,0	44,0	45,0	47,0	43,0

Zdroj: MAPAKRIMINALITY.CZ

*Za rok 2017 jsou poskytnuté informace pouze za měsíce leden – červen.

Celkově se dá říci, že index kriminality v rámci Zlínského kraje je velmi podobný jako v Otrokovicích, stejně tak i objasněnost trestných činů. Když se však podíváme na výsledky zjišťované na celorepublikové úrovni, tak musíme konstatovat, že index kriminality je o třetinu vyšší než v Otrokovicích i ve Zlínském kraji. Od toho se také odvíjí i objasněnost trestných činů.

7 ŠKOLSTVÍ

Zajištění kvalitního a dostupného vzdělávání a školských služeb je jednou z hlavních priorit města. Oblast vzdělávání je v Otrokovicích zabezpečena sítí školských zařízení. Jedná se především o mateřské školy, základní školy a střední školy.

Dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), je vzdělávání založeno na těchto zásadách:

- a) rovného přístupu každého státního občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie,
- b) zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,
- c) vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti všech účastníků vzdělávání,
- d) bezplatného základního a středního vzdělávání státních občanů České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí,
- e) svobodného šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání,
- f) zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširšího uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod,
- g) hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy,
- h) možnosti každého vzdělávat se po dobu celého života při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání.

7.1 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj dítěte předškolního věku a doplňuje výchovné působení rodiny o další specifické podněty. Podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů, rozvíjí je, obohacuje a formuje. Předškolní vzdělávání je tou etapou vzdělávání, při němž dítě získává základní sociální zkušenosti a poznatky o životě kolem sebe a také první podněty pro pokračující vzdělávání

i celoživotní učení. Napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání a poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

Předškolní vzdělávání v obci reprezentují zejména mateřské školy veřejné, které je zajišťováno příspěvkovou organizací Mateřská škola Otrokovice, jejímž zřizovatelem je Město Otrokovice. Dle rejstříku MŠMT se jedná o jedno zařízení se sedmi pracovišti s celkovou kapacitou 674 míst. Ve školním roce 2016/2017 je počet dětí v mateřské škole 536. Je nutno poznamenat, že v obci působí v rámci provozu organizačního útvaru MŠ Zahradní 1139, Oddělení pro děti od 1 do 3 let, kapacita této třídy je 20 dětí. S dětmi zde pracují nepedagogičtí pracovníci, tzn. 2 zdravotní sestry a pěstounka. Dále je třeba zmínit, že u organizačního útvaru MŠ Hlavní 1159 je v provozu jedna speciální logopedická třída s kapacitou 14 dětí.

Ve městě provozuje předškolní vzdělávání také jedna soukromá mateřská škola, jejímž zřizovatelem je společnost LAPP KABEL. Tato firemní mateřská škola s názvem Oskárek vzdělává v současné době 32 dětí. Součástí mateřské školy je i Dětský koutek pro děti ve věku od 2-3 let, jehož kapacita je 10 dětí a ta je naplněna. Firemní mateřská škola Oskárek zahájila svůj provoz v září 2013. Od června 2015 byla zařazena do rejstříku škol. Vzdělávání dětí zde probíhá podle školního vzdělávacího programu „S Oskárkem nás baví svět“.

Tabulka č. 28: Počet dětí ve školním roce

Škola/ školní rok	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
MŠ Hlavní 1159	119	124	115	113	93
MŠ Hlavní 1160	75	84	77	75	56
MŠ J. Žižky	82	83	82	81	77
MŠ J. Jabůrkové	110	110	115	104	98
MŠ K. H. Máchy	54	50	52	50	45
MŠ Zahradní 1139	48	53	49	50	47
MŠ Zahradní 1139 (1-3)	18	18	17	17	18
MŠ Zahradní 1202	109	112	110	108	102
MŠ Oskárek	/	26	32	32	32
Celkem	615	660	649	630	568

Zdroj: MŠ Otrokovice, p.o.; MŠ Oskárek

7.2 Základní vzdělávání

Základní vzdělávání je v současné době jedinou etapou vzdělávání (nepočítáme-li povinný poslední ročník předškolního vzdělávání), které se musí povinně účastnit každé dítě v ČR. Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad. Základní vzdělávání se realizuje v oborech základní škola a základní škola speciální. Cílem základního vzdělávání je vytvoření základů pro celoživotní učení.

V obci je základní vzdělávání zajišťováno celkem třemi základními školami, které jsou příspěvkovými organizacemi města. Jsou plně organizované. Ve školním roce 2016/2017 navštěvovalo základní školu celkem 1 514 žáků. Všechny základní školy v Otrokovicích zajišťují žákům široké spektrum služeb jako např. stravování, školní družinu, poradenskou činnost na odborném pracovišti, mimoškolní a zájmové aktivity.

Základní škola Otrokovice, Komenského, kterou je zřizovatelem Zlínský kraj, nabízí vzdělávání žákům s lehkým, středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami, autismem. Základní škola poskytuje výchovu a vzdělávání se záměrem připravit žáky během devíti ročníků na přechod do středních škol. Nově otevřený přípravný stupeň základní školy speciální, umožňuje vzdělávání dětem již od 5 let s možností docházky až na tři roky. Škola poskytuje vzdělání žákům nejen z Otrokovic, ale i ze spádových obcí Tlumačov, Napajedla a Spytihněv.

Tabulka č. 29: Počet žáků ve školním roce

Škola/ školní rok	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
ZŠ Mánesova	557	579	603	608	604
ZŠ T. G. Masaryka	419	443	445	455	457
ZŠ Trávníky	396	412	414	453	453
ZŠ J. A. Komenského	50	48	42	46	47
Celkem	1 395	1 482	1 504	1 562	1 561

Zdroj: Odbor školství a kultury, MěÚ Otrokovice, ZŠ J. A. Komenského výroční zprávy

7.3 Střední vzdělávání

Střední vzdělávání rozvíjí v návaznosti na základní vzdělávání vědomosti, dovednosti a kompetence žáka a připravuje jej případně k dalšímu studiu na vysoké či vyšší odborné škole, nebo na kvalifikovaný výkon povolání a pracovních činností. Umožňuje získat stupeň vzdělání a odbornou přípravu jak žákům do 18/19 let věku, tak dospělým, kteří si chtějí doplnit své vzdělání, popř. rekvalifikovat se na jiný obor.

Oblast středního školství byla vlivem demografického vývoje v Otrokovicích ovlivněna postupným slučováním škol. V současné době se v katastru města nachází dvě střední školy, jejímž zřizovatelem je Krajský úřad. Jedná se Gymnázium Otrokovice a Střední průmyslovou školu Otrokovice.

Tabulka č. 30: Počet studentů ve školním roce

Škola/ školní rok	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017
Gymnázium Otrokovice	324	296	290	302	306
SPŠ Otrokovice	599	586	505	442	416
Celkem	923	882	795	744	722

Zdroj: Gymnázium Otrokovice, p.o., SPŠ Otrokovice, p.o.

7.4 Vysokoškolské vzdělávání

Na území města Otrokovice se nenachází žádná vysoká škola. Vzhledem k těsné blízkosti a výborné dopravní dostupnosti krajského města Zlína, v němž sídlí Univerzita Tomáše Bati, je poptávka po vysokoškolském vzdělání ve Zlínském kraji plně uspokojena.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně je dynamicky se rozvíjející vysoká škola, jež poskytuje studentům velkou škálu studijních oborů v oblasti humanitních, přírodovědných, technických i uměleckých věd, které působí na šesti fakultách. Je centrem špičkové vědy a výzkumu na celostátní a v mnoha směrech i na mezinárodní úrovni. Každoročně se zde na své budoucí povolání připravuje více než 9 tisíc studentů. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně se řadí ke středně velkým univerzitám v ČR.

8 VYJÍŽDKA - DOJÍŽDKA ZA PRACÍ A DO ŠKOL

Jak již bylo několikrát zmíněno, Otrokovice jsou průmyslovým městem a proto také i přirozenou oblastí koncentrace pracovních míst v rámci zlínské aglomerace. Současná struktura pracovních míst v Otrokovicích je různorodá, ale přesto nejvíce pracovních míst lidé nachází v průmyslu gumárenském a plastikářském, dále stavebnickém, chemickém či strojírenském.

Při sčítání lidu, domů a bytů 2011, se stejně jako při minulém sčítání v roce 2001 zjišťovalo, kam lidé dojíždí do zaměstnání a do škol. Vyjížďka a dojížďka jsou dva pojmy, které popisují krátkodobý pohyb za prací (nebo do škol) určený směrem. Vyjížďející jsou tedy osoby směřující ven z určitého územního celku, dojížďející, jsou osoby směřující dovnitř celku. Osoby vyjížďející do zaměstnání nebo školy jsou všechny osoby, jejichž místo pracoviště či školy je na jiné adrese než jejich místo obvyklého pobytu.

Mobilita za prací tudíž nemusí vždy znamenat zásadní změnu místa bydliště a s tím související stěhování, ale může jít o přijetí zaměstnání ve vzdálenější lokalitě s prodloužením doby dojížďky nebo i o vícedenní pobyty v novém místě pracoviště.

Tabulka č. 31: Vyjížďka - dojížďka za prací a do škol obyvatel Otrokovic

Vyjíždějící				Dojíždějící			
do zaměstnání			žáci, studenti, učni	do zaměstnání			žáci, studenti, učni
celkem	z toho			celkem	z toho		
	ženy	denně			ženy	denně	
1 956	980	1 738	679	5 692	1 414	5 193	792

Zdroj: ČSÚ - SLDB 2011

Dle SLDB 2011 vyjíždí do zaměstnání a do škol celkem 1 956 obyvatel Otrokovic, z toho 980 žen a 679 žáků a studentů. Co se týká dojížďky, tam je počet dojížďejících osob mnohem vyšší (5 692), a to zejména proto, že Otrokovice mají velmi dlouhou průmyslovou tradici a také zde sídlí jeden z největších zaměstnavatelů ve Zlínském kraji.

ZÁVĚR

Z demografické analýzy vyplývá, že se počet obyvatel města Otrokovice neustále snižuje. Nejpočetnější skupinou obyvatelstva v současné době jsou sice občané v produktivním věku, tzn. ve věku 15-64 let, ale do budoucna by mělo dle predikce dojít k významným změnám ve věkové struktuře obyvatel. Tyto změny se budou týkat především výrazného nárůstu poproduktivní složky obyvatelstva a úbytku produktivní složky. I v rámci skupiny obyvatel 65+ nejrychleji početně porostou starší věkové skupiny. K relativně nejmenší změně mezi jednotlivými složkami dojde u počtu dětí do 15 let věku.

Avšak postupné stárnutí celé populace se jeví čím dál více jako akutní problém naší společnosti. Proto je nutné do budoucna také počítat s významnějším nárůstem podílu seniorů a připravit se na to v dostatečném předstihu, abychom byly schopni naplňovat potřeby potenciálních klientů.

V rámci projektu Pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích, z něhož vzešel i tento dokument se zabýváme sociálním bydlením. Primárním cílem každé obce by mělo být uspokojit potřeby občana, mezi něž patří mimo jiné i uspokojování potřeb bydlení. Tato povinnost koneckonců vyplývá ze zákona o obcích (§ 35).

Pro zamezení dopadů sociálních rizik spojených s bydlením je proto nutné zavést efektivní systém řešení složité životní situace osob spojené se ztrátou bydlení a nastavení jejich prevence, tzn. pokusit se řešit důvody ztráty bydlení ještě před jejich konkrétním dopadem.

Závěrem bychom chtěli uvést, že ubytovny určené pro dlouhodobé bydlení jako jedna z forem sociálního bydlení jsou ve městě potřebné. Tyto ubytovny představují ubytovací kapacity pro osoby v bytové nouzi, které stále více chybí. Prioritou by tedy mělo být místo uzavírání komerčních ubytoven spíše zvyšování standardu ubytování např. prostřednictvím certifikace a také jejich aktivní zapojení do bytové politiky města. Komerční ubytovny jsou ať chceme nebo nechceme bezesporu důležitou součástí bytové politiky města.

Bohužel se v současné době nacházíme v situaci, kdy zákon o sociálním bydlení Poslaneckou sněmovnou neprošel a momentálně se až do voleb do Poslanecké sněmovny řešit nebude. Pozitivní však je, že vláda ČR odsouhlasila rozpočet Státního fondu rozvoje bydlení na rok 2018, který se mírně oproti loňskému roku zvýší, a to až na 2,17 miliardy korun. Fond bude poskytovat zvýhodněné úvěry a dotace a peníze půjdou i na výstavbu nájemných bytů a samozřejmě i na modernizaci bytových domů a podporu mladým.

POUŽITÉ ZDROJE

- [1] ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 17. 8. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.
- [2] ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 28. 6. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.
- [3] ČESKO. Zákon č. 108/2006 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 10. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>.
- [4] ČESKO. Zákon č. 111/2006 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 23. 6. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-111>.
- [5] ČESKO. Zákon č. 115/2006 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 10. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-115>.
- [6] ČESKO. Zákon č. 117/1995 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 30. 6. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-117>.
- [7] ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 10. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.
- [8] ČESKO. Nařízení vlády č. 146/2003 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 10. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-146>.
- [9] ČESKO. Zákon č. 258/2000 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 23. 6. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-258>.
- [10] ČESKO. Vyhláška č. 268/2009 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 10. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-268>.
- [11] ČESKO. Zákon č. 435/2004 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 30. 6. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435>.
- [12] ČESKO. Vyhláška č. 501/2006 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2017 [cit. 10. 7. 2017]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-501>.
- [13] ČSÚ. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>.
- [14] GAC spol. s r. o. (2006): Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti.

- Praha: MPSV. Analýza sociálně vyloučených lokalit. Dostupné z: http://www.gac.cz/userfiles/File/nase_prace_vystupy/Analiza_socialne_vyloucenych_lokalit_GAC.pdf.
- [15] Integrovaný plán rozvoje Zlín pro období 2014-2020 (leden 2016) dostupné z: <https://www.zlin.eu/clanky/dokumenty/5648/160226-ipru-zlin-fin.pdf>.
- [16] Integrovaný plán rozvoje Zlín pro období 2014-2020 (červenec 2016) dostupné z: <https://www.zlin.eu/clanky/dokumenty/5648/180716-ipru-zlin-fin-verze-2-1.pdf>.
- [17] MPSV. <http://www.mpsv.cz/cs/17081>.
- [18] Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016-2020. Dostupné z: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/strategie-boje-proti-socialnimu-vyloucenii/>.
- [19] SÝKORA, Luděk. *Rezidenční segregace*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, 2010. ISBN 978-80-86561-34-9.

SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Tabulka č. 1: Počet obyvatel Otrokovic (2012-2016) k 31.12.	7
Tabulka č. 2: Struktura obyvatel dle pohlaví a věku ke dni 1.1.2016	8
Tabulka č. 3: Přirozená měna obyvatel Otrokovic (2007-2016)	9
Tabulka č. 4: Predikce věkové struktury obyvatelstva Zlínského kraje (2016-2050)	10
Tabulka č. 5: Populační prognóza vývoje počtu obyvatel Zlínského kraje (2016-2050)	11
Tabulka č. 6: Sňatečnost, rozvodovost, porodnost a potratovost v Otrokovicích	12
Tabulka č. 7: Sňatečnost, rozvodovost, porodnost a potratovost v rámci celé ČR.....	12
Tabulka č. 8: Počet registrovaných partnerství v ČR a v Otrokovicích.....	14
Tabulka č. 9: Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel 15letých a starších podle údajů	15
Tabulka č. 10: Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel 15letých a starších podle údajů	15
Tabulka č. 11: Vzdělanostní struktura obyvatel v %	16
Tabulka č. 12: Struktura obyvatel dle pohlaví a věku ke dni 1.1.2016	17
Tabulka č. 13: Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti (k 31.12.2016)	18
Tabulka č. 14: Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP a podíl nezaměstnaných osob vždy k 31.12.	20
Tabulka č. 15: Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP a podíl nezaměstnaných osob k 31.12.2016 (SO ORP Otrokovice)	20
Tabulka č. 16: Míra zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity	21
Tabulka č. 17: Počet dávek vyplácených ÚP ČR, kontaktní pracoviště Otrokovice	23
Tabulka č. 18: Počet dávek vyplácených ÚP ČR, kontaktní pracoviště Otrokovice	24
Tabulka č. 19: Bytový fond v Otrokovicích.....	25
Tabulka č. 20: Počet osob s adresou v sídle ohlašovny v Otrokovicích (2012-2016).....	27
Tabulka č. 21: Bytový fond města Otrokovice ke dni 1.1.2017	33
Tabulka č. 22: Zjištěné trestné činy v Otrokovicích.....	46
Tabulka č. 23: Objasněné trestné činy v Otrokovicích.....	47
Tabulka č. 24: Zjištěné trestné činy v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR.....	47
Tabulka č. 25: Index kriminality v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR.....	48
Tabulka č. 26: Objasněné trestné činy v Otrokovicích, ve Zlínském kraji, celé ČR.....	48
Tabulka č. 27: Objasněné trestné činy v Otrokovicích, ve Zlínském kraji a ČR v %	48
Tabulka č. 28: Počet dětí ve školním roce.....	50
Tabulka č. 29: Počet žáků ve školním roce	51
Tabulka č. 30: Počet studentů ve školním roce	52
Tabulka č. 31: Vyjíždka - dojíždka za prací a do škol obyvatel Otrokovic.....	53

Obrázek č. 1: Obecně-geografická mapa SO ORP Otrokovice	6
Obrázek č. 2: Mapa sociálně vyloučených lokalit v ČR.....	45
Graf č. 1: Počet obyvatel Otrokovic (2012-2016).....	7

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Žádost o pronájem bytu (příjmově vymezené osoby)	60
Příloha č. 2: Žádost o pronájem bytu (sociální, ostatní byty vč. startovacích)	64
Příloha č. 3: Smlouva o poskytnutí služby	68

Příloha č. 1: Žádost o pronájem bytu (příjmově vymezené osoby)

Městský úřad Otrokovice
odbor majetko-právní
oddělení správy majetku

Žádost o pronájem bytu

– byty pro příjmově vymezené osoby	Číslo žádosti: Datum zařazení do evidence žádostí:
---	--

A. Žadatel

*) zaškrtněte odpověď dle vaší situace

Příjmení a jméno, titul	
Datum narození	
Stav ^{*)}	☐ vdaná, ženatý ☐ registrované partnerství ☐ jiné (svobodný, rozvedený, vdovec, vdova)
Státní občanství	
Trvalé bydliště, PSČ (dle OP)	
Faktické bydliště (je-li odlišné od trvalého pobytu)	
Kontaktní telefon, e-mail ^{*)}	
Péče o nezletilé děti ^{*)}	☐ ne ☐ ano, žadatel má v péči nezletilé děti, a to v počtu:
Žadatel je samostatně žijící osobou	Průměrný měsíční příjem žadatele v období 12 kalendářních měsíců před podáním žádosti byl Kč. Při zjišťování průměrného měsíčního příjmu se postupuje podle § 6 zákona o životním minimu.
Žadatel není samostatně žijící osobou, ale žije s dalšími členy domácnosti	Průměrný měsíční příjem domácnosti (příjmy žadatele a dalších členů domácnosti) v období 12 kalendářních měsíců před podáním žádosti byl Kč. Při zjišťování průměrného měsíčního příjmu se postupuje podle § 6 zákona o životním minimu.
Žádám o upravitelný byt pro osobu s omezenou schopností pohybu a orientace (např. osoba postižená pohybově, zrakově, sluchově, osoba pokročilého věku)	☐ ne ☐ ano, žadatel doloží lékařské potvrzení osoby s omezenou schopností pohybu a orientace

B. Manžel/ka žadatele (má-li podle zákona vzniknout společný nájem bytu manžely, pak je manžel/ka spolužadatelem)

Příjmení a jméno, titul	
Datum narození	
Manželé spolu trvale žijí	☐ ano ☐ ne
Trvalé bydliště, PSČ (dle OP)	
Faktické bydliště (je-li odlišné od trvalého pobytu)	
Kontaktní telefon, e-mail ^{*)}	

C. Další osoby, které tvoří s žadatelem společnou domácnost a měly by spolu s ním bydlet v bytě

Příjmení a jméno	Rok narození	Vztah k žadateli
1.		
2.		
3.		
4.		

D. Údaje o dosavadním bydlení žadatele (spolužadatelů)

Žadatel bydlí ^{*)}	☐ v nájmu ☐ v podnájmu ☐ u rodičů ☐ na ubytovně ☐ v azylovém domě ☐ ve vlastním bytě nebo domě
Žadatel bydlí osaměle ^{*)}	☐ ano ☐ ne – žadatel bydlí s blízkými osobami, s rodinou
Žadatel nemůže vzhledem ke stávající bytové situaci bydlet společně s manželem nebo s partnerem ^{*)}	☐ ano, nemůže ☐ může
Velikost stávajícího bydlení ^{*)}	☐ 1+1 ☐ 2+1 ☐ 3+1 ☐ 4+1 ☐ jiné, vypište
Celkový počet spolubydlících osob	

E. Doplňující údaje a informace, které chce žadatel sdělit

Žadatel může uvést údaje a informace o své situaci, rodinné nebo sociální, která souvisí s jeho potřebou získat bydlení. Pokud to je nutné, může žadatel doplňující údaje a informace uvést i na samostatném listě, který přiloží k žádosti.

Prohlašuji, že

- a) **jsem – nejsem^{*)}** vlastníkem případně spoluvlastníkem bytu, rodinného domu nebo jiného objektu k bydlení,
- b) **mám – nemám^{*)}** právo užívat nebo spoluužívat byt, rodinný dům nebo jiný objekt k bydlení, a to z titulu nájmu, výpůjčky, věcného břemene,
- c) **mám – nemám^{*)}** vůči městu nebo jeho příspěvkovým organizacím a obchodním společnostem nějaké neuhrazené finanční závazky po lhůtě splatnosti. Pokud máte, vypište, jaké závazky to jsou:

.....
.....

- d) další členové mojí domácnosti, kteří mají v bytě bydlet se mnou, **jsou – nejsou^{*)}** vlastníky případně spoluvlastníky bytu, rodinného domu nebo jiného objektu k bydlení a **mají – nemají^{*)}** právo užívat nebo spoluužívat byt, rodinný dům nebo jiný objekt k bydlení, a to z titulu nájmu, výpůjčky, věcného břemene.

Zavazuji se, že

- a) každoročně vždy v dubnu sdělím odboru MěÚ Otrokovice, který eviduje moji žádost, zda je moje žádost dále platná a uvedu případné změny údajů a informací uvedených v žádosti, k nimž došlo,
- b) bezodkladně budu sdělovat změny následujících údajů a informací uvedených v žádosti: identifikační a kontaktní údaje, rodinná, bytová a sociální situace,
- c) před uzavřením nájemní smlouvy na základě této žádosti předložím na výzvu doklady o výši příjmů – samostatně za každou společně posuzovanou osobu, která měla v rozhodujícím období alespoň jeden ze stanovených příjmů.

Prohlašuji, že všechny údaje, které jsem uvedl/a v žádosti, jsou pravdivé. Žádám o uzavření nájemní smlouvy na základě této žádosti.

Beru na vědomí, že

- a) nesplnění některého ze závazků, které jsem učinil v této žádosti, nebo
- b) odmítnutí uzavření nájemní smlouvy, jejíž uzavření by bylo schváleno na základě této žádosti, bez vážného důvodu, nebo
- c) uvedení nesprávných nebo nepravdivých údajů nebo nepravdivého prohlášení v této žádosti, anebo
- d) nesplnění obecných podmínek pro výběr žadatelů pro uzavření nájemní smlouvy může mít za následek vyřazení této žádosti z evidence žádostí o nájem bytu.

Souhlasím – nesouhlasím^{*)} se sociálním šetřením pracovníků odboru sociálního MěÚ Otrokovice ve své domácnosti pro účely zjištění mojí sociální situace a posouzení žádosti.

V Otrokovicích dne

.....
Podpis žadatele/ky, podpis spolužadatele/ky

^{*)} Nepovinný údaj

Souhlas se zpracováním osobních a citlivých údajů

Město Otrokovice a jeho příslušné orgány, zejména Městský úřad Otrokovice, Rada města Otrokovice budou v souvislosti s vyřizováním Vaší žádosti o pronájem bytu ve vlastnictví města Otrokovice zpracovávat Vaše osobní údaje a Vaše citlivé údaje. Jedná se údaje uvedené v této žádosti a dále údaje, které budou zjištěny v sociálním šetření.

Poskytnutí souhlasu je dobrovolné. Souhlas se zpracováním osobních a citlivých údajů je možné kdykoliv písemně odvolat. V případě, že odmítnete souhlas udělit, není město Otrokovice oprávněno nadále tyto údaje zpracovávat. V tomto případě však není možné vyřizovat Vaši žádost o pronájem bytu, neboť poskytnutí osobních údajů a citlivých údajů je podmínkou pro zhodnocení Vaší žádosti a rozhodnutí o ní příslušnými orgány města.

Město Otrokovice bude zpracovávat Vaše osobní a citlivé údaje po dobu vedení Vaší žádosti v evidenci žádostí o nájem bytu až do doby provedení skartačního řízení a archivace podle zákona.

Město Otrokovice je povinno jako správce osobních a citlivých údajů přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním a citlivým údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů. Zaměstnanci a členové orgánů města Otrokovice jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobních a citlivých údajích.

Osobní a citlivé údaje budou uloženy v listinné a elektronické podobě. Osobní a citlivé údaje jsou dále zpracovávány pomocí automatizovaného systému v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.

Souhlasím dle ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, se zpracováním (tím se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče, používání, uchovávání, třídění a předávání) mých osobních a citlivých údajů městem Otrokovice a jeho příslušnými orgány za podmínek výše uvedených.

Při udělení souhlasu jsem byl/la informován/a o tom, pro jaký účel zpracování a k jakým osobním a citlivým údajům je souhlas dáván. Dále prohlašuji, že jsem byl/a seznámen/a se svými právy vyplývajícími především z ustanovení § 12 a § 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, zejména s právem přístupu k osobním údajům, právem na jejich kontrolu, změnu či opravu, právem požádat o vysvětlení, právem domáhat se opatření k zajištění nápravy, právem zablokování či zlikvidování údajů atd.

V Otrokovicích dne

.....

Jméno a příjmení, rok narození

.....

Podpis žadatele/ky

.....

Jméno a příjmení, rok narození

.....

Podpis spolužadatele/ky

Příloha č. 2: Žádost o pronájem bytu (sociální, ostatní byty vč. startovacích)

Městský úřad Otrokovice
odbor majetko-právní
oddělení správy majetku

Žádost o pronájem bytu

- byty sociální - ostatní nájemní byty včetně bytů startovacích	Číslo žádosti: Datum zařazení do evidence žádostí:
--	--

A. Žadatel

^{*)} zaškrtněte odpověď dle vaší situace

Příjmení a jméno, titul	
Datum narození	
Stav ^{*)}	☐ vdaná, ženatý ☐ registrované partnerství ☐ jiné (svobodný, rozvedený, vdovec, vdova)
Státní občanství	
Trvalé bydliště, PSČ (dle OP)	
Faktické bydliště (je-li odlišné od trvalého pobytu)	
Kontaktní telefon, e-mail ^{*)}	
Místo pracovní činnosti žadatele ^{*)}	☐ pracoviště, místo podnikání, provozovna v Otrokovicích ☐ pracoviště, místo podnikání, provozovna mimo Otrokovice ☐ evidence uchazečů o zaměstnání Úřadem práce – kontaktní místo Otrokovice ☐ evidence uchazečů o zaměstnání Úřadem práce – kontaktní místo mimo Otrokovice ☐ žadatel není pracovně činný Podle své odpovědi k žádosti doložte: potvrzení zaměstnavatele o místě pracoviště nebo doklad o místě podnikání, nebo adrese provozovny, případně potvrzení o vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání.
Péče o nezletilé děti ^{*)}	☐ ne ☐ ano, žadatel má v péči nezletilé děti, a to v počtu:
Žadatel je ^{*)}	☐ poživatel invalidního důchodu ☐ zdravotně postižený ☐ chronicky nemocný Na tuto otázku žadatel nemusí odpovídat, ale bere na vědomí, že se může připravit o stanovené bodové hodnocení za toto kritérium. Podle své odpovědi k žádosti doložte příslušný doklad nebo lékařské potvrzení.
Žadatel je osobou, u které skončila ústavní výchova nebo pěstounská péče ^{*)}	☐ ne ☐ ano, uveďte, kdy skončila: Na tuto otázku žadatel nemusí odpovídat, ale bere na vědomí, že se může připravit o stanovené bodové hodnocení za toto kritérium.

B. Manžel/ka žadatele (má-li podle zákona vzniknout společný nájem bytu manžely, pak je manžel/ka spolužadatelem)

Příjmení a jméno, titul	
Datum narození	
Manželé spolu trvale žijí	☐ ano ☐ ne
Trvalé bydliště, PSČ (dle OP)	
Faktické bydliště (je-li odlišné od trvalého pobytu)	
Kontaktní telefon, e-mail ^{*)}	

C. Další osoby, které tvoří s žadatelem společnou domácnost a měly by spolu s ním bydlet v bytě

Příjmení a jméno	Rok narození	Vztah k žadateli
1.		
2.		
3.		
4.		

D. Údaje o dosavadním bydlení žadatele (spolužadatelů)

Žadatel bydlí ^{*)}	☐ v nájmu ☐ v podnájmu ☐ u rodičů ☐ na ubytovně ☐ v azylovém domě ☐ ve vlastním bytě nebo domě
Žadatel bydlí osaměle ^{*)}	☐ ano ☐ ne – žadatel bydlí s blízkými osobami, s rodinou
Žadatel nemůže vzhledem ke stávající bytové situaci bydlet společně s manželem nebo s partnerem ^{*)}	☐ ano, nemůže ☐ může
Velikost stávajícího bydlení ^{*)}	☐ 1+1 ☐ 2+1 ☐ 3+1 ☐ 4+1 ☐ jiné, vypište
Celkový počet spolubydlících osob	

E. Požadovaný byt

Typ bytu ^{*)}	Ulice ^{*)}
☐ Byty sociální ^{*)}	☐ Příčná č. p. 1599 (vel. 1+0)
☐ Ostatní nájemní byty ^{*)}	☐ tř. Odboje č. p. 603 (byt o velikosti 1+1) ☐ tř. Tomáše Bati č. p. 981–984 (tzv. Hurdisky – byt o velikosti 1+1) ☐ K. Čapka č. p. 1595, Nádražní č. p. 1611–1612 (byt o velikosti 1+1) ☐ je mi to jedno

F. Doplňující údaje a informace, které chce žadatel sdělit

Žadatel může uvést údaje a informace o své situaci, rodinné nebo sociální, která souvisí s jeho potřebou získat bydlení. Pokud to je nutné, může žadatel doplňující údaje a informace uvést i na samostatném listě, který přiloží k žádosti.

Prohlašuji, že

- a) **jsem – nejsem**^{*)} vlastníkem případně spoluvlastníkem bytu, rodinného domu nebo jiného objektu k bydlení,
- b) **mám – nemám**^{*)} právo užívat nebo spoluužívat byt, rodinný dům nebo jiný objekt k bydlení, a to z titulu nájmu, výpůjčky, věcného břemene,
- c) **mám – nemám**^{*)} vůči městu nebo jeho příspěvkovým organizacím a obchodním společnostem nějaké neuhrazené finanční závazky po lhůtě splatnosti. Pokud máte, vypište, jaké závazky to jsou:

.....
.....

Zavazuji se, že

- a) každoročně vždy v dubnu sdělím odboru MěÚ Otrokovice, který eviduje moji žádost, zda je moje žádost dále platná a uvedu případné změny údajů a informací uvedených v žádosti, k nimž došlo,
- b) bezodkladně budu sdělovat změny následujících údajů a informací uvedených v žádosti: identifikační a kontaktní údaje, rodinná, bytová a sociální situace.

Prohlašuji, že všechny údaje, které jsem uvedl/a v žádosti, jsou pravdivé. Žádám o uzavření nájemní smlouvy na základě této žádosti.

Beru na vědomí, že

- a) nesplnění některého ze závazků, které jsem učinil v této žádosti, nebo
- b) odmítnutí uzavření nájemní smlouvy, jejíž uzavření by bylo schváleno na základě této žádosti, bez vážného důvodu, nebo
- c) uvedení nesprávných nebo nepravdivých údajů nebo nepravdivého prohlášení v této žádosti, anebo
- d) nesplnění obecných podmínek pro výběr žadatelů pro uzavření nájemní smlouvy může mít za následek vyřazení této žádosti z evidence žádostí o nájem bytu.

Souhlasím – nesouhlasím^{*)} se sociálním šetřením pracovníků odboru sociálního MěÚ Otrokovice ve své domácnosti pro účely zjištění méj sociální situace a posouzení žádosti.

V Otrokovicích dne

.....
Podpis žadatele/ky, podpis spolužadatele/ky

^{*)} Nepovinný údaj

Souhlas se zpracováním osobních a citlivých údajů

Město Otrokovice a jeho příslušné orgány, zejména Městský úřad Otrokovice, Rada města Otrokovice budou v souvislosti s vyřizováním Vaší žádosti o pronájem bytu ve vlastnictví města Otrokovice zpracovávat Vaše osobní údaje a Vaše citlivé údaje. Jedná se údaje uvedené v této žádosti a dále údaje, které budou zjištěny v sociálním šetření.

Poskytnutí souhlasu je dobrovolné. Souhlas se zpracováním osobních a citlivých údajů je možné kdykoliv písemně odvolat. V případě, že odmítnete souhlas udělit, není město Otrokovice oprávněno nadále tyto údaje zpracovávat. V tomto případě však není možné vyřizovat Vaši žádost o pronájem bytu, neboť poskytnutí osobních údajů a citlivých údajů je podmínkou pro zhodnocení Vaší žádosti a rozhodnutí o ní příslušnými orgány města.

Město Otrokovice bude zpracovávat Vaše osobní a citlivé údaje po dobu vedení Vaší žádosti v evidenci žádostí o nájem bytu až do doby provedení skartačního řízení a archivace podle zákona.

Město Otrokovice je povinno jako správce osobních a citlivých údajů přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním a citlivým údajům, k jejich změně, zničení či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů. Zaměstnanci a členové orgánů města Otrokovice jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobních a citlivých údajích.

Osobní a citlivé údaje budou uloženy v listinné a elektronické podobě. Osobní a citlivé údaje jsou dále zpracovávány pomocí automatizovaného systému v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.

Souhlasím dle ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, se zpracováním (tím se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče, používání, uchovávání, třídění a předávání) mých osobních a citlivých údajů městem Otrokovice a jeho příslušnými orgány za podmínek výše uvedených.

Při udělení souhlasu jsem byl/la informován/a o tom, pro jaký účel zpracování a k jakým osobním a citlivým údajům je souhlas dáván. Dále prohlašuji, že jsem byl/a seznámen/a se svými právy vyplývajícími především z ustanovení § 12 a § 21 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, zejména s právem přístupu k osobním údajům, právem na jejich kontrolu, změnu či opravu, právem požádat o vysvětlení, právem domáhat se opatření k zajištění nápravy, právem zablokování či zlikvidování údajů atd.

V Otrokovicích dne

.....

Jméno a příjmení, rok narození

.....

Podpis žadatele/ky

.....

Jméno a příjmení, rok narození

.....

Podpis spolužadatele/ky

Příloha č. 3: Smlouva o poskytnutí služby

SAMARITÁN
SLUŽBY PRO LIDI BEZ DOMOVA

Smlouva o poskytování služby, řád Noclehárny

Samaritán – služby pro lidi bez domova

Smlouva je uzavřena mezi uživatelem – panem: <<příjmení a jméno klienta>>

trvale bytem : <<město klienta>> <<ulice klienta>> <<PSČ klienta>>

a Charitou sv. Anežky Otrokovice se sídlem v Otrokovicích Na Uliči 1617, IČ: 46276262

zastoupenou jako poskytovatel.

I. Předmět smlouvy

Předmětem smlouvy je poskytnutí služby dle zákona č.108/2006 o sociálních službách - §63 Noclehárny.

II. Rozsah poskytování služby

- ☐ Zajištění podmínek pro běžné úkony osobní hygieny – uživatel má k dispozici sociální zařízení.
- ☐ Zajištění podmínek pro celkovou hygienu těla – uživatel má k dispozici sprchový kout.
- ☐ Přenocování – uživatel služby má k dispozici jedno lůžko a uzamykatelnou skříň.

Úklid, výměna ložního prádla – výměna ložního prádla probíhá vždy poté, kdy uživatel přestane službu využívat.

III. Místo a čas poskytování služby

Místo: Samaritán – služby pro lidi bez domova, Noclehárna Samaritán; Moravní 936; Otrokovice; 765 02

Čas: Každý den 19:00 – 9:00 hodin

IV. Úhrada za poskytované služby

Uživatel je povinen zaplatit úhradu za ubytování **30,- Kč/noc**. Platba musí být provedena před poskytnutím služby. V případě, že toto není možné, rozhoduje kompetentní pracovník - sociální pracovník nebo sociální asistent o jiném postupu. Platba může být odložena.

Uživatelům, za které hradí službu Úřad práce (oddělení hmotné nouze) formou sociální dávky doplatek na bydlení nebo mimořádná okamžitá pomoc, je platba hrazena na centrální bankovní účet Charity sv. Anežky Otrokovice. U poskytovatele na adrese Otrokovice, Na Uliči 1617 je možno na požádání v odůvodněných případech ověřit, že služba byla za

uživatelé Úřadem práce uhrazena. Připsáním příslušné částky na účet poskytovatele, splní uživatel svoji povinnost úhradu za ubytování.

Uživatelé, kteří provádějí úhradu za ubytování hotově, tak činí na služebně pracovníků v sociálních službách proti příjmovému platebnímu dokladu.

Pokud uživatel ukončí pobyt ve službě před koncem měsíce, je mu vrácen nadbytečný finanční obnos formou výpočtu poměrné částky - rozdíl mezi zaplacenou částkou a počtem odbydlých dnů za měsíc.

V. Účinnost smlouvy

Tato smlouva je uzavřena na dobu od.....do.....do 9:00 hod.

Smlouva může být uzavřena maximálně na 15 kalendářních dnů v měsíci. V případě, že uživatel přeruší využívání této služby na dobu delší jak **1 noc, je tato smlouva automaticky ukončena.**

VI. Práva a povinnosti uživatele

Práva uživatel služby jsou:

1. Uplatňovat vlastní vůli, svébytnost, právo na respekt, úctu a soukromí.
2. Žádat o uplatňování individuálního přístupu ze strany poskytovatele.
3. Stěžovat si na poskytování služby, podávat připomínky, návrhy.
4. Opustit službu, kdykoli chce.
5. Konzultovat veškeré nejasnosti s pracovníky služby.
6. Na čisté prostředí ve službě.
7. Aby službu nevyužívali uživatelé, kteří jsou silně pod vlivem alkoholu.

Pravidla - povinnosti uživatele jsou:

1. Nedocházet pod vlivem alkoholu (nad 0,8 promile) a drog.
2. Nevnášet do prostor Noclehárny zbraně.
3. Nekouřit v prostorách Noclehárny.
4. Nechodit do jiných prostor budovy.
5. Nechovat se agresivně.
6. Dodržovat noční klid (ne – út 22.00 – 6.00; pá – so 23.00 – 6.00)
7. Dodržovat stanovenou dobu poskytování služby (po – ne 19.00 – 9.00 hodin)
8. Udržovat čistotu a pořádek.
9. Chovat se šetrně k vybavení Noclehárny.

Poskytovatel má tyto povinnosti:

1. Dodržovat principy etiky práce s uživatelem.

2. Službu poskytovat v souladu se Standardy kvality sociálních služeb.
3. Službu poskytovat v souladu se Zákonem o sociálních službách.

VIII. Výpovědní lhůty a důvody

- 1) Smlouva zaniká z těchto důvodů:
 - a) Pominou-li důvody poskytování služby (v případě, že uživatel nepotřebuje dále využívat služeb – přestává být cílovou skupinou služby).
 - b) Kdykoliv na základě rozhodnutí uživatele.
 - c) Při vážném či soustavném porušování pravidel služby či této Smlouvy ze strany uživatele.
 - d) Nastane-li situace, kdy poskytovatel na základě nově vzniklých okolností není schopen uživateli zajistit odpovídající podmínky, podporu a pomoc (například z důvodu zdravotního stavu uživatele).
 - e) Smlouva zaniká automaticky v případě dvoudenní neohlášené nepřítomnosti uživatele ve službě.
 - f) V případě zániku poskytovatele služby.
- 2) V případě zániku Smlouvy z důvodu uvedeného v bodě 1 a) tohoto článku zaniká smlouva v okamžiku, kdy pominou důvody poskytování služby.
- 3) V případě zániku Smlouvy z důvodu uvedeného v bodě 1 b), 1 c) a 1 d) tohoto článku zaniká Smlouva okamžikem doručení oznámení o ukončení smlouvy druhé straně.
- 4) **Uživatel může využívat služby nocležny maximálně 90 dnů za kalendářní rok. Ve výjimečném případě může o prodloužení této doby rozhodnout sociální pracovník.**
- 5) **V případě porušení pravidel – povinností uživatele, je službu konající pracovník oprávněn udělit sankci za porušení ve výši 5 dnů zákazu využívání služby. Při opakovaném, nebo zvláště závažném porušení pravidel stanovuje sankci vedoucí služby a to až do výše 6 měsíců. Po tuto dobu není uživateli umožněno využívat službu Noclehárna Samaritán.**
- 6) Smlouva zaniká v případě zániku služby.
- 7) Smlouva zaniká písemnou dohodou smluvních stran

VIII. Další ustanovení

1. Za ztracené či odcizené cenné věci poskytovatel neručí. Po ukončení Smlouvy o poskytování soc. služby jsou věci likvidovány. Uživatel má k dispozici jednu uzamykatelnou skříň na uskladnění věcí.
2. Přílohou tohoto dokumentu je Smlouva o zpracování osobních údajů a uživatel se seznamuje se Systémem podávání stížností.
3. Osobní věci zanechané ve službě jsou po ukončení poskytování služby 3 dny skladovány, po této době jsou bez nároku na náhradu zlikvidovány.

SAMARITÁN
SLUŽBY PRO LIDI BEZ DOMOVA

IX. Jiná potřeba

.....
za uživatele

.....
za poskytovatele

PILOTNÍ OVĚŘENÍ SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ V OTROKOVICÍCH

Tento materiál vznikl v rámci projektu Pilotní ověření sociálního bydlení v Otrokovicích, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem v rámci Operačního programu Zaměstnanost a rozpočtem České republiky (reg. č. projektu: CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_128/0006182).

Další informace k projektu naleznete na webových stránkách města: www.otrokovice.cz.

Autoři textu: Mgr. Eva Matulová, Mgr. Veronika Gajdošíková, Bc. Břetislav Jančík, DiS., Mgr. Kamil Hric, DiS.,
Mgr. Josef Zdražil, Mgr. Renáta Straková

Tisk: ROBINCO ZLÍN spol. s r. o. www.robincozlin.com

Vydalo město Otrokovice v roce 2020.